

Spisnica bogoljubnih

otrok
P 31
*iz vsake
člone
zveza*

OBSEG.

	Stran
Jezus in otroci <i>Summa Pontan</i>	1
1. Bernardinica iz Lurda	5
2. Janez Mihael Kostello	17
3. Adelina	25
4. Pija IX. mlada leta	38
a) Pobožna mati	59
b) Pobožen otrok	41
c) V smrtni nevarnosti	43
č) V višjih šolah	44
d) Prijatelj nesrečnih	48
e) Marija pomaga	50
5. Papeža Leona XIII. mlada leta	53
a) Doma	53
b) V zavodu	55
c) V Rimu	57
č) Bogoslovec	59
6. Več Marijinih otrok	61
a) Na hribu »La Salette«	62
b) V Pontmainu	66
c) V Marpingenu	71
7. Janez Vianney	78
8. Frančiska Malvina O'Konnor	86
9. Jernejica Kapitanio	92
10. Marija Lataste	97
11. Bernard Overberg	104
12. Katarina Emerih	108
a) Njeni stariši in prva odgoja	108
b) Njeno zatajevanje	110
c) Njena vestnost	111
č) Njena ljubezen do bližnjega	112
d) Njeno prvo sv. obhajilo	113

87505

287505

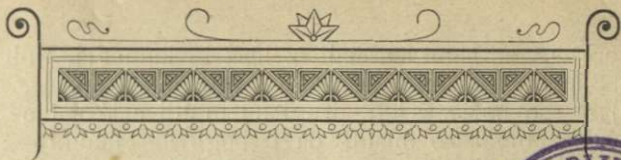
Stran

13. Amna, zamorska deklica	115
a) Kako je bilo Amni poprej	115
b) Škof krstijo Amno	118
c) Jozefina sprejme sv. birmo in prvo sv. obhajilo	120
č) Njene čednosti	122
d) Jozefina srečno umrje	125
14. Jerica Jugovic	127
a) Predno je hodila v šolo	129
b) Šolska dōba	130
c) Po šoli	132
č) Njena pobožnost	134
d) Njene tri najljubše čednosti	137
e) Njena bolezen, smrt in pogreb	142

18. VII. 1977

D 509

Jezus in otroci.

Pusto, dolgočasno in žalostno se vam zdi, kaj ne, po zimi, ko je zemlja vsa z debelim snegom pokrita, da skoraj nikamor ne morete iti izpod strehe. In ko bi tudi mogli, saj bi nič lepega ne videli, nič veselega ne slišali, nič prijetnega ne čutili. Na drevju ni videti več zelenega listja, le belo ivje se obeša po vejah; ob mejah in grmičih ni nič cvetečega, po tleh nič zelenega. Na daleč okrog, kamor sega oko, je vse z belo, tako rekoč mrtvaško obleko pokrito. Vrt se zdaj ne loči od pašnikov, voda z ledom preprežena ne od ceste s prahom posute. Po hribih se plazijo temne megle, in če proti nebu pogledate, kažejo se vam črni oblaki, kakor bi vam hoteli nagajati, in vam ravno takrat zakrivajo ljubo solnce, ko bi ga najrajše imeli. Če nastavite uho, ne slišite nič več prijetnega ptičjega petja, ne prijaznega žuborenja raznih živalij, poskritih po poljih in travnikih, po njivah in grmovju, le tenko žvižganje ostre burje in cvileče škripanje pod mrzlimi nogami vam prihaja do hladnih ušes, mraz pa do vseh udov. In če se spominjate prijetnih občutkov, ki ste jih imeli o jasnih spomladanskih dnevih, navdaja vas zdaj tako čutilo, da se kar tresete, kar trepečete.

Toda še žalostnejši, kakor pogled v najhujšo zimo, še brez mere tužniši je pogled v pretekle čase, — v daljne čase pred Kristusovim prihodom. Strašno in pretresljivo je le misliti na ta nesrečni brezbožni čas. Kolikor bolj so se namreč ljudje po Adamovem grehu razširjali po zemeljskem krogu, čimdalje hudobnejši so bili. Pozabili so jedino pravega Boga, častiti so jeli malike,

katere so si sami narejali iz lesa in kamenja, tudi iz zlata in srebra. Celó nesnažne živali (mačke, kače, voli itd.) so po božje častili, drugi so molili celó solnce in zvezde. Mnogi so mislili, da ti bogovi — maliki —, ki jih po božje častijo, niso drugačni, kakor mi ljudje, le da so večji in mogočnejši, ter v vseh rečeh, — celó v hudobijah spretnejši memo nas. Sploh so takrat ljudje menili, da je veliko bogov, in mnogi neverniki so si jih s časoma našteali do več tisoč. — Jedino pravega Boga pa niso poznali, in za dobrega Očeta v nebesih niso vedeli.

In ker niso imeli prave vere, tudi njihovo življenje ni bilo lepo, marveč hudobno, razuzdano, rekel bi, živinsko. Bili so tako rekoč le dvojni ljudje: prevzetni bogatini, obupani reveži. Bogatini so nezmérno vživali in zapravljali; reveži pa in podložni so bili zatirani hlapci in sužnji. Na trgih so jih kupovali in prodajali, kakor pri nas žival, in delati so jim morali, kakor črna živina. Marsikak bogatin je imel po več sto, na tisoče tacih nakupljenih sužnjev. Kar je hotel, delal je ž njimi. Neusmiljeno jih je dajal pretepati ali pa za vsaki nič umoriti, ako se mu je zljubilo. Če je takov ubog suženj ubil kako posodo, ali poškodoval kaj drugega, bil je zato brez usmiljenja pretepan, večkrat celó zato, ako je na glas zakašljaj, ali se mu je glasno kihnilo. Bogat Rimljan je ukazal svojega kuharja živega speči le zato, ker mu ni bil po všeči skuhal kosec mesa. Drugi je redil v velikem ribnjaku ribe z mesom zaklanih sužnjev. Kadar so hoteli imeti imenitneži kako veselico in kratek čas, napodili so sužnje, da so se metali in topli med seboj ali pa se borili z divjimi zvermi, da jih je po več sto h krati žalostno smrt storilo; in neverski gospodje, tudi gospe in gospodične, bili so tega veseli, smejali se in radovali po več dnij nad krvjo umirajočih sužnjev!

Veliko, veliko žalostnih rečij bi vam še lahko povedal iz onih tužnih časov, vendar prežalostno bi bilo; le to vam hočem še omeniti, kako nesrečni so bili v neverskih časih — otroci!

Ker stariši niso imeli prave vere, tudi prave ljubezni niso mogli imeti do svojih otrok. Po postavi jim je bilo dovoljeno zavreči ali pomoriti jih. In le premno-

gokrat so se trdosrčni posluževali te strašne pošastnosti ter so dali pomoriti svoje lastne otroke, kateri jim niso bili všeč. Po nekaterih krajih je bilo celó naravnost zapovedano zavreči vse slabotne in bolehave otročiče. In na tisoče in tisoče tacih sirot so pometali kar na ceste, ali poskrili po pustinjah, da so lakote pomrli, ali jih raztrgali psi in druge živali. Včasih so prišli drugi ljudje ponje, pa ne, da bi jim bili dobri in skrbeli zanje. Oslepili so jih neusmiljenci ali drugače poškodovali, da so jim potlej, kot slepi, kruljevi berači dobiček donášali. Mnoge so poprodali za sužnje. Pa to še ni vse; še nekaj grozovitnejšega imam povedati. Brez števila so jih darovali tudi malikom, včasih stariši sami prostovoljno, večkrat pa primorani, ker so menili nesrečni pagani, da njihovi maliki se dajo najrajše potolažiti s krvjo in smrtjo malih otročičev.

V velikem mestu Kartagi je stal velikansk malik iz železa, znotraj ves votel. V tem maliku so zakurili, in ko je bil dovelj razbeljen, pokladali so uboge otročiče žarečemu maliku v naročje, od koder so po razbeljenem žrelu padali na ogenj ter so umirali v neslišanih bolečinah. Dve sto malih sirotkov so nekoč jeden sam dan stariši primorani nanесли in darovali grozovitemu Molohu, potem pa so jih še prostovoljno dodali tri sto.

Tudi oni, ki so še živi ostali in rastle pri svojih stariših, niso imeli ob tistih časih nič prijetnega. Nikogar niso imeli, da bi jih bil tako lepo učil, kakor zdaj znajo skrbne katoliške matere svojim nedolžnim otročičem tako globoko vcepovati v nežno srce prelepe nauke sv. vere, katerih ne morejo, ko bi tudi hoteli, pozabiti vse žive dni. Nikogar ni bilo, da bi bil male tako okrog sebe zbiral, kakor jih zdaj zbirajo goreči duhovni takrat, ko jih pripravljajo s toliko skrbjo za prvo spoved in s toliko ljubeznijo za slovesno prvo sv. obhajilo. O to so bili mrzli, žalostni časi!

Prišel je pa Jezus Kristus na svet, in kako se je vse spremenilo povsod, kjer je bil sprejet njegov božji nauk! Srečo in blagoslov je prinesel Odrešenik za vse, posebno pa še za otroke. Ljubil, pristrčno je ljubil vse ljudi, ali posebej je ljubil nedolžno mladino! Kako ginljivo je, kar beremo o tem v sv. evangelju!

Ves utrujen težavnega podučevanja je že bil Jezus neki večer, kar mu pripeljejo skrbne judovske matere svoje male, da bi jim jih blagoslovil dobri Jezus. Apostoli, ki niso imeli tako detinsko dobrega srca, jim branijo, češ, da Gospod potrebuje počitka, kaj bi se še zdaj vkvarjal z otroci; Jezus pa, kakor zagleda nedolžne, koj je v sredi med njimi, »pustite male k meni — tako kliče — nikar jim ne branite«; jame se ž njimi ljubeznivo pogovarjati, prav kakor otrok z otroci; v naročje jih jemlje, z velikim veseljem jih blagoslavlja ter tako pomenljivo reče: »Tacih je nebeško kraljestvo!«

Tako lepo še nikdar nobeden ni pohvalil otrok; tacega darú jim še nihče ni obljubil! O, strmite in veselite se, vsi nedolžni otroci! Jezus je pripravljen, ako ostanete nedolžni, dati vam, kar ima najdražjega, svoje kraljestvo; kar ima najlepšega, svoja nebesa! To veselo obljubo je vam Jezus še o drugih prilikah ponavljal in zatrdil, kakor n. pr. takrat, ko je k sebi poklical nedolžnega otroka, ga objel in postavil pred apostole, rekoč: »Ako ne boste kakor ta otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo!« Kolika sreča za otroke zopet v teh besedah!

Le Jezusu se imate zahvaliti, da niste tako nesrečni, kakor so bili nekdam otroci nevercev in so še zdaj po vseh krajih, koder Jezusova vera ni razširjena! O, spodobilo bi se pač, da bi tudi vi tako ljubili Jezusa, kakor vas on ljubi, da bi vsaj nekoliko storili za njega, ker je on tolikanj storil za vas! Toda — oh — otroci, zatoženi ste! Od vseh strani vas tožijo! Stariši se pritožujejo, da jih nočete vselej lepo ubogati, da namesto veselja jim napravljate žalost; duhovni, ki vas v cerkvi vidijo, bi se skoro zjokali nad vami, ker nočete lepo klečati, nočete moliti ves čas, kakor se spodobi vpričo Jezusa in angeljev; in sploh se slišijo pritožbe, da niste dovelj modri, sramožljivi, mirni in prijazni, bogoljubni, marveč prevzetni, uporni, jezljivi, do Jezusa mlačni, celó mrzli, in sicer velikrat preveč surovega, divjega obnašanja, z jedno besedo, da niste nedolžni!

Povém vam, ko bi zdaj Jezus stopil med vas, nikakor bi ne bil vsem tako prijazen, kakor je bil onim otrokom; ne bi vsem klical: »Pustite male k meni!«

temveč mnogim bi resno zažugal: »Poberite se izpred mene! Kajti čeravno ste še mladi, vendar takih, kakor ste vi, niso nebesa, za take je pekel!«

Tako bi bil Jezus primoran reči mnogim izmed sedanje mladine. Mnogim, pravim, ne vsem. Zakaj čeravno se ne dá tajiti, da se nagloma širi mlačnost in isprijenost, vendar je tudi res, da jih je med malimi še, kateri so dobri — prav dobri. O da bi le ostali ves čas! In kakor se popotnik razveseli v puščavi, kadar dolgo iskaje najde tudi med trnjem in puščobnim rastlinjem lepo in dišečo cvetlico, še bolj se razveselimo mi odgojitelji, ako vidimo med spačenim svetom dobrega, blagega, nedolžnega otroka.

In ne le mladim za poduk in posnemo, temuč tudi odraslim, katerim čedalje manj pobožne mladine pride pred oči, za veselje in tolažbo, namenil sem se spisati ginljivo in neomadežano življenje mnogovrstnih nepopačenih, bogoljubnih nedolžnih otrok; najprej iz sedanjega veka, potlej pa iz preteklih bližnjih in oddaljenih časov krščanstva.

1. Bernardinica iz Lurda.

Daleč tam na jugu francoske dežele, blizo španjske meje na podnožju pirenejskega gorovja je malo mestece Lurd (Lourdes). To mestece pred nekaj leti ni bilo tako imenitno, kakor je zdaj, ko romarji skoro vsega sveta tje romajo v neštetih trumah. V tem malem mestecu je živela pred kakimi 40 leti blaga deklica, Bernardinica. Bila je prav revnih starišev najstarejša hči. Zavoljo velike revščine so jo morali dati na deželo v izrejo. Tukaj je po samotnih gričih pasla ovčice. Družčine ni imela. Pogovarjala se je z ovčicami, igrala se s cveticami ter vživela stoterno veselje, ki ga daje priprosto nedolžno otročje srce. Brati in pisati ni znala, še manj številstva in družih vednostij, ker ni bilo nikogar, da bi jo bil dal v šolo; njeni kmečki redniki so jo imeli za to, da jim je delala. Druzega ni znala, kakor očenaš, češčenamarijo in apostolsko vero in pa rožni venec, ki ga je še po-

sežno rada molila in velikokrat ponavljala, ko se je čeda mirno pasla okrog nje.

Ljudje, pri katerih je bila, pečali so se tako malo zanjo, da še prvega sv. obhajila ni bila opravila, čeravno že štirinajst let stara. Vendar se za to pri nji ni še tako mudilo. Kajti bila je še tako majhna, tako šibke in nežne rasti, da bi ji nihče ne bil prisodil čez 10 let. Kakor po telesu, tako in še veliko bolj blaga je bila po duši. Bila je živa podoba nedolžnosti in čednosti — vsa krotka, čista in priprosta pastarica. Tudi Marija, nebeška Mati, imela je rada to dobro dete. Prikazala se ji je osemnajstkrat! O srečna deklica, ki je smela nebeški Kraljici v rajsko obličje gledati, smela se pogovarjati s premilo Materjo božjo — osemnajstkrat!

I.

Zgodilo se je pa tako-le. Stariši so jo k sebi nazaj vzeli, da bi sv. obhajilo opravila in pa jim kaj pomagala v toliki revščini. Večkrat jo kam pošljejo. Zadnji četrtek pred postom, 11. svečana leta 1858., pošljejo jo nabirat suhih odpadkov za kurjavo blizo mesta na kraj, kjer je votlina in skala Massabielle (Masabjél) imenovana. Ž njo gre tudi mlajša sestrica Marica in sosedova, jednako ubožna Ivanka. Treba je bilo iti čez vodo Gáv. Oni dve gresta hitreje, Bernardinica nekoliko zastane. Že sta bili unstran vode, tudi Bernardinica si izuva čevlje, da bi prebredla — kar zasliši neko šumenje. Ozira se, pa nikjer ne zagleda ničesar, tudi listje po drevju se ne maje. »Bržkone sem se zmotila«, pravi sama pri sebi, »pa kaj bi neki bilo?« Pri tej priči sliši drugič šumenje, kakor bi potegnil mogočen veter. Ozre se na kvišku — hoče zavpiti, pa ne more — na vseh udih se trese in trepeče — kajti gospó zagleda v nebeški svitlobi, tako lepo gospó, da se ne dá popisati. Bila je srednje velikosti, mlada še kakor pri dvajsetih letih in silno krasna; nedolžno prijazna kakor otrok, brezmadežno čista, kakor devica. Modre in ljubeznive so bile njene oči. Stala je rahlo in lahkotno na skali v votlini, vsa v beli dolgi obleki, prepasana z višnjevimi pasom, ki je s koncema segal skoraj do nog. Na glavi

je imela bel pajčolan, v rokah molek iz čisto belih jagod, ki so bile nabrane na zlati verižici. Ob tej prvi prikazni Mati božja ni spregovorila nobene besede.

Bernardinica ni vedela, kdo je ta tolikanj lepa in ljubeznivo-mila gospa. Vsa osupnjena in v velikem strahu brž vzame rožni venec, ki ga je nosila vedno pri sebi, pade na kolena in začne tako pristrčno moliti, kakor je imela navado moliti, ko je še pasla. To traja nekako četrť ure in podoba — zgine.

Zdaj se popolnoma izuje, prebrede potok in dojde svoji tovarišici, ki sta že pridno drv nabirali. Videli sta jo sicer prej klečé moliti, a to se jima ni zdelo čudno, ker sta jo poznali, kako je pobožna, in tudi sicer je v tistem kraju hvale vredna navada, da otroci klečé molijo tudi zunaj na prostem.

»Ali nista ničesar videli?« ju vpraša Bernardinica, ko se jima približa.

»Ničesar«, ji odgovorita, »si li ti kaj videla? Zakaj si tako vznemirjena?«

Dolgo časa noče povedati; vendar, ko se ne dá več zakrivati, pravi: »Videla sem belo oblečeno gospó.« In jima pové vse po vrsti ter pristavi: »Nikar tega nič ne pravita.«

Pa kakor že sicer otroci nobene skrivnosti ne morejo zamolčati, tako je tudi te dve deklici nista. Ko pridejo domov, Marica precej vse pové materi. Bernardinica seveda zdaj tudi ne more drugače, kakor povedati mora vse, kakor je videla. Mati jo krega, češ, da to ni nič, da se ji je le zdelo, da je kaj videla, da so to le otročarije in pristavi: »Nikdar več mi ne smeš k skali, prepovem ti!«

Te prepovedi je bila deklica zeló žalostna, kajti silno je koprnela gospó zopet videti. Vendar molčé trpi, ker Bernardinica je bila dobra deklica, ki je mater vselej hitro in z veseljem ubogala. Tako bi morali vsi otroci. —

II.

Bernardinica ne more, ko bi tudi hotela, pozabiti lepe gospé. Vedno misli nanjo, pa matere si ne upa prositi. V nedeljo, ko je posebno lepo solnce sijalo,

vleče jo še bolj nekaj tje k skali. Po sv. maši pregovori Marico in Ivanko in še tri druge otroke, naj gredó k materi in naj lepo prosijo, da zopet dovolijo iti k skali »Massabielle«. In kako bi se mogla mati dolgo ustavljati prisrčnim prošnjam tako dobrih otrók, ki obetajo še pridnejši in ubogljivejši biti? Dá se preprositi in spet dovoli.

Otroci vsi veseli (bilo jih je 6) se takoj odpravijo. Prej pa stopijo še v cerkev nekoliko molit. S seboj vzamejo še blagoslovljene vode. »Znabiti, pravijo drugi otroci, si ti videla kaj hudega; če to, kar si videla, ni od Boga, bo bežalo pred blagoslovljeno vodo.« Ko pritečejo k skali, začetkom ne vidijo ničesar. »Molímo rožni venec!« pravi Bernardinica. Otroci poklonejo in molijo rožni venec. Hipoma se Bernardinici obraz spremeni. »Glejte, tukaj je!« zavpije. Pa, oh! drugi otroci ne vidijo ničesar.

Bernardinica pokropí z blagoslovljeno vodo; bliščeča podoba se še bolj približa h kraju votline. Deklica poklekne in skončá pričeti rožni venec. Preljubezniva Gospá je tudi med belimi prsti prebiralá jagode svojega molka, kakor bi ž njo molila. Po molitvi zopet zgine. Onih petero otrok, ki niso videli družega kakor spremenjeno obličje svoje tovarišice, obšla je groza in rekli so: »Nas ne bo nič več le-sem.«

Otroci pridejo, kakor so bili doma obljubili, še ob pravem času k večernicam nazaj. Hitro se razglasí, kar se je zgodilo. Povsod je govorjenje le o Bernardinici. Nekateri verjamejo in se čudijo, drugi nočejo verovati; vse še spreobračajo in se norčujejo. Tudi stariši presrečnega otroka ne morejo prav verjeti. Tega sicer ne mislijo, da bi se jim bila blaga hčerka zlagala, ker se jim ni še nobenkrate; temuč, da je le tako živa domišljija, da se ji le zdi, kakor bi res videla.

III.

Jeden teden je že minil od prve prikazni. Čez teden, prvi postni četrtek, gre po sveti maši Bernardinica zopet z dvema ženskama k votlini. Zopet poklekne pred skalo ter začne moliti rožni venec. Nenadno zavpije, ker velika bliščoba se prikaže in svoje ime sliši klicati ter že v tretjič zagleda prekrasno gospó. Spremljevalki

prizgeta blagoslovljeno svečo, mólita in velita, naj vpraša, kdo je in kaj hoče. »Ljuba gospá«, začne deklica, »ako mi imaš kaj povedati, zapiši mi, kdo si in kaj želiš.« Veličastna gospá se nasmehljá pa pravi: »Ni potreba zapisovati, kar ti hočem povedati. Stôri mi veselje ter prihajaj vsak dan le - sem dva tedna. Obljubim ti srečo, sicer ne na tem svetu, pa v večnosti.« Bernardinica vpraša: »Ali smeta le-ti dve tudi priti?« Devica odgovori: »Obe, in še drugi smejo priti; želim prav veliko ljudij tukaj videti.« Zdaj zgine. —

V Lurdu je bil semenj in reč se je razglasila na daleč okrog ter sodili so različno; jedni prav, jedni pa tudi nasprotno. Gospod župnik se še ne odloči za nobeno stran, temuč pravi: »Prepustimo vse božji previdnosti. Ako prihaja to od Boga, nihče ne bode ubranil; ako pa ni od Boga, potihnilo bo samo.«

Drugi dan gre že prav veliko ljudij ž njo. Marija se zopet prikaže, a ljudje ne vidijo drugega kakor zamaknjeno deklico.

Še znamenitejše je bilo 21. svečana, prvo postno nedeljo. Že pred solnčnim vzhodom pričakuje več tisoč ljudij pred votlino. Bernardinica pride z materjo, ki prepričana zdaj tudi že verjame. Spoštljivo se ji ljudje umikajo. Poklekne pred votlino in nagloma se ji začne obraz spreminjati: vsa zamaknjena upira vesele oči proti votlini. »Kaj naj storim?« vpraša Devico. »Môli za grešnike!« odgovori Mati milosti božje. Pri tem postane sicer tako veselo obličje Marijino zeló tužno in žalostno. Deklica začne jokati — debele solze ji kapljejo po licih. Ljudje strmijo, ne morejo se načuditi, povsod se pogovarjajo le o novi prikazni.

Po Bernardinico pa pridejo beriči ter jo peljejo pred sodnijo, kjer jo dolgo časa izprašujejo, nazadnje pa pravijo: »Ako greš še jedenkrat k votlini, boš zaprta!« »Obljubila sem priti in obljubo hočem spolniti«, odgovori jim. Oh, pa še tudi oče ji prepove iz samega strahú rekoč: »Vendar mi ne boš nepokorna, to bi bilo prvikrat v tvojem življenju.« »Storila bom, kar morem«, odgovori in po tako veselem dnevu ima prežalosten večer.

Drugo jutro mora Bernardinica v šolo. To je bilo toliko potrebnejše, ker dozdej še nikamor ni hodila v

šolo. Učiteljice ji ne verjamejo, da bi se ji bila prikazala Mati božja, zato ji niso prijazne. To je Bog pristil za poskušnjo otroku. »Ti lažeš«, pravi jedna in druga reče: »O resnem postnem času pustuješ in se norčuješ, ti hudobni otrok, ti!« Tudi součenke jo zaničujejo. »Hočeš biti svetnica in vendar nisi pobožnejša od nas«; tako in jednako jo žalijo otroci 22. svečana.

Priprosti pastarici vse to britko rani nedolžno srce in milo se ji dela. Ob dvanajstih mine šola. Vse šolarice so vesele, le jedna žaluje — ljubljenska Matere božje!

Ko zazvoni »angeljsko česčenje«, pobožna deklica odmoli in neka nevidljiva moč jo vleče tje proti votlini. Vkljub očetovi prepovedi gre. Pride do skale, poklekne — začne moliti rožni venec — moli dolgo — prikazni pa ni. Žalostna, s solzami v očéh, vrne se domov — ubožica!

Oče jo hudo krega, da je bila šla zoper njegovo voljo. Užaljena hčerka družega ne reče, kakor: »Neka neznana moč me je tje vlekla zoper mojo voljo.« Ker se mu še nikdar ni nič zlagala, verjame ji oče, in ne, da bi jo kaznoval, še prijazno reče: »Če je tako, dovolim ti odslej k votlini.« — Da se to pot Marija ni prikazala, razvedelo se je hitro na okrog, in deklica je bila vsled tega mnogotero zaničevana. Toda kmali je bila revica potolažena. —

IV.

V torek (23. svečana) gre zopet k votlini, kjer je bilo že pred solnčnim vzhodom veliko ljudij zbranih. Vsa žalostna ponižno poklekne in v jedni roki rožni venec, v jedni blagoslovljeno svečo drže začne moliti. Kmali zasliši, da se kliče njeno ime s tako prijetno ljubeznivim glasom, da še nikdar ne tako. »Tukaj sem«, odgovori. »Povedati ti imam, pravi Devica, skrivnost, katera je samo zate.« Več časa se skrivnostno pogovarjata. Kaj je bil ta pogovor, pač ne moremo uganiti.

Predno nebeška Kraljica zgine, ozrè se še jedenkrat prav ljubeznivo na pobožno deklico, rekoč: »Zdaj pa pojdi in reci duhovnom, da želim, naj se mi napravi

na tem-le kraju kapelica.« — Od vseh stranij zdaj Bernardinico ljudje obsujejo ter vprašujejo, kaj ji je pravila nebeška Kraljica? Vsem na kratko odgovarja: »Jedna reč je samo za-me, druga pa za duhovne. Precej jim grem naznanit naročeno.«

S tem naročilom hiti v duhovnijo k domačemu g. župniku. O tem gospodu že vemo, da je bil zelo previden mož in začetkoma s čudovitim prikazovanjem ni hotel imeti nobene zveze, vso razsodbo prepustivši prihodnosti, to je, previdnosti božji. Zatoraj prišlo deklico ostro poprijema, češ, kaj ljudi tolikanj moti in bega? Ko mu vse po vrsti razodene, kar že mi vemo, vpraša jo: »Ali veš, kako je gospej ime? Deklica odgovori: »Ne vem, ni mi še povedala, kdo je?« — Gospod župnik: »Nekateri, ki ti verjamejo, pravijo, da je presveta Devica. Ti praviš, da jo vidiš sama. Ako se lažeš, ne boš je gledala nikdar, na veke ne.« — Deklica: »Ne vem, ali je presveta Devica ali ni, govori pa ravno tako z menoj, kakor se vi, gospod, z menoj pogovarjate. Poslala me je namreč semkaj k vam, ker želi, da bi se ji postavila kapelica tam pri skali, kjer se mi prikazuje.« — Nato reče gospod župnik: »Ne vem, kdo bi utegnila biti ona gospa. Prôsi jo, naj mi pokaže svojo moč! Reci ji v mojem imenu, naj stori, da se razcvetó veje rožnega grmiča.« Deklica se poslovi.

Tam, kjer se je Marija prikazovala, bil je namreč rožni grmič, po zimi — seveda popolnoma brez listja, brez cvetja — in ta naj bi zdaj nagloma razcvetel?!

Bernardinica gre naslednji dan (t. j. 24. sveč.) po navadi k votlini in, ker se je bila razglasila župnikova terjatev, mnogo ljudij ž njo. Marija se ji prikaže kakor sicer. Ko pa deklica razodene župnikove želje, nasmeje se in pravi, naj moli za spreobrnjenje grešnikov, ter trikrat ponavlja besedo: »Pokora! pokora! pokora!« Ljudje na okrog slišijo deklico trikrat ponavljati besedo »pokora«. Nato ji pové Marija še drugo skrivnost ter zgine. Roža se ne razcvete. Deklica hitro teče v duhovnijo povedat, kaj se je zgodilo. Mnogi se ji smejejo, ker se divji rožni grm ni razcvetel; gospod župnik pa jame biti bolj zamišljen.

V.

Še lepše je bilo pri votlini 25. svečana. Brez števila ljudij je že bilo zbranih, ko pride Bernardinica. Poklekne in moli. Veliko jih poklekne ž njo in molijo. Nekako čudovito so ginjeni vsi, vsi presunjeni; kajti neprevidoma se deklica zamakne — nebeška prikazen pride. »Hčerka moja«, pravi ji, »povedala ti bom zadnjo skrivnost, ki je samo za-te. Ne pravi je nobenemu človeku, kakor onih dveh ne.« Potem še pristavi: »Zdaj pa pij in umij se v tem studencu ter uživaj zelišče, ki zraven raste!«

Bernardinica se ozira krog in krog; nikjer ne vidi nikakoršnega studenca. Le rečica Gav zraven šumljá. »Ne hodi tje, velí Devica; nisem ti rekla, da pij iz Gava. Zajemaj iz tega studenca!« Pri teh besedah stegne svojo belo roko in pokaže s prstom še suh kót na desni strani votline. Bernardinica gre po kolenih na pokazani kraj. Vira ne zapazi; jame z ročicami rahljati tla in razbrskovati prst, kar začnejo iz nepoznanih votlin kapljice vode izvirati. Pije, umije se ter užije nekaj listov onega zelišča, kakor je bilo zapovedano. — Kdo bi popisal začudenje ljudstva! Vsak je hotel videti novi studenec, vsak pokusiti!

Ako so se že prejšnja prikazovanja hitro razglasila na okrog, toliko bolj se je še čudežni studenec. Od vseh stranij so hiteli romarji, in drugo jutro jih je bilo 6000, ki so hrepeneče pričakovali srečne pastarice. Ko prihaja, začne med množico šumeti: »Svetnica pride, glejte jo!« Mnogi so se dotikali njenega oblačila, tako zeló so spoštovali priprosto deklico.

In da bi se mlado srce ne prevzelo ob toliki časti, ne prikaže se tisti dan Marija. Deklica prosi zastonj; Gospé ni! Njen obraz se ne razveseli, ne spremeni, ne zamakne, kakor drugikrat, temuč vsa žalostna se vrne nazaj. Studenec pa močnejše izvira nego prejšnje dni, v potrjenje nebeške prikazni. Tudi nekateri bolniki čudovito ozdravijo pri novem studencu. Silo veliko ljudstva prihaja od vseh stranij. Slednjič se prepové, da se nobeden ne smé bližati čudodelnemu studencu. Še nedolžna deklica ima veliko prestatí. Silijo jo namreč

nasprotniki, naj prekliče vse, kar je videla. Tega pa ne more. »Ko bi imela tudi življenje dati, zmiraj bom tako govorila, kakor sem videla z lastnimi očmi«, vedno stanovitno odgovarja.

Ko je preteklo odločenih 14 dnij, hodila je sicer še tje molit, pa Marija se ji ni več prikazovala. Še-le 25. sušca 1858, v praznik Marijinega oznanjenja, vidi jo zopet kakor prejšnje dni. Za ta dan — Marijin praznik — pričakovali so tudi ljudje, da se bode prikazala Mati božja. In niso se zmotili. Kakor vselej, bila je tudi zdaj neizmérno lepa. Deklica je vsa nebeško srečna. »O ljuba Gospá!« začne klicati, »bodi tako dobra in povej mi, kdo si in kako se imenuješ?« — Devica se smehljá in nič ne reče; zakliče še jedenkrat: »O ljuba Gospá, bodi vendar tako dobra, povej mi, kdo si in kako ti je ime?« Devica postane še lepša, odgovori pa ničesar ne. Še v tretje ponavlja otrok svojo prošnjo z ravno tistimi besedami. Še ni odgovora. In le še prisrčniše prosi Bernardinica. Pri zadnji prošnji razprostrè presveta Devica sklenjeni roki, nagne ju proti tlom, potem povzdigne in pobožno sklene ter pravi: »Jaz sem brez-m a d e ž n o S p o č e t j e!« Bernardinica še ni nobenkrat slišala te besede. Ljudje pa so razumeli. Le-ti so zdaj vedeli do dobrega, da se prikazuje sama Mati božja.

Po poti v jednomér ponavlja presrečna deklica: »brezmadežno Spočetje«, da bi mogla doma gospodu župniku povedati, kdo je ona gospá, ki se ji je prikazala že petnajstkrat. Vsak dan prihaja več bolnikov k čudežnemu studencu. Veliko se jih spreobrne. Spovednice so zmiraj obdane s skesanimi grešniki. Odrtniki in tatovi povračujejo krivično blago, pohujšanje prenehuje. Toliko sv. obhajil še ni bilo, kolikor to spomlad.

Še več ljudij — okrog 9000 — je bilo, ko se je 5. malega travna Devica Marija prikazala predzadnjikrat. Velik čudež se zgodi. Bernardinica poklekne z gorečo svečo, in ko vsa zamaknjena gleda nebeško Kraljico, nevedoma položi roko na gorečo svečo. Plamen gori in šviga med prsti. Vsi se prestrašijo ter kličejo: »Opekla se bo, opekla!« Deklica pa se smeje, ostane nepremaknjena in vesela. »Čudež, čudež!« sliši se od vseh strani; tacega začudenja še ni bilo v Lurdu. Ljudstvo je bilo

tako presunjeno, da ni bilo hudodelnika več najti. Sodnija ni imela ne tožb ne kaznovanj.

Med tem je prišel čas, da se je Bernardinica pripravljala za prvo sv. obhajilo. Ljudje so mislili, ko pojde prvokrat k sv. obhajilu, da se bode gotovo prikazala Mati božja, in da bodo kaj posebnega videli.

Prvo sv. obhajilo je prejela sv. rešnjega Telesa praznik. Toda videli niso ničesar, kakor le prav pobožno ljubezni koprnečo deklico, ki je z zgledno in ginljivo pobožnostjo prvokrat prejela Gospoda nebes in zemlje.

Odslej je gostokrat pristopila k mizi Gospodovi, in sicer z veliko pobožnostjo, ki se je tudi po zunanjem razodevala, jedenkrat celo čudežno. Pri obhajilu je neko jutro župnik videl med obhajanci krog neke glave svetniško svitlobo in svitel žarek iz ciborija tje do nebeškega blisča nad glavo. Nič ne vé, katera izmed dobrih ovčic je tako srečna. Ko pride na vrsto, se prepriča, da je — Bernardinica, izvoljena hčerka Marijina!

Le še jedenkrat se ji je Marija prikazala. In ta poslednja prikazen je bila samo za njo, izmed vseh nekako najlepša. Pa o nji se ni veliko zvedelo.

Lurd je zdaj skoraj najimenitnejša božja pot. Včasih po leti prihaja na dan po 10.000 romarjev, po 500 do 600 duhovnov iz vseh dežel svetá. V votlini je veličastna podoba Marijina iz najlepšega kararskega marmorja in okrog glave se bere v bliščočih črkah: »Je suis l'Immaculée-Conception.« (Jaz sem neomadežano Spočetje.) Nad votlino se vzdiguje veličastna cerkev, od Pija IX s posebno prednostjo obdarovana. V nji je veliko srebra in zlata, pa tudi veliko bergelj in drugih hvaležnostnih spominkov, ki kažejo, da Marija ne zapusti nikogar, ki z otroškim zaupanjem k nji pribeži v potrebi. Voda iz prečudnega studenca se razpošilja po širokem svetu, in neizmerno je število bolnikov, ki so bili čudovito ozdravljeni. Velike so bukve, v katerih so popisani čudeži, ki so se godili na prošnjo Device Marije iz Lurda. Tretjega julija 1876 je bila podoba neomadežnega Spočetja še slovesno kronana. Papež sami so poslali svojega namestnika; 35 škofov, 3000 duhovnov in do 100.000 vernih se je vdeležilo te svečanosti.

VI.

Kaj pa Bernardinica?

Takrat, ko sem prvokrat o nji pisal, bila je še živa, a med tem se je že preselila v boljši kraj 16. aprila 1879.

Sprejele so jo bile usmiljene sestre; toda za stalno še -le l. 1866, ko je bila preoblečena, in Sestra Marija »Bernard« imenovana. Prve obljube je naredila 30 vinotoka 1867, za ves čas pa 22. septembra 1878.

Zmiraj je ostala ljubezniva, priprosta, krotka, ponižna, nedolžna Bernardinica.

Ko je bila še šolarica, ni se v nobeni reči povzdigovala nad druge; veselo se je igrala in po otročje smejala z družimi, čeravno so jo od vseh stranij obiskovale najslavnije osebe in je bila sploh blagrovana zastran svoje nebeške sreče. Zelo je hrepenela sprejeta biti v samostan, pa si v svoji ponižnosti še prositi ni upala. Rekla je: »Čemu jim pa bom? le za nadlego, ker ničesa ne znam.« A reklo se ji je: »Saj si ravnokar krompir lupila; tudi v samostanu te bodo v huhinji porabili, da boš sočivje zberala itd. In če te sprejmó, bode to za dobre sestre delo usmiljenja.« Zdaj si je upala.

Tudi v samostanu je je bila sama ponižnost. O prikaznih in posebnih milostih sama ni govorila. Če so jo tuji in romarji prišli gledat, bilo ji je to silno neprijetno in rajše se je skrila. Le kadar je prednica zapovedala, prišla je ter naravnost in ponižno pripovedovala, kakor je videla. Še celo, ko je bila na kraju prikazovanja prelepa cerkev sezidana, ni je hotela nobenkrat obiskati, da bi je romarji ne bili spoznali in častili.

Občudovanja vredna je tudi njena velika potrpežljivost. Bila je ves čas bolehná, posebno pa zadnji čas velikokrat in prav zelo bolna. Ali spominjala se je Marijine lepote in Marijinih obljub, pa je bila zopet utolažena, celo vesela. Strežnicam je bila močno hvaležna. »Saj sem bolje postrežena, kakor kaka princezinja«, rekla je nekikrat. Sestra ji odgovori: »Za princezinjo bi imela znabiti tudi toliko postrežbe, pa gotovo ne toliko srca.« »O, res se mi bolje streže, kakor princezinji«, pristavi smehljaje se, »pa saj sem nevesta Velikega Kralja.«

Ostala je ves čas kakor otrok priprosta in vesela. Nedolžnost ji je sijala iz njenega deviškega očesa v življenju, in še po smrti je odsevala na njenem obličju, da jo je hotelo vse videti.

Kako detinsko-bлаго je bilo njeno srce, vidi se tudi iz tega, ker so jo otroci tako radi imeli. — Neka gospa jo pride s svojo malo hčerko obiskat. Pa ker je bila Bernardinica v postelji, ni ji dovoljeno ž njo govoriti. Da bi bila pa gospa vsaj nekoliko potolažena, dovolijo toliko, da jo sme mala deklica iti gledat. Ko deklica zagleda Bernardinico v postelji, obstane na pragu, sklene ročici kakor pred oltarjem ali sveto podobo, veselje ji zaigra v očeh. Sestra Marija Bernard jo brž pokliče, naj pride k postelji. Potlej ji položi roko na glavo in jo prijazno božika. Deklica jo objame, potlej pa zopet roke sklene in vpraša: »Sestra, ali ste vi videli presveto Devico?« — »Sem« — »Ali je bila zelo lepa?« spet vpraša dekletce. Sestri zažari obraz veselih spominov, in s tihim pa milim glasom pravi: »Tako lepa, tako zelo lepa, da, kadar jo je kdo videl, želi umreti, da bi jo zopet videl.« — »Sestra!« pravi čez nekaj časa otrok, »jaz bi rada, da bi jo vi prosili za-me.« — »Prav rada, ljubo dete, pa ti, tudi ti jo boš za-me prosila.« Deklica še ne gre. »Sestra, mama bi tudi zelo radi, da bi vi molili za-nje.« — »Že prav, bom tudi za tvojo mater molila«, odgovori Bernardinica ginjena. In otrok gre, pa še zmiraj s sklenjenimi rokami in nazaj obrnjen, da more dlje gledati preljubljeno sestro.

Otroci! pomislite tudi vi nepopisljivo srečo tacega človeka, ki se mu Marija prikaže, ki smé z nebeško Kraljico govoriti tako, kakor se otrok pogovarja z materjo. Ohranite zmir čisto in nepokvarjeno srce, da bo tudi vas mogla ljubiti in varovati vaša nebeška Mati.

2. Janez Mihael Kostello.

Nebeško kraljestvo primérja Gospod goršičnemu zrcu. Majhno je, pa kadar začne rasti, izraste velikansko drevo. Majhna je bila začetkoma sveta katoliška Cerkev, zdaj je podobna velikanskemu drevesu, ki razteza svoje rodovitne veje čez vesoljni svet in podaje svojega nebeškega sadú slehernemu, da ga le hoče sprejemati. Ne ponuja zastonj. Po vseh delih sveta nam kaže zgodovina brez števila ljudij, ki so sprejeli nauk kraljestva božjega in živeli tako lepo in bogoljubno, da so bili bolj angeljem podobni kakor pa ljudém. Zakaj to kraljestvo je podobno tudi kvasu. Kvas tako ugodno predéla moko, s katero se zmeša, da se speče iz nje prav dober in slasten kruh; jednako se predéla, prerodi in zboljša srce, katero se je odprlo Jezusovemu nauku in njegovi milosti.

Zlasti ginljivo je videti otroka, ki Jezusu daruje vse svoje mlado srcece in Jezusu posvečuje vse svoje nežne moči. Kako lepo, kako ljubeznivo se razcvita v cvetju nedolžnosti! Zglede imamo iz vseh časov, iz vseh krajev. Opisal vam bom ob kratkem mladeniča, ki je pred nekoliko leti v kraju, kateri je nam nasproti, unkraj zemlje — v Ameriki — zveličal svojo lepo dušo.

Janez Mihael Kostello je bil rojen l. 1846. v severni Ameriki v novem Jorku (Njújorku). Njegovi stariši so bili z Irskega. Oba, oče in mati, sta bila imenitnega rodú. Oče umrje, ko je Janez še le dve leti star. Ko spolni sedmo leto, opravi prvo sveto spoved, in v osmem ali devetem prejme prvo sv. obhajilo. Od tega časa se začne zala klíca njegovega nedolžnega srca še le prav razcvitati. Bilo mu je preljubo veselje, svet ponos, ako je smel streči pri najsvetejšem opravilu, pri sv. maši. In mislim, da malo kje se otrok tako lahko pokaže in hitro spozná, kakor če mladenički več časa strežejo pri sveti maši. Po dolgi navadi se le preradi privadijo zoperne mlačnosti, tlačanskega službovanja ter zgubé dolžno spoštovanje do Najvišjega. Res hva-

liti pa moramo mladenička, ki dolgo časa goreče, bogoljubno in vzgledno opravlja to angeljsko službo. Skušnja kaže, da se je nadejati pri takem lepe prihodnosti. Prav take hvale in zaupnosti je bil vreden naš blagi Janezek. Pri sveti maši je stregel ves čas s toliko presrčno pobožnostjo, da so se nad njim zgledovali duhoven in ljudje. To lepo, pobožno obnašanje je nekega dne tako ginilo ondajšnjega g. župnika, da pridši v zakristijo si ni mogel kaj, da bi ne bil ljubeznivo objel te blage nedolžnosti.

Z osmim letom ga dá skrbna mati v šolo tistega mesta, kjer so takrat bivali. Jednako, kakor na štapljah pred oltarjem, kaže nam še bolj mladenič že v šolskih klopéh, kaj nam je pričakovati od njega v prihodnosti. Skušeni učenički, ki so po več let pri šolah, že naprej lahko napovedujejo osodo svojim učencem, če tudi niso preroki. Kakoršna šola, tako kaj rado tudi življenje, in smemo pristaviti — taka tudi večjidel smrt. Hudo je biti za učitelja, trd je kruh učiteljski. Jediná tolažba so učitelju večkrat le oni »nekateri«, ki med razposajeno množico ostanejo vedno stanovitni, pridni — nedolžni. Taka tolažba, veselje je bil Janko Castello svojemu učitelju. Ta tako-le piše o njem: »Komaj je začel Castello v šolo hoditi, zdelo se mi je njegovo preblago srce in pohlevno vedenje tako nenavadno, da sem ga moral rad imeti, ko bi tudi ne hotel. Zmiraj je bil prvi v svojem razredu. Njegova pokorščina in gorečnost v učenju je bila v vidnem nasprotju z razposajenim in sprijenim značajem večine premnogih součencev. Kolikor se spominjam, ni mi nikoli prelomil le jedne šolske postave.«

Pet let se je tako šolal. V 14. letu gre s svojo materjo v mesto Albany, kjer je škofov sedež. Mati ga pelje v škofijsko cerkev. Ravno tisti dan so imeli sami škof sv. opravilo. Krasota hiše Božje in lepota svetih opravil je dečku močno presunila občutljivo srce, ter domov gredé zdaj prvokrat razodene, da želi postati duhoven, ako mu dovoli.

Se ve, da je to bilo za pobožno mater neizmerno veliko veselje. Vse je pripravljena dati in storiti, da bi

le njen blagi sin mogel doseči najlepšo, najimnitnišo službo na zemlji — mašništvo. Vsak stan je sicer častit, ako se vestno spolnjujejo njegove dolžnosti, vendar najčastitljivejši je gotovo duhovski stan. Zato je žalostno, zelo žalostno, in znamenje zanikarnih časov, da marsikateri mladenič, ki je začetkoma tudi tako obetal svoji skrbni materi, pozneje zgubi vse veselje za ta sveti poklic, pridši v roke slabovernim zapeljivcem in puhlim posvetnjakom, ki mu čez mero lažnjivo hvalijo posvetno veselje, duhovskega pa še poznati nočejo. Navzét posvetnega duha, ne varuje se več greha in za službo Božjo ves omrzne. Ko pride čas odločitve, jame pre-mišljevati svoje mlačno srce, pregledovati svojo tolikrat ranjeno vest in — svoji užaljeni materi pošlje kratko sporočilo: »Nimam poklica!« Pa kdo je kriv? Ali jih ni veliko, ki so bili poklicani, pa poslušaje zapeljivcev kačji glas so preslišali božji klic? Toda ne brez zadolženja, ker tudi tukaj utegne obveljati: »Veliko poklicanih, malo izvoljenih.«

Kako se z lepim življenjem vkljub vsem nevarnostim ohrani in utrdi poklic, kaže nam prelepo Castello.

Njegov župnik prosi škofa, naj bi ga sprejeli v kak vstav, kjer se mladeniči pripravljajo za duhovski stan. Škof ga z veseljem sprejmejo ter pošljejo v vstav sv. Karola v državi Mariland. Kostello se neizrečeno razveseli tega naznanila ter takoj odrine 7. sept. 1863. Na poti se mu pridruži dijak iz ravno tega vstava, gredoč s počitnic. Oba sta bila jednake starosti, jednako zbujenega duha in ljubeznivega srca. Toraj sta se takoj začela rada imeti. To ni bilo nič napak. Pa ljubezen do tovarišev je kakor ogenj; če ga zadosti skrbno ne varuješ, ali se hočeš celo igrati ž njim, napravi ti veliko škodo. V toliko škodo bi bil kmalu zabredel Kostello s svojim prvim prijateljstvom.

Oni dijak, njegov novi prijatelj, se je jako lepo obnašal v prvih letih. Toda o počitnicah se je navzél sprijenega, posvetnega duha, in ta duh se je čimdalje huje jel kazati in razvijati. Postal je lahkomišljen, neubogljiv, uporen in razuzdan ter tako s svojim zgledom zelo nevaren novemu tovarišu.

Jeden učenikov, ki je spoznal lepe zmožnosti in blage lastnosti Kostellove, spoznal pa tudi nevarno prijateljstvo, ga svari pred tako nevarnostjo in polagoma izvabi izpred brezna, ki ga je imelo požreti. Tako je bila rešena njegova nedolžnost. Oni dijak pa se naveliča tihega življenja in zapusti vstav. Zapusti ga pa tudi za vselej veselje za duhovski stan.

Žalostna osoda prvega prijatelja je bila za Janeza kaj hasnovit nauk. Sprevidel je, da zvesto spolnovanje svojih dolžnostij, celo v najmanjših rečeh, in posebno natančna pokorščina je potrebno sredstvo, da se zagotovi sveti poklic.

Srečniši je bil s svojim drugim prijateljstvom. Pri tem namreč ni več gledal na zunanjo prijaznost, temveč na oni temelj, na katerem jedino zamore obstati pravo in stalno prijateljstvo — na krepostno življenje.

Ko se je namreč po počitnicah prvega leta spet peljal v Št. Karol, dobil je med potoma tovariša iz tega vstava. Skupaj se peljeta, — kar uide železnični vlak na prav nevarnem kraju s tečajev in se prevrne popolnoma. Veliko potnikov je zelo poškodovanih: le oba dijaka ostaneta brez kake škode. Takrat, ko je prišla nesreča, molil je Kostello ravno natihoma — sveti rožni venec. Kmalu potem, ko ga mine prvi strah, podá svojemu prijatelju knjigo in mu velí, naj (kar je že sam storil) moli Te Deum ter zahvali ljubega Boga za tako srečno rešenje.

Ta nesreča je bila vzrok, da mu je bil ta dijak odsihdob najljubši, pa tudi najzvestejši in najpobožnejši prijatelj. Ker sta bila v pobožnosti oba jednako goreča, v vedenju jednako modra in ker sta oba jednako želela in koprnela v čednosti rasti in napredovati, pogodila sta se med seboj, da hočeta drug družega na razne pogrške opomniti. To sta spolnovala prav natanko vsakih štirinajst dnij, ali vsake tri tedne. Dalje si tudi obljubita, da bosta vsak dan drug za družega jedno češčena-marijo obmolila za plačilo take krščanske ljubezni.

V veri je bil trden kakor skala. V Ameriki je mnogo krivovercev, ki našo sv. katoliško vero mnogo-vrstno napadajo in zaničujejo katoličane. Omahljivci se

dajo večkrat preslepiti in preplašiti, da se sramujejo očitno kazati svoje versko prepričanje. Kostello pa se je vsikdar možato potegoval za sv. reč in kaj bistroumno odbijal nasprotne zvijače. Ako je pa videl, da je nasprotniku le za prepir in ne za prepričanje, odgovarjal je na kratko, odločno n. pr.: »Jaz sem popolnoma prepričan, da sem na pravi poti. Sodnji dan bo odločil, kdo ima resnico in kdo je v zmoti; gotov sem, da mnogi bodo objokovali svojo slepoto tedaj, ko bo že prepozno.«

Posebej omeniti moramo njegovo veliko ljubezen do Marije. Kakor po družih enakih vstavih, tako je tudi v ti hiši »Marijina družba« (kongregacija), v katero se sprejemajo le bolj zgledni in izvrstni gojenci, ki se morajo pa več časa za to pripravljati in dejansko pokazati svojo vrednost. Tudi Kostello je bil več časa na poskušnji in še le drugo leto vpisan. Od tega časa pa je imel pri vsem dejanju in nehanju le to željo, biti vreden sin Marijin. Večkrat je govoril o nji z velikim veseljem. Predstojnik te družbe mu daje spričevanje, da od prvega dné do smrti je bil jeden najgorečnejših udov.

Imeli so Marijini častilci te hiše posebno kapelico. V ti so obhajali v majniku vsak večer šmarnice. Janez je imel pri taki slovesnosti nalogo kinčati Marijin oltar. In to mu je šlo tako od rok, da so se mu vsi čudili. Noben trud, nobeno delo ni bilo pretežko za tega zvestega Marijinega otroka. Vsak čas je iznašel kaj novega, skoro vsak dan je drugače ozaljšal oltar »svoji preljubi Materi«, kakor je imenoval Marijo. Sošolci so bili vsak večer kar zavzeti, ko so videli, kako spretno in umetno je razpostavljal cvetlice in svetila s tolikratnim spremenom. Zdaj je sestavil iz njih krasen križ, zdaj lep venec, zdaj začetne črke presv. imena Jezusa in Marije, ali pa podobo najsvetejših Src.

Toda oltar zaljšati je lahko prijetna igrača, kaj rado le tlačansko delo. Da je bilo pa pri Janezu to gola ljubezen in pobožnost, pričajo njegova druga dela.

Cvetlice in svetila, ki jih je mladi Kostello v svojem srcu razpostavil Materi božji, bile so še veliko lepše od onih, ki jih je deval na oltar.

Mlademu človeku ni mogoče dolgo časa ostati v pravi pobožnosti in nedolžnosti, ako večkrat pobožno ne prejema svetih zakramentov. Zato Marijinim otrokom to posebej velewa družbino pravilo. Kostello je prejemal, ako je bilo le mogoče, o šolskem in o počitnem času, skoraj vsak teden sv. zakramenta pokore in presv. rešnjega Telesa. Vsak dan je molil rožni venec in male dnevnice presv. Device, bral pogostoma pobožne knjige, zlasti življenje svetnikov in Matere božje in nikdar ni šel spat, da bi se še posebej ne bil priporočil prečisti Devici.

Dijaško življenje v katoliškem odgojišču daje malo priložnosti za nenavadne, rekel bi, junaške čednosti. Bolj je podobno tihemu, skritemu življenju malega Jezusa v Nazaretu. Več priložnosti pa je za one čednosti, ki jih imenuje sv. Salezij »male čednosti«. Malenkostne in tihe so take čednosti na videz, za navadno oko; pa velik je pred Bogom služabnik, kateri je v takih malih čednostih zvest in stanovit, kajti zvestoba v malem — ta kaj velja. Gospod sam ji obeta veliko plačilo.

Za njo je bil Kostello posebno prizadeven. Toraj še o tej nekoliko.

1. Resničnost. Njegova mati je pravila sama, da v 17 letih, kar je bil pri nji, se ni nikoli vedoma zlagal. Če se je katerikrat kako tako izgovarjal, da ni bilo prav polnoma res, ni ga imel mirú, dokler ni vsega natanko po pravici poravnal.

2. Vestnost. Nekega dné obišče v veliki vročini prijatelja in prosi ga požirek vode. Dekla mu precej ponudi kupico vina. Predno pokusi, vpraša jo, ali za to vé gospodinja? Odgovori mu, da tega ni treba, da je vino za domačo potrebo. Vendar to Janezu še ne utolaži tenke vesti in ne dotakne se vina, dokler se ne sporoči gospodinji.

Drugikrat zapazi, da mu gumba manjka pri telesniku, in prosi mater, naj mu ga prišije. Mati njegova je bila takrat pri nekem misijonarju v službi. Hoče tedaj kar misijonarjevih jednega vzeti. Janez pa prosi mater, naj tega ne storijo, ker nimajo pravice tudi ne

do jednega. In to prošnjo je ponavljal tako resno, da mu mati mora obljubiti, da bode koj sporočila misijonarju, ko pride.

3. Pokorščina. Sošolec, ki je bil dve leti ž njim, pripoveduje: »Vselej je bilo spodbudljivo za-me njegovo natančno spolnovanje hišnih postav in sicer tudi v takih malenkostnih rečeh, ki bi se jaz sicer še nikdar ne bil spomnil na nje. Nikoli ga nisem videl kaj storiti, kar je bilo prepovedano.« Med tovariši je bil že prigovor, da Kostello-ta v učni sobi nikdo ne pripravi, da bi se zasmel. Tako natanko je spolnoval tudi najmanjše postave.

4. Prijaznost. V hišnih postavah je bil odločen čas tudi za razvedrilo, za igranje. Tu je imel dovelj priložnosti lastno voljo zatajevati, da je mogel drugim vstreči, z razposajenimi tovariši potrpljenje imeti, vsem prijazen ostati. Dobro je vedel, da prava pobožnost ni čmerna, ni kaka ledenica, katera — sama mrzla — vsem, ki se bližajo, krati dobrodejno gorkoto, kakor sodijo hinavci. Kadar je prišla prosta ura, pridružil se je svojim tovarišem veselega in jasnega obraza. Znal je razveseliti še tako tužnega, pa tudi v pravo mejo zavrniti še tako prešernega. S svojim blagim, odkritim, prizanesljivim, vedno veselim srcem pridobil si je vse svoje vrstnike. Nikoli ni bilo slišati, da bi bil koga razžalil. In če se mu je kdaj zdelo, da ga je, ni imel mirú, dokler ni popravil svoje dozdevne napake.

5. Krotkost in potrpežljivost. Kjer je veliko mladih ljudi, so gotovo med njimi tudi nekateri razposajeni, sitni. Taki so bili tudi med Kostellovimi tovariši. Njegovo krepostno, zgledno življenje je bilo lahkomišljenim vedno očitanje. Zato so ga taki črtili, skrivaj celo trpinčili. Na sprehodih so kamenje nanj metali itd. Kostello pa je prenašal njihovo zaničevanje in surovost s krotkostjo, kakoršna je le lastna odličnim Jezusovim učencem.

Nekikrat pride mlad dijaški razposajenec k njemu ter pravi: »Kostello, ravnokar sem zvedel, da ti tudi večkrat krive tožbe donášaš gospodom profesorjem o

svojih součencih.« Za tako blagočuteče srce, kakor je bilo njegovo, si pač ne moremo misliti hujšega žaljenja. Do dna srca ga zbôde, kri mu zavre in kipi po licu in po čelu. Nekoliko postoji — potem pa prav mirno in krotko reče: »Kaj tacega mi v celi hiši nobeden po pravici ne more očitati.«

6. Krščanska ljubezen do bližnjega. Že prej sem omenil nesrečo na železnici. Ko se je bil Kostello spravlil iz razbitega voza, zagledal je blizo žensko, katera nikakor ni mogla potolažiti svojega malega preplašenega otroka. Mati sama je na jedni roki tako ranjena, da si ž njo ne more kar nič pomagati. Janez Kostello, mladi učenček neskončno usmiljenega Zveličarja, z besedo tolaži, z rokami pa zavezuje ranjeno roko ubogi ženi; ob jednom pa še sprejme jokajoče dete v naročje ter ga tako dolgo zibka na rokah, da nedolžnost zaspi. Še več. Ubogi ženski podari mili dar od svojega imetja, celó izposodi si od tovariša, da jo preskrbi za nadaljno potovanje.

Največji dar pa, ki ga je božje usmiljenje dalo temu tako dobremu, blagemu mladeniču, bila je zgodnja smrt. Tako je bil obvarovan, da »brezbožnost ni preslepila njegovih mislij, in goljufnost ni omadeževala njegove duše«, kakor govori sv. pismo.

Že tretje leto je bival v vstavu sv. Karola. Slovesni dan sv. patrona te hiše je zadnjikrat obhajal leta 1865. Posebno lepo je opravil duhovne vaje, ki so jih imeli dijaki ob tej priložnosti. Nekoliko sklepov si je tudi zapisal, da bi jih ne pozabil ter gotovejše spolnoval. Tako-le se bere v njegovem zapisniku:

»Jaz, Janez M. Kostello, naredim te-le sklepe, ki jih hočem s pomočjo božjo in z varstvom prečiste Device zvesto spolnovati:

1. Svět svojega dušnega vodnika hočem vedno tako sprejemati, kakor bi mi prišel od Boga.

2. Ob času molčanja se ne bom okrog oziral.

3. Pri svojem vedrilu ne bom naprej igral, brž ko zapazim, da sem jezen.

4. Vsak križ hočem potrpežljivo prenašati.

5. Vse, kar je v moji moči, bodem storil v večjo čast božjo.

6. Vedno hočem imeti prisrčno ljubezen in pobožnost do presv. Device Marije.

Sv. Marija! prosi za-me grešnika Janeza M. Kostello!«

Nekoliko tednov potem ga je napadla vročinska bolezen in 16. grudna 1865 o poli devetih zvečer je sladko v Gospodu zaspal. Bilo je ravno v soboto, na dan, ki ga je cerkev posebno posvetila v čast nebeški Kraljici.

3. Adelina.

Zdaj pride na vrsto kaj mično življenje ljubeznive deklice, ki je le 15 let živela, pa si v tem kratkem času zaslužila prekrasen venec pri Bogu. Živela je na Francoskem. V popisu njenega življenja beremo le krstno ime, a kako se piše, to ni povedano, bržkone zaradi sorodnikov, ker še mnogi živé.

Rojena je bila 25. marcija 1838 in pri krstu je dobila ime Marija Adelina. Njen rojstni dan je bil tedaj Marijin praznik, in ob Marijinem prazniku so se vršili tudi drugi najimenitniši dogodki njenega kratkega življenja, kakor bi to hotelo pomeniti, kolika ljubljena Matere božje je bila Adelina.

I.

Stariši, posebno njena pobožna mati, so Adelinico zeló radi imeli. Bila je pa tudi vredna najprisrčnejše materine ljubezni. Že precej v prvi nežni mladosti bila je nenavadno krotka, mirna in dobrosrčna, kakor bi ji bilo že vse to prirojeno. Zgodaj je pokazala veselje za delo in učenje, in pri vsem je razodevala redko razumnost. Še le pet let stara je nekega dne v kotu sedé vsa zamaknjena nekaj resnobno premišljevala. Oče to videti, jo vpraša: »Kaj ti je, dete moje, da si tako žalostna?« Nedolžnost odgovori: »Papá, na svoje grehe mislim!«

V osmem letu nevarno zboli. Vendar jo ljubi Bog še ohrani, ker volja njegova je bila, naj delj časa živi, da vsem mladim deklicam zapusti zgled Bogu in ljudem prijetnega vedenja. Po hudi bolezni je opešala in gre v drugi kraj k svoji dobri teti, da bi tam popolnoma okrevala. Med tem izve, da ji je doma mati vsled truda-polnega čuvanja in prevelikih skrbij zastran njene bolezni tudi tako zelo zbolela, da so že v cerkvi očitno molili za njo. Tedaj začne tako prisrčno pobožno moliti za bolno mater, da je teta, ki je bila priča stanovitne otročje molitve, pozneje rekla materi: »Le molitvi svoje Adelinice se imaš zahvaliti, da si ozdravela.« Še potlej, ko je že mati okrevala, ne preneha moliti. Zvečer pred odhodom s tetinega doma je hipoma zmanjka. Povsod jo iščejo. Slednjič jo najdejo v vaški cerkvi, kjer je zopet molila za svojo ljubo mamo.

Ker je že zgodaj razodevala tako lepe zmožnosti, namenili so se stariši zaradi zanesljive vzgoje dati jo v nunski samostan. Vendar precej še ne. Prej se je imela izučiti njena starejša sestra. Tega je Adelina tako vesela, da komaj pričakuje dneva, ko bo smela tudi sama v nunsko šolo.

Ta čas pa doma vedno večje veselje dela svojim starišem. Vselej vestno uboga; nikdar se ne zlaže; natančno vselej obmoli svoje molitve ter tiho, mirno in veselo opravlja svoje otročje dolžnosti.

Vendar prava čednost ni nikomur prirojena; mora se še le pridobiti — priboriti. Tudi pri tej tako blagi deklici se je semtertje pripetila kaka napačica, katere pa modra mati ni vselej prizanesla brez kazni, če je bila še tako majhna. Pri taki priložnosti jo je dejala v malo sobico. Tu je vedno molila, da je pretekel čas kazni. In ko ji je prišla napovedat konec kazni, našla jo je na kolenih s sklenjenimi rokami — v molitvi.

Nekega dné gre mati obiskat svojo sestro, ki je bila v samostanski šoli v mestu Auxerre-u (Ogzêru). Mati in hči se posvetujeta, kaj bi kupili Adelinici, da bi jo bolj razveselili. Slednjič se odločite in kupite lep križec. Ko domov pridši mati izroči darilo v roke dobremu otroku, veselja zarudi, častitljivo poljubuje podobno Zveličarjevo, vsede se ž njo v kotiček pri oknu in si

jo položi v naročje, pa v jednomer gleda vanjo. Stariši jo na tihem opazujejo in vidijo, kako nepremakljivo gleda Križanega, — debele solze ji kapljejo raz lica na znamenje odrešenja. Vprašajo jo, zakaj se joka. Noče precej odgovoriti; ko pa pomisli, da bi se pregrešila zoper stariše, ko bi trdovratno molčala, se premaga in pravi: »Jokam se zato, ker mislim, da je bilo pač velike hudobije treba, da so umorili ljubega Boga!« — Ne moremo skoro drugače soditi, kakor da se je hotel mili Jezus poslužiti tega materinega darila, da je zanetil v otročjem srcu plamtečo pobožnost, ki jo je ves čas imela do britkega trpljenja Gospodovega.

Nekako tisti čas so zapazili pri nji posebne vaje ponižnosti in pobožnosti, ki si jih je bila sama iznašla. Vsak večer namreč, predno je šla spat, je poljubila še tla svoje sobe. Poprašana, čemu ji je ta pobožna navada, odgovori le: »Mislim, da to ni nič greh.« Kadar je obiskala svoje tete in imela kak prost trenutek, se je takoj zgubila (kakor tudi doma) na vrtu za grmovje pa molila rožni venec ali druge molitve.

Zlasti pa je bila njena pokorščina in vbogljivost čimdalje bolj popolna. Nekega dné se gre s sestrico in z več tovarišicami v log sprehajat. Bilo pa je mladi družčini doma naročeno, kako daleč le sme iti. Otroci so vse obljubili, kmalu pa spet pozabili. Prijetna pot po zelenem logu jih zapelje, da gredó dalje, kakor bi smeli. Pa glejte, ko se tako dalje drvijo lahkomišljene deklice, nenadno zapazijo, da ni Adelinice več pri njih. Brž se vrnejo in kmalu dobijo ljubljeno tovarišico, ki je klečé molila pri meji, katero prestopiti jim je bilo prepovedano. Vse deklice se jamejo čuditi po tihem in na glas, Adelina pa mirno odgovori: »Bilo je prepovedano.«

II.

Tako je rastla žlahtna cvetka ter se od dné do dné lepše razcvetala. Domači, in katerikoli so jo poznali, bili so je veseli. Pobožni stariši so jo imenovali svojega angelja, drugi pa so se čudé popraševali, kaj bode iz te deklice? Tudi v samostanu, kamor je imela pozneje iti v šolo in odgojo, bila je že naprej znana njena

pobožnost in pridnost. Starejša sestra je večkrat pravila o nji. In ko jo pride nekoč z materjo obiskat, hitelo je vse skupaj in hotelo videti najstletno deklico, katera se še ni nikoli zlagala in ni bila materi še nikoli nepokorna!

Slednjič je prišel za njo dolgo zaželeni dan. Mati jo pelje 7. svečana 1850 v mesto v Uršulinski samostan. Takrat je bila nekako 12 let stara. Materi se milo stori, ko izročuje gospém svojo ljubljeno hčerko, in z ginjenim glasom jim reče: »Častite gospé, tukaj vam izročam svojo Adelinico, ki mi še ni bila nobenkrat nepokorna!«

Zdaj se začne za deklico novo življenje. Kmalu se privadi samostana in samostanskega reda; kajti, kar kdo sam hoče, tega se kaj hitro privadi. Tudi tukaj je bila kmalu vsem drugim v zgled, in sicer v vseh rečeh: v obnašanju, učenju in v molitvi.

V vsem vedenju je bila krotka in prijazna, priprosta in brez zvijač. Neka gospodičina, ki je dlje časa ostala v samostanu, da se je izučila za učiteljico, pravila je že po smrti pobožnega otroka, da je ni nobena reč tako kratkočasila, kakor pogled naše Adelinice. »Sedela sem, pravi, nasproti temu ljubeznivemu angeljčku in kadar sem si hotela počiti, takrat sem jo gledala in to me je razvedrilo.«

V šoli in sploh ob času učenja je bila vedno mirna, tiha, pazljiva. Vse naloge je izdelovala skrbno in natančno, navadno najboljše. In sicer ne samo za učiteljice, temveč pred vsem za Boga. Poprijela se je prelepe navade, da se je prekrizala pred vsako nalogo, da bi tako Bogu izročila vsako delo, še predno je prične.

Najbolj pazljiva pa je bila pri krščanskem nauku. Že na obrazu se ji je bralo veselje, ko je slišala govoriti o ljubem Bogu in božjih rečeh. In kako skrbno se je pripravljala za prvo sv. obhajilo! S koliko ginljivo pobožnostjo je prvokrat sprejela Jezusa!

Tako je bila ginjena, da ni mogla na glas moliti navadne molitve, s katero so se deklice pri prvem svetem obhajilu izročevale Mariji. O tem je potlej sama pisala tako-le: »Pred blagoslovom z Najsvetejšim sem imela moliti izročilo presv. Devici, moja tovarišica pa ponoviti

krstno obljubo. Ko je rekla, da se odpove hudemu duhu in vsem njegovim delom, položile smo vse roke na sv. evangelij, v znamenje, da se tudi mé, in vsaka je odgovorila »Amen«. Potlej sem jaz pokleknila pred podobo presv. Device ter začela sem z drhtečim glasom: »Sveta Marija! . . . Sveta Marija!« . . . Več nisem mogla kajti obilne solze so mi zatopile glas. Potem so nam ukazali vستي se in pater, ki so imeli poprej z nami eksercicije, so nam tako zelo lepo pridigovali o pobožnosti do presv. Device, da sem se morala ves čas jokati. Ko je pridiga minula, mignili so mi, naj zdaj berem »izročilo«. Hotela sem ubogati, toda zastonj sem se trudila. Druzega nisem mogla, kakor na tihem sem se izročila Devici Mariji in sem si jo izvolila za Mater.« — Sv. Frančišek Saleški nam zagotavlja, da sv. Devica posebno ljubi one, kateri njo srčno ljubijo: s koliko radostjo je pač sprejela obljubo tega nedolžnega srca!

Od tega časa je hodila pogostoma k sv. obhajilu. Da ji je bilo le dovoljeno, nikoli ni opustila. Pa kako ginljivo lepo se je vselej pripravljala! Naložila si je v ta namen marsikako zatajevanje; bolj pogostoma je obiskovala presv. rešnje Telo; še zdatniše je delala, kakor sicer, več časa molila, revežem dajala svoje južnice, pogostoma izrekala pobožne zdihljeje; ob kratkem, vse si je prizadejala, karkoli je bilo v njeni moči, da bi srce vredno ozaljšala za prihod nebeškega Kralja.

V hiši Božji se je vselej tako lepo vedla, da so jo navadno imenovali le malo Alojzijo. Zlasti pri sveti maši je bila njena pobožnost večja, kakor je v ti starosti pričakovati. Pri sv. maši biti bila ji je med vsemi najljubša pobožnost.

Nekoč se je bila prav hudo prehladila, da je morala zjutraj dlje v postelji ostajati. Pa kako je želela zopet s tovarišicami vred vstajati! Prijateljci je rekla: »Še bi lahko nekoliko poležala, toda — sv. maša!« — Zelo je milovala svojo sestro, da več časa ni mogla k sv. maši, ko so bili ondašnji 85 letni gospod bolni. Med drugim ji piše: »Uboga sestrica, kako dolge se Ti morajo nedelje zdeti! Ko bi Ti vedela, koliko in kako pristrčno se Te spominjam pri sv. maši! Kako srečna sem, da smem biti vsak dan pri sv. maši! Oh, Ti bi

bila te milosti veliko bolj vredna od mene; pa Bog mi znabiti ravno zovoljo moje slabosti deli toliko milostij. Ali ni mar to velika milost, pri sv. maši biti?«

Vsak dan je četrť ure premišljevala, najrajše trpljenje Jezusovo, smrtne britkosti na Oljski gori in grozne bolečine na križu. O postnem času je še pomnožila to pobožnost, ker je večkrat sv. križev pot opravljala, svoj kruh revežem dajala, ob suhem kruhu se postila itd.

Večkrat na dan je obiskala in počastila Jezusa v presv. rešnjem Telesu. Nobena stvar je ni mogla od tega odvrniti.

Krona njeni pobožnosti pa je bila prisrčna detinska ljubezen do Marije prečiste Device. Zelo se je razveselila, ko je bila nenavadno zgodaj, kmalu po prvem sv. obhajilu, sprejeta v Marijino družbo, v kateri se sleherni ud imenuje »Marijin otrok«. Komu bi se bilo pač bolje podalo to častito ime, kakor nji, ki se je bila že pri prvem sv. obhajilu s tako ginjenim srcem Mariji popolnoma izročila? Zvesto je poslušala in si globoko v srce vtisnila svete in nauke, ki so jih imele pobožne družabnice priložnost še posebej poslušati v nagovorih Marijine družbe. Vestno in natanko je spolnovala vsa družbina pravila. Sploh v besedi in dejanju je vedno kazala, da je res pridna hčerka najboljše Matere. V pismih, ki jih je večkrat pisala svoji ljubljeni sestri, skoro vselej kaj omeni svojo nebeško Mater, n. pr.: »Uganila si, ljuba sestrice, ko praviš, da se pečam z vrtom presv. Device. Začenjam ga prekopavati in prizadevam si prav čistega ohraniti, kar mi pa ni vselej tako lahko.« V nekem drugem pismu pristavlja: »Mislim, da imaš še kaj vijolic na vrtu? Prav razveselila me boš, če mi jih nekoliko pošlješ, zakaj namestiti imam mali šopek, ki sem ga z doma prinesla za Mater božjo!«

III.

Vsi so bili zadovoljni ž njo, le sama s seboj še ni bila, ker je dobro vedela, da človek na svetu se nikoli dosti ne poboljša in nikoli ne more reči, da bi ne mogel biti še boljši, še svetejši. Kakor je klical sveti

Karol Boromej z Davidom: »Danes začnem«, tako je tudi ona vedno svoje dobre sklepe ponavljala in poživljala; o posebnih priložnostih si jih je tudi zapisovala. O, nikar ne mislite, otroci, da je bila brez truda in prizadevanja tako dobra in pridna! Adelinica je imela večkrat hudo vojsko. Vendar nikdar ni zgubila srčnosti.

Omenim naj le samo treh rečij, v katerih se ji je zmaga najtežja zdela.

Napuha se je pred vsem bala. Pridne deklice namreč si najtežje ohranijo krotkost in priprosto ponižnost. Kajti če so v resnici pridne, takrat jih vse hvali in — kar ni prav — večkrat celo v pričo njih povikšuje. Mlado srce si dopade v svoji lepoti, božje dobrote pripisuje svojim zaslugam in skoro neprevidoma se navžije nečimernosti — lepota srca obcvete — odpade — zginе! V taki nevarnosti je bila tudi Adelina. Toda o pravem času je bila podučena in svarjena nekako s temi-le besedami: »Adelinica, Bog te ljubi in daje ti velike milosti. Nehvaležnost bi bila to tajiti ali ne pripoznati tega. Tudi presv. Devica kaže, da ima materino ljubezen do tebe, ker sprejeta si bila v njeno družbo, še predno si znala prav ceniti toliko milost. Zatorej zvesto me poslušaj in ohrani, kar ti rečem: Nečimerna in samoljubna misel, skriti napuh zastran čednosti, bi te lahko v božjih očeh spremenil v pravo zver. Varuj se tedaj, brezno imaš pred svojimi nogami!« — In varovala se je ter z Božjo in Marijno pomočjo obvarovala in si pridobila toliko ponižnost, da se je med njenimi čednostmi še najbolj odlikovala.

Zapazila je tudi, da je za nekatere reči še preveč samoglavna. Nji, ki je bila tako natančna v spolnovanju svojih dolžnostij, bilo je silno neprijetno, če je bilo treba tudi za majhne reči dovoljenja prositi. Le po stano vitnem vojskovanju si je sama popolnoma izbila svojo trmo.

Jednako težko se je privadila natančne rednosti. Dobra mati in sestra sta jo večkrat opomnili na to. Posvarjena, seveda je brž pospravila in poravnala vse, kar je bilo njenega; toda kmalu je zopet razobesila in razmetala obleko, knjige itd. vse navskriž in povprek. Pa tudi v ti reči se je tako poboljšala, da še trpeti ni

mogla nobenega nereda. In če so ji hotele tovarišice ponagajati, razmetale so ji njene zdaj tako lepo pospravljene reči. Vendar tudi s tem je niso mogle v jezo pripraviti. In človek ne vé, ali bi se bolj čudil njeni snažnosti, ali občudoval njeno potrpljenje, ko bere to-le dogodbico, ki se je zgodila kake tri tedne pred njeno smrtjo.

V učni sobi namreč je bilo kmalu po zadnjih počitnicah nekoliko spremembe in Adelina je dobila drugo mizico. Dve razposajenki jo hočete dražiti. Ko je namreč ni bilo v sobi, izmečete vse njene knjige in zvezke iz miznice na peč, rekoč: »To je za Adelino; ona ne bo jezna!« In res, ko se vrne ter najde predale izpraznjene in vse razmetano, jame natihoma mirno pospravljati in ne kaže nobenega najmanjšega znamenja nepotrpežljivosti.

Velika škoda, ali bolj po pravici bi smel reči — velika sreča je bila, da je tako blago deklico pokosila tako zgodnja smrt! Svet je čisto nič ni okužil, šla je med angelje.

Vendar predno jo obiščemo na smrtni postelji, povedati moram še jedno dogodbo, ki nam posebno živo kaže, da je bilo njeno srce res kakor — čisto zlato.

IV.

O božičnih praznikih l. 1851 sta zagledali dve gojenki nekega večera pri vratih dimnikarčka, ki je vbo-gajme prosil. Prišel je iz Savojskega s svojo še manjšo, pa neizrečeno revno sestrico Savojsci namreč večkrat v svoji revščini pošiljajo otroke na Francosko, da bi si kaj pridobili.

Precej, ko vidijo preubogo, nesrečno deklico, pokličejo jo noter, in mladim gojenkam se tako smili, da vsaka kaj daruje za njo. Virginija, tako ji je bilo ime, je v kratkem bila umita, počesana, preoblečena. Dva meseca skrbijo za njo; toliko časa je imela ostati na Francoskem.

Ko je pa morala zopet nazaj na Savojsko, bila je močno žalostna. Jako dolgčas ji je bilo, ko je živinico pasla po planinah, in neizrekljivo se ji je tožilo po mladih dobrotnicah samostanskih. Kakor hitro prvi sneg

prežene Savojske pastirje s planin, precej hiti spet na Francosko. Po poti si kruha prosi in peš, vsa utrujena, pride 5. novembra v Auxerre (Ogžêr).

Blage gojenke se je zelo razveselijo. Pa v hudo zadrego jih pripravi, ko jim pové, da oče jim jo méni za zmiraj prepustiti. Kako bi preskrbele dvanajstletno deklico z vsem? Toda ljubezen je iznajdljiva, dobro srce si vé kmalu pomagati. Da bi je oče spet ne zavrgel, sklenejo skupno skrbeti za njo.

Pred vsemi vneta je Adelina. Za postrežbo se začetkoma ne vsiljuje, ko so še druge rade pri nji; pač pa dá svoj denar in svojo južino. Kaka dva dni potem pridejo Adelino stariši obiskat. Ko se od njih posloví in se nazaj vrača vsa objokana, sreča jo pred šolami gospa učiteljica in, kar ji je bilo že prej v mislih, razodene ji zdaj: »Ali bi ne hotela, moja draga Adelina, prevzeti skrbi za Virginijo? Dobila boš denar v roke in ti narôči, kar ji bo treba napraviti.« Ob tem veselem naznanilu se koj spremeni objokano obličje; obriše si solze; pristréno zahvali gospo učiteljico in urno hiti, da poskrbi, česar je najbolj treba.

Od tega trenutka do svoje smrti je bila mali Savojki res kakor skrbna mati. Žjutraj, opoldne in zvečer ji je donašala jedil, kakor je najboljšé mogla. Ko se je najedla, se je ž njo igrala in jo podučevala posebno v krščanskem nauku. Včasih je tako dolgo ostala pri nji, da so jo morali klicati, sicer bi še ne bila imela potrebnega počitka.

Svoji sestri je takole pisala o nji: »Veséli se z menoj, ljuba sestra, moja mala Virginija bode med nami v naši kapeli prvo sv. obhajilo opravila in tvoja sestrice je zelo vesela, da se ima ž njo katekizem učiti in jo pripravljati za to veliko opravilo. Môli za mojo malo hčerko in reci Tereziji, da jo bom imela še rajše, če se tudi tebi pridruži za to dobro delo. Ponavljam svojo prošnjo za malo Savojčico, ki mi je tolikanj ljuba, ker sem njena mala mati.« V nekem drugem listu piše: »Zahvaljujem se preljubi materi za čevlje, ki so mi jih dali; moje dekletce jih zdaj nosi in nič več je ne zebe v noge.«

V.

Zdaj smo pri koncu tega sicer kratkega, pa vendar tolikanj zaslužnega življenja.

Na praznik brezmadežnega Spočetja Device Marije, 8. decembra 1852, je bila Adelina s toliko pobožnostjo pri sv. obhajilu, da se ji je videlo to tudi na zunanjem. Med mašo so jo slišale tovarišice večkrat šepetati: »O moj Jezus, kako te ljubim!« Kar čudile so se toliki ginjenosti in tako vzvišeni ljubezni. Bog pa je gotovo hotel mlado dušico v tem sv. obhajilu, z a d n j e m v njenem življenju, pripraviti na tisto preimenitno uro, ko jo je hotel na vekomaj skleniti z Jezusom in njegovo neomadežano Materjo.

Ta praznik je bila zadnjikrat v Marijini družbi, katera se ji je bila nad vse priljubila. Drugi dan je že morala v postelji ostati zavolj hudega prehlajenja; tretji dan je prišla še v šolo in ni nič tožila, da bi ji ne bilo dobro. Zvečer je še nesla, kakor po navadi, mali deklici večerjo, je molila ž njo in, kakor je bilo zapovedano, kmalu se vrnila, da bi se s tovarišicami o prostem času poigrala in razveselila. Tu se je vsedla v senco na klopico, tako da je bila za drugimi in je učiteljica ni mogla videti. Skrbno toraj poprašuje: »Kje je pa moja Adelinica?«

»Tukaj, tukaj!« zavpijejo deklice okrog nje, in sama se prismehtla, da bi se pokazala.

Kmalu potem je zazvonilo, in Adelinica vstane ter prosi, naj ji dovolijo iti presv. rešnje Telo obiskat. Šla je zadnjikrat pred tabrnakelj; kajti ob desetih zvečer (bilo je ravno na praznik lavretanske Matere božje) nenadno hudo zboli. Vse tako kaže, da bo vročinska bolezen. Drugi dan pride zdravnik; skrbi se za najvarnišo postrežbo. Pa ob vsi skrbi in postrežbi je le slabše, nikar boljše. Pišejo starišem, a stariši so po naključbi zadržani, da ne morejo takoj priti. Od četrtega do nedelje popoldne je ležala v samostanu ter dajala ves čas najlepši zgled krotke potrpežljivosti in ginljive pobožnosti. Svoj rožni venec je imela vedno pri sebi in še zdaj je z navadno pobožnostjo opravljala svoje molitve. In če jo je g. učiteljica vprašala: »Ali se nočeš.

ljubo dete, zdaj popolnoma izročiti v voljo božjo, ki zdaj hoče, da si bolna?» vselej je odgovorila: »O hočem, časti vredna gospa!«

V nedeljo še le pridejo stariši in ljubeznivo bolnico vzamejo s seboj na dom. Oče, sam zdravnik, sicer previdi veliko nevarnost, pa se še tolaži in si dela upanje. Vendar pozneje je razodel sam, da tisti trenutek, ko so se odprla velika vrata samostanska za voz, na katerem se je odpeljala Adelinica, čutil je že — kar slutil, da je to mrtvaški voz, ki mu pelje dete na pokopališče. Slišal je namreč, da ta vrata se večjidel odpró samo takrat, kadar kako nuno nesó k pogrebu.

VI.

Srečno se pripeljejo domov. Bolnica celo misli, da je že zdrava, ko stopi čez domači prag, in tako tudi trdi svojemu očetu. Toda spati ne more kar nič, in kmalu zgine vse upanje, da bi ozdravela.

V ti kratki pa hudi bolezní se je še le prav v pravi luči pokazala njena pobožnost. Vedno je na tihem molila ali pa pritiskala Marijino svetinico na blede ustnice.

Najslabša zdravila je vživala z angeljsko vdanostjo in potrpežljivostjo; naj so bile bolečine še tako britke, ni je bilo pritožbe iz njenih ust.

Neko jutro ji reče mati: »Nikar toliko ne môli, ljuba moja, to te utruði«, in — precej neha. Čez nekaj časa pa pokliče mater in pravi: »Mama, saj nočem z ustnicami več moliti; pa v srcu, samo v mislih, kaj ne, da mi dovolite?«

Neko noč je trpela silno hude bolečine. Skrbna mati bi jo rada utolažila, pa skoro ne vé, kako; vzame tegaj sv. križ, pokaže ji ga in pravi: »Le srčna bodi, ljuba hčerka! glej, koliko je ljubi Bog trpel za-te; ali ga ljubiš prav iz srca?« — »O, seveda ga ljubim«, odgovori mlada bolnica; »kaj ne, ljuba moja mati, da bom prišla kmalu v nebesa?« — Nato si pritisne sv. križ na ustnice in ga podá še očetu in materi.

Kadar ji je nekoliko odleglo, da ni bledla, kar je sicer navadno v vročinski bolezní, spominjala se je svoje

male Savojske. »Mati!« pravi. »mislím, da imam le še prav malo denarjev, da bi kupila kruha svoji hčerki; ali bi ji ne hoteli vi kaj poslati?« Mati ji precej ne le obljubi, temuč tudi spolni, kar je želela. In takoj je utolažena. Pa tudi kadar ni bila prav pri zavesti, govorila je največkrat o samostanu. Nekoč je zaklicala, kakor bi bila še tam: »Ljuba sestra, daj mi veliko, le prav veliko podzemlje za mojo malo Virginijo — o dobre sestre, še, le še!«

Zadnji dan jo prideta obiskat spovednik iz samostana in zdravnik iz mesta. Sestra ji natihoma pové: »Gospod oče iz samostana te pridejo obiskat!« »Gospod oče samostanski?« zakliče in njeno blede lice zopet zažari: »o kolika sreča!« — Gospod duhoven se približa postelji in popraša, če se želi spovedati? In ko prikima, drugi odstopijo, sam pa ostane pri bolnici. Bolnica se spove in dobi sv. odvezo. Še jedenkrat pokliče nazaj spovednika ter z veliko skrbjo poprašuje, bi li mogla pokoro opraviti? Gospod jo tolaži in veli jedino le to, naj se z umirajočim Jezusom sklene in reče: »Moj Bog, tvoja volja se zgôdi!«

Okoli štirih se poslovita g. duhoven in zdravnik, Na materino vprašanje, bi li ne bilo potrebno za bolnico, da prejme ss. zakramente za umirajoče, ugovarja zdravnik, da se lahko še počaka do družega dné Ravno to je bil vzrok, da deklica ni bila tako srečna, še jedenkrat sprejeti Zveličarja. Torej je bilo njeno obhajilo na praznik brezmadežnega Spočetja res zadnje v življenju, če tudi takrat še sama ni slutila kaj tacega.

Predno gospod duhovnik odide, še jedenkrat pristopi k postelji in pravi: »Z Bogom, drago dete!« »Z Bogom!« odgovori bolnica. In zdajci povzdigne svoje nedolžne oči tako nekako pomenljivo proti nebesom, da se začudi celo zdravnik: kakor bi hotela Gospodovemu služabniku pokazati prostor, katerega pridobiti ji je on pomagal.

Proti devetim zvečer je jela moliti: »Gospod Jezus! jaz umiram, usmili se me! O Marija brez madeža spočeta, prosi zame, ki k tebi pribežim!« Kmalu nato reče sestri: »Kaj ne, da ne boš name pozabila?«

O polu desetih jo še hujše napade. Videti je bilo, da se ima vojskovati s hudobnim duhom, kateri vedno, zlasti pa na zadnjo uro, skuša zapeljati tudi pravične — nedolžne, ko bi bilo mogoče. Ko ji odleže, zakliče: »O, kaj še, kaj še!« In kmalu zopet: »O, kako sem srečna, da sem prejela odvezo!« Posebno pa je skrbela prav do zadnjega za dušo svojega očeta. »O vera!« je klicala z močnim in pretresljivim glasom, »oh! pekel! vera! oče! oče!« — Trikrat so jo slišali še reči: »Moj Bog, odpusti!« Potem tako glasno zakliče, da prebudi očeta v spodnjem nadstropju, — vzdigne se na postelji, naredi sv. križ in glasno moli očenaš, češčenamarijo in vero, — položi spet glavico na zglavje in čez nekoliko minut mirno in sladko v Gospodu zaspi.

Na dan pogreba je vreme sicer ob zgodnjem jutru slabo kazalo, a ko so prinesli mladega mrlička k cerkvi, je prijazno solnce posijalo, kakor bi hotelo tudi od svoje strani pozdraviti blago deviško deklico, predno jo denejo v hladni grob. Za pogrebom so razun veliko družih ljudij šle njene vrstnice in sploh dekleta ondotnega kraja z Marijinim banderom. Tudi v samostanu je bilo veliko molitve, veliko solzâ.

Stariši so dali, kar je bilo njenega, ubogi Savojski, da je mogla sprejeta biti v zanesljivo odgojišče. O, gotovo nikdar ni pozabila osrečena deklica svoje tolikanj ljubljene nenadomestljive dobrotnice!

Spolnila se je ranjci tudi najbolj vroča zadnja želja. Tudi oče, za katerega je toliko molila, šel je kmalu za njo v večnost, in sicer previden s sv. zakramenti, prav lepo pripravljen; v potrpežljivosti in vdanosti nekako podoben svoji hčerki Adelini, katere nikakor ni mogel pozabiti, o kateri je zadnji čas najrajše govoril in z ginjenim srcem jo večkrat imenoval: svoje angeljsko dete.

Na grob so postavili križ s prav kratkim in priprostim napisom: »Naši krotki, močno ljubljene Mariji Adelini, umrli v 15. letu 16. decembra 1852.«

Kjer so jo preje poznali, je kar niso mogli in ne morejo pozabiti. Otroci! ker ste jo zdaj spoznali po

nekoliko tudi vi, nikar ne pozabite njenega lepega, svetega življenja. Ako še niste, hitro storite sklep, jednako čistiti in lepšati srce, kakor ga je blaga, srečna Adelina!

4. Pija X. mlada leta.

Bog ima pri svojih služabnikih različne namene. Marsikateri mu služi prav natihoma. Svet ga ne pozna; še ime njegovo se daleč ne izvé. Le družina, ki biva ž njim pod jedno streho, in njegovi bližnji sosedge poznajo po nekoliko njegovo blago srce. Mnogokrat ga še le-ti ne znajo po vrednosti ceniti in večkrat je res jedini spovednik, ki vé za neprecenljivi biser take izvoljene duše, ki natihoma v svoji nedolžnosti zvesto in stanovitno služi Stvarniku v svojem tihem stanu.

Druge pa si Gospod odvoli za učenike narodom. Le-ti pa ne morejo, pa tudi ne smejo ostati skriti. Po Jezusovih besedah imajo biti podobni mestu zidanemu na vrh hriba, katero se povsod od daleč na okrog vidi; jednaki morajo biti luči, ki se ne sme dejati pod mernik, temveč na svetilnik, da razširja po celi hiši svoje svitle žarke. In takim še posebej veljá Zveličarjeva beseda: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo nebeškega Očeta!«

Taka svitla luč, ki jo je bil prižgal Gospod za vesoljni svet — in ga je nenavadno dolgo razsvitljevala — bili so Pij IX., naš preljubljeni papež, nepozabljivi oče vseh milijonov katoliških kristijanov. Ne kar navadna luč, temveč solnce so bili, ki nam še po svojem zahodu v prijazni zariji pošilja svoje blagodejne žarke. Smem reči, da nikdar ne bo ugasnila ta zarija — blagi spomin tako blagega, svetega moža! Bili so v življenju za zgled vsem: mladim in starim, priprostim ljudem in najvišim vladarjem, veselim in žalostnim. Tudi poznejšim rodovom se bode navdušeno pripovedovalo, kakšni so bili Pij IX., in nekdo je rekel, da nas bodo celó blagrovali zato, ker smo živeli v njihovem času.

Tudi vi boste imeli še priliko veliko lepega slišati in brati o velikem, tako dobrem, tako blagem Piju IX. Tukaj vam hočem le iz mladih let nekoliko povedati, da razvidite, kako morate mladosti zlata leta prav obračati, ako hočete kdaj kaj veljati pred Bogom in pred ljudmi.

a) *Pobožna mati.*

Pij IX. so bili plemenitega stanú. Pisali so se Mastaj z grofovskim pridevkom Ferretti. Grofovska rodovina Mastaj-Ferretti je bila izmed tistih, ki jih imenujemo »dobre hiše«. Dobro imenujemo Mastajevo hišo ne tolikanj zato, ker je bila premožna — trdna, kakor pravijo, temuč zato, ker je bila v resnici povsem poštena. Že predniki, posebno pa Pijevi stariši, bili so blagega srca, neomahljivega značaja, čistih rok, ob kratkem: verni, krepostni, res vsega spoštovanja vredni katoličanje.

Skušnja pa uči, da v dobrih hišah so poleg družega dobrega zlasti — dobri otroci. Učitelji to kmalu spoznamo, ko bi tudi zraven slehernega imena ne imeli zapisane hišne številke itd.

Blagor otrokom, ki imajo tako dobre stariše, kakor so jih imeli papež Pij; blagor pa tudi starišem, ki imajo tako dobre otroke, kakor so jih imeli Pijevi. Vidna sreča spremlja take že tu na zemlji. V dokaz tega blagovanja naj omenim jedino le to, da skoro vsi iz rodovine Mastajeve so učakali nenavadno visoko starost. Oče so umrli 80 let stari, mati 82, dva brata in sestra učakali so precej čez 80 let, in tudi Pij sami umrli so v 86. letu svoje starosti. Ali ne pride takoj vsakemu na misli, da se tukaj vidno vresničuje četrte zapovedi pristavek: »da boš dolgo živel«.

Pri krstu so dobili, menda po materinih željah, ime Janez Marija in še pozneje so se radi tako imenovali poleg papeževega imena. In če je le kako ime kdaj kaj pomenilo za prihodnjost, je gotovo to dvojno ime. Ne rečem ime samo ob sebi. Sam vem, da bi bilo to prazno vedeževanje, ko bi kdo hotel že kar iz imena, ki ga otrok pri krstu dobi, sklepati, kakošna bode njegova prihodnjost; kakor so namreč nekdam nevedni Latinci

sodili, da človeka že ime izdá, rekoč: »nomen est omen«. Pri nas kristjanih je to drugače. Mi od krstnega imena smemo res kaj pričakovati, toda le tedaj kaj prida, ako stariši skrbijo in si otrok sam prizadeva, da posnema življenje tistega, čegar ime je prejel takoj v začetku svojega življenja. In ravno to se je zgodilo pri Piju od obeh strani. Pobožna mati mu je zato odbrala ime Janez, ker je želela, da bi njen najmlajši sin bil kdaj tako blagega, milega, nedolžnega srca, kakor je bil oni srečni učenec Jezusov, katerega je Zveličar sam med vsemi najbolj ljubil, kateri je pri zadnji večerji slonel na njegovih božjih prsih, da bi se tako rekoč še za slovo navzel milobe in blaženosti Jezusovega presladkega Srca.

Marijino ime mu je izvolila, ker ni nobene reči tako želela, kakor to, da bi bil njen otrok tudi pravi ljubljenec, otrok Marijin. Zakaj kakor je svetemu Janezu umirajoči Jezus izročil svojo Mater, Janeza pa Materi, tako si je bržkone mislila pobožna mati Katarina, naj bode tudi njen Janezek Marijin otrok in Marija naj mu bo mati; Ona naj ji pomaga izrejati ga, Ona naj ji pomaga obvarovati njegovo nedolžnost. Neki dan je klečé pred podobo žalostne Matere božje imela malega Janezka v naročju, ga je povzdignila in klicala: »O Marija, kakor si nekdanj ljubljence Gospodovega Janeza sprejela namestu Sina, tako blagovôli tudi tega tukaj vzeti za svojega sina! Tebi ga posvetim, Tebi ga izročim!«

In materine želje so se spolnile. Malo jih je bilo tako podobnih sv. Janezu; malo jih je še živelo, da bi bili za Marijino čast tako vneti, da bi bili Marijino slavo tako zdatno pospeševali, kakor pokojni Pij IX. O, da bi bila dobra mati še pri njegovi zibeli vedela to, kar mi zdaj vemo, kako bo namreč vreden obojega imena: o kako bi bila srečna!

Pod varstvom dvojne matere: skrbne zemeljske in najboljše nebeške, pač ni bilo pričakovati družega, kakor prav dobrega, najboljšega vspeha. V rokah tako dobre matere je moralo služiti k dobremu vse: celó hudobija tedanjega časa, tudi nesreča, še bolezen.

b) *Pobožen otrok.*

Takrat so bili žalostni časi, tužni za tedanje katoličane. Papeža Pija VI. so francoski rovarji v jetništvo odpeljali in sveta Cerkev je bila zelo zelo stiskana. Vsi dobri ljudje so žalovali in kako Mastajeva tako blaga družina ne bi? Pa Mastajeva hiša ni le žalovala, ampak tudi molila. Grofinja je vsak večer sama molila z otroki in spominjala se je v molitvah tudi sv. očeta Pija VI.

Da bi blago čutilo vzbujala v mladem srcu, pripovedovala je skrbna mati tudi večkrat Janezku velike britkosti papeževe, kolikor je že takrat mogel umeti. In miločutni sinek je obljuboval materi, da bo še prsrčnejše molil za namestnika Kristusovega, in res je sam mater vsako jutro in vsak večer opomnil na to molitev.

Neki večer ob molitvi objame grofinja sinčka, solze ji zalivajo lice, in reče mu: »Milček moj, nocoj moramo posebno goreče moliti za sv. očeta, vihar je pribučal, katerega smo se bali; oboroženi so se jih lotili, ujeti so in peljejo jih iz Rima.«

Sinek je doslej zvesto poslušal, pri teh besedah pa se jame z materjo jokati; sklene ročice in moli goreče za sv. očeta, da je videti kakor angeljček.

Po molitvi vstane, solze kakor svitli biserčki mu še migljajo v nedolžnih očescih in v neki dvomljivosti reče materi: »Pa, mama, kako more ljubi Bog dopustiti, da papeža, namestnika njegovega Šina Jezusa Kristusa, zadene tako hudo? Kako more pustiti, da nje, ki so tako dobri, kakor pravite, kot hudodelnika vlečejo v sužnost?«

»Ljubo dete«, odgovori grofinja, »ravno zato, ker so papež namestnik Kristusov, dopusti Bog, da se ž njimi tako godí. Ali se ne spominjaš, kar sem ti pravila iz življenja Jezusovega, kako je Bog in Zveličar, sama čista ljubezen, vendar imel sovražnike, kako so se bili ti sovražniki njega lotili; kako prestrašno so ga trpinčili in ga naposled na križ pribili? in glej, ljubi otrok, Bog je tako hotel, da so papeži podobni trpečemu Kristusu; on tudi dopusti, da se tako godi s sv. očetom Pijem VI.«

»Ali, mama«, odgovori otrok, »tedaj so ljudje hudodelniki, ki tako neusmiljeno delajo s sv. očetom, kaj ne? In treba je Boga prositi, naj jih kaznuje.«

»Ljubi otrok«, odvrne grofinja, »nikoli ne smemo prositi, da bi Bog koga kaznoval! Spomni se, kaj je Jezus na križu storil! Molil je za svoje sovražnike, prosil je Boga, naj bi imel ž njimi usmiljenje ter naj bi k dobremu obrnil njih hudobno srce. Svesta sem si, da tudi Pij VI. ta trenutek tako molijo; mi moramo svojo molitev z njihovo molitvijo skleniti in Boga prositi, da bi razsvetlil vse one brezbožne, ki so roke stegnili po sv. očetu!«

In mladi Mastajček se skloni na kolena in ponavlja očenaš tudi še za sovražnike Pija VI.

Glejte tu prvo cvetlico, katero je zasadila pobožna mati v rahlo Janezkovo srce — angeljsko pobožnost! S kolikim veseljem so pač angelji iz nebes gledali to pobožno detece, kadar je bilo v molitev vse zamaknjeno! Saj še nam ljudem se skoro ne zdi nič lepšega na svetu, kakor gledati nedolžnega otroka, kadar klečé na svojih nežnih kolenih s sklenjenimi in povzdignjenimi ročicami prav vneto ponavlja svoje priproste molitvice, katere že zna! Če tudi taki vsake besedice ne razumevajo tako natanko, kakor mi odrasli, vendar sem si svest, da radostno nosijo pred božji tron take otročje molitvice angelji varuhi, o katerih posebej pravi Jezus, da vedno gledajo obličje nebeškega Očeta.

Še na obrazu se pozna večkrat taka pristrčna bogoljubnost in še za poznejša leta se nekako vraste v ljubeznivo obličje: kakor pri Mastajčku. Čista, nedolžna, deviška duša dajala je tudi njegovemu telesu neko nadzemeljsko, angeljsko lepoto. Tako lepo je bilo to plemenito dete, s čela mu je sijalo tako ljubo solnce nedolžnosti, da bi bil človek mislil, da ima angeljčka pred seboj. Kolikrat je igraje se z družimi vpričo matere kar naenkrat obstal, malo na stran šel, očesca povzdignil proti nebu, prav rahlo glavico nagnil, kakor bi slišal z višave angeljski glas šepetati: bratec moj! — Kolikrat je smuknil po jedi, ne k igračam, kakor imajo taki otroci navado, ampak skrivaj v materino kapelico, tam pokleknil in nedolžne ročice sklenil pred podobo ljubega Jezuska, katerega ljubiti in posnemati ga je mati

tako lepo učila, ali pa pred podobo nebeške Kraljice, katero mu je kot najdražji zaklad tolikokrat priporočala! Oh, otroci, ko kaj takega slišite, ali si ne boste obraza z rokami zakrili in se sramovali, da še svoje navadne vsakdanje molitve tako mlačno, oh, večkrat tako mrzlo in vnemarno opravljate!?

V smrtni nevarnosti.

Druga prekrasna cvetlica, ki je že prav zgodaj začela cvesti v Pijevem dobrem srcu ter do groba ni usahnila, bila je nenavadna usmiljenost do ubogih. Še ko je bil prav majhen, se mu je sleherni revček v srce smilil. Kolikor najbolj je hitro mogel, tekkel je k mami in je ganil njeno srce za ubožčka; znal je tudi izprošeni dar tako dati, da prosilca ni bilo sram. Pa o tej dobroščrčnosti njegovi hočemo še pozneje nekaj povedati, pred pa pokazati, kar je bilo zgoraj rečeno: da mu je bila tudi nesreča v korist.

Proti koncu preteklega stoletja v vinotoku l. 1797 je šla vsa družina Mastaj Ferretti na svoje posestvo na deželo, kakih osem milj iz mesta, in petletni Janezek tudi ž njo. V tem kraju gre nekega prav lepega dne veseli deček s priprostim domačim služabnikom Dominikom Gvidom na prosto cvetlic trgat in se razveseljevat nad letajočimi pisanimi metuljčki, kar je za nedolžna otročja leta najnavadnejše radovanje in veselje. Na tem sprehodu prideta do precěj globoke vode. Deček obstoji, gleda, kako ribice plavajo ter urno semtertje švigajo; hoče jih z roko zagrabit, približa se prepadu — kajti otrok ne vidi nobene nevarnosti — pomiče se polagoma naprej po spolzkih ilovnatih tléh: kar mu spodleti, pade in skrije se pod vodo. Gotova smrt! Ali Bog, ki čuje v svoji nerazumljivi previdnosti nad tako dragim življenjem, ga reši zgodnje smrti. Pogumni služabnik priteče; še ga doseže, predno se potopi do dna. ga izvleče in privéde kakor drugega Mozesa na suho kraj vode. O koliko je bilo na tem trenutku ležeče!

Nevarnost, v katero je tako prišel mali grofovski sinek, je storila, da so ga vsi še raje imeli, kakor prej. Saj je bil tako rekoč zopet dobljeno dete; in rešitev je bila tako čudovita, da se je morala pripisovati le ne-

beški Materi Mariji: bila je očitno znamenje, da božje oko s posebno očetovsko skrbjo čuje nad njim. Njega samega pa je to silno presunilo, tako, da je obledel in po malem jel bolehati. Ali duha mu je še povzdignilo, bil je ves nekako spremenjen in bolj resnoben, kakor poprej. Mati gotovo ni zamudila te prilike ter mu je živo zatrjevala, da ta rešitev je posebna dobrota božja in znamenje prav posebne ljubezni Marijine do njega, za kar nikdar in nikakor ne more dovolj hvaležen biti.

To je pa že naravno, da ga je mati po nesreči še bolj ljubila. In obilno materino ljubezen je vedel blagi Janezek tudi obilno povračevati. Zato pravim, da tretja cvetlica v prekrasnem venčku njegovih čednostij je: njegova velika in stanovitna ljubezen do starišev, zlasti do matere.

Zares, ravnal se je deček Mastaj čedalje bolj po najsvetejšem dečku Jezusu; ne le v tem, da je rasel na modrosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudéh, temuč tudi v tem, da je po Jezusovem zgledu tako pristrčno ljubil svoje stariše, kakor malokdo drugi. Zato je pa tudi prejemal v vsem dolgem življenju blagoslov, kate-rega je Bog obljubil le pokornim, ubogljivim otrokom, kateri srčno ljubijo stariše. Kako drag mu je vedno bil zlasti spomin nepozabljive matere, nam živo kaže med drugim to-le: Ko je bil Mastaj že papež in je bila mati že davno umrla, so vsako jutro Pij IX. z velikim veseljem molili iz zastarelih bukev, ki so bile nekdej materine in z ginljivo pobožnostjo so v njih poljubovali dve podobici, ki sta bili tudi materini. In ko je neki dan devetletni deček prosil sv. blagoslova, rekoč: »Sveti oče, dajte mi blagoslov za-me in za mojega očeta!« mu resno rečejo, predno mu položijo roko na glavo: »In za svojo mater pa ne želiš blagoslova?« Ubogi deček je bil pozabil na mater in zato je jel zdaj milo jokati. »Glej«, pravijo papež s prstom žugaje, »da mi drugič ne pozabiš na mater; poklekni, da dam blagoslov tebi, tvojemu očetu in tvoji dobri materi!«

č) *V višjih šolah.*

Vkljub nekaterim žalostnim prigodkom so pretekla hitro, prehitro blagemu Janezku priprosta otročja leta:

mirno in veselo, kakor krasni spomladanski čas, lepo, kakor jasni dnevi cvetočega maja. Prezgodaj — kakor že marsikateremu drugemu — prišel je tudi njemu dan, da se mu je bilo posloviti od ljubljenih starišev, ter zapustiti dragi dom, da bi začel resneje misliti in delati za prihodnost.

Ker je bil prav bistre glave, zraven pa pobožen in priden, naučil se je bil sicer začetnih in najpotrebniših rečij že pri svojih stariših, ki so mu bili preskrbeli dobrega, zanesljivega učitelja. Ko bi bil Janezek, kakor drugi otroci, kar navadnih zmožnostij in ne tako premožnih starišev, bilo bi to že zadosti. Kajti za človeka v priprostem stanu navadno ni treba posebne učenosti, pač pa zmir dobrega, blagega — srca, ako hoče srečno živeti. Mastaj pa je bil tolikih dušnih zmožnostij in stariši v takih okoliščinah, da bi bilo res napačno, ko bi se ne bil dalje šolal.

Za višje nauke pa je treba višjih šol, domača ne zadostuje. Toraj je nastalo tako važno vprašanje: kam ga poslati v višje šole? Oče in mati sta v velikih skrbeh; več časa se posvetujeta, kako in kaj bi, in prosita tudi iz nebes razsvitljenja, ker prepričana sta bila oba, da prvi vtiski v otročjem srcu so najglobočji in so potlej za vse življenje ali méd in hladilno mazilo, ali pa kis in žolč za žalostni spomin. Poslednjič se oba odločita za to, da se sinček pošlje v imenitni vstav o četov pijaristov v Volteri, vstav, ki je takrat in potlej daleč okrog slovel zastran dobrih učiteljev in modrega reda.

A to je bilo daleč. Ločitev je bila zato jako težka, prebridka za obé strani. Pa tu ni bilo vprašanja, kaj je lahko, ali kaj težko, temuč le, kaj je dobro in zveličavno. Velike reči namreč se pridobivajo večjidel le z velikim trudom. Težka ti je bila setev, vesela ti bo žetev.

In zdaj je prav za prav prišel čas, da si je Mastaj globoko zasadil č e t r t o prekrasno cvetlico, katera mu je tudi poleg drugih tako lepo procvitala do zadnjega zdihljeja, da je njeno korist in vonjavo okusil vesoljni svet: to je njegova neumorna p r i d n o s t i n d e l a v n o s t. Pa ravno pridnosti, veliko pridnosti mora imeti, kdor hoče veliko koristiti. Dobra glava sama brez prid-

nih rók te ne pripravi daleč. Žalostne zglede imamo bistrournih beračev, kateri so v mladosti z leno lopato zakopali svoje talente, katerih tudi pozneje nočejo odkopati in rabiti, temuč so raje drugim poštenim ljudem za nadlogo in nadlego. Kako grdo je to! In kako mora osramotiti slehernega postopača, bodisi malega ali odraslega, bliščeči zglede našega Mastaja, ki je bil vedno delaven v mladosti in starosti!

Šest let skoraj je ostal v tej šoli, daleč od svojih ljubljenskih starišev, in si je marljivo nabiral višjih vednostij: učenih jezikov, zgodovine, številstva, naravoslovja, modroslovja itd. Ker je bil že po naravi lepe postave, prebrisane glave, prav krotkega srca in preljubeznivega obnašanja; ni moglo drugače biti, kakor da se je v kratkem prikupil vsem učenikom, in da je bil hitro vsem sošolcem najljubši tovariš. Že takrat si je pridobil trdni značaj, ki ga je pozneje posebno odlikoval memo družih. Bil je ves čas priden in vedno delaven, zraven pa pobožen in ostal je zmiraj posebni ljubljeneec in častilec Marijin, in čeravno je izmed vseh največ vedel, je bil vendar med vsemi najponižnejši.

V tem niso le pisatelji, ki so pisali o njegovi mladosti, vsi jedne misli, tudi njegovi sošolci in učitelji isto trdijo. Tako spričuje jeden njegovih prvih učiteljev, »da je ta njegov učenec imel posebno sijajne zmožnosti, zlasti pa kakor angelj čisto srce, in da mu ni bila nobena veda tistega časa neznana, temuč v vsaki reči se je odlikoval.« — Zopet drugi pravi: »Mastaj je bil v svojem vedenju čist ko angelj in neutrudljiv pri delu.«

Posebno zanimiv je pa ta-le prigodek. Nekoliko mesecev, predno je zapustil to šolo, pride s Francoskega višji ogleda si ogledat vstav, ker takrat so bile cerkvene dežele ravno prišle v francoske roke. Skoraj vsi so bili pred njim izpraševani. Mladi Mastaj tudi. Ali njegovemu izvrstnemu odgovarjanju, njegovi prijazni osebnosti in pohlevnemu vedenju se francoski gospod ne more dovolj načuditi; častita mu in naposled reče predstojniku: »Ta mladenič bo še daleč prišel, če mu bodo okoliščine kolikaj ugodne.« Ta pot je francoski gospod bil dober prerok, kajti res je izmed vseh še najvišje dospel blagi pridni Janko Mastaj Ferretti.

Ali Bog svojim ljubljencem ne deli že na svetu plačila, in popolna neprestana sreča in radost je le nebeščanom prihranjena. Tukaj na zemlji se vedno cvetje druží s trnjem. In sicer na korist človeštvu. Sv. pismo nas uči, zgodovina pripoveduje in skušnja spričuje, da ravno šola trpljenja, to je tista šola, v kateri so svoja izvrstna spričevala (prav v pravem pomenu spričevala zrelosti) sprejemali najbolj značajni možje, največji svetniki, najbolj blage duše. Tudi našega dijaka višjih šol, ki je do zdaj živel tako mirno in zadovoljno, čakali so še hudi dnevi, ki so pa tudi njemu čistili značajnost, kakor čisti ogenj zlato.

Že v Volteri ga jame zadnje leto (1808) božjast lomiti. Ta huda bolezen je izviralá še od tedaj, ko je bil v vodo padel in se tako močno prestrašil. Kajti prej je bil zeló trdnega zdravja in cvetoče barve, potem pa zmíraj po nekoliko bolehen in bolj bled. Pa zato se še dosti zmenil ni poprej, ker ta žalostni nasledek se ni nobenkrat tako pokazal, kakor poslednje leto, tako, da so bili že zdravniki obupali nad njim. Oj, kako žalostno! Mladenič, ki je tako izvrstno izvršil svoje učenje, in ki bi zdaj imel misliti na prihodnji stan, se zarad bolezní ne vé nikamor obrniti!

Velika žalost je bila to tudi za skrbne stariše. Zlasti se mati kar ni mogla utolažiti. Kako vesela je bila prej kdaj, ko je prihajal na počitnice: vsako leto bolj učen in olikan, vsako leto boljši in ljubeznivejši, zraven pa še precèj trdnega zdravja! Oh, kako ji je pa zdaj srce krvavelo, ko je spet prišel in še za več časa, pa ves potrt in betežen!

Jedna reč je vendar še tolažila dobro mater: da njen ljubljeni sin v tolikih stiskah ni zgubil krščanskega zaupanja. In veselilo jo je gledati, kako se v vencu že imenovanih čednostij razvíja in čedalje lepše razcvita še peta žlahtna cvetlica: neomahljivo zaupanje v Boga in Marijino priprošnje. To nenavadno zaupanje, vkoreninjeno v otroško-živi veri, je bilo tako trdno, in še pozneje v najtežavnejših okoliščinah prav do smrti tako neomahljivo, da se mu moramo kar čuditi.

V takem zaupanju je vkljub bolezní že v latinskih šolah prejel »tonzuro«, ki sicer nikogar še ne veže od-

ločno na duhovski stan, vendar pa je prva stopinja do njega. V tem zaupanju je šel v Rim bogoslovja se učiti. To zaupanje mu je dajalo pogum, da se je lotil duhovskih nauk, če tudi ga zaradi bolezni niso hoteli za stalno sprejeti v nobeno duhovščnico. To zaupanje ga tudi takrat ni zapustilo popolnoma, ko je še stric, korar Št. Peterske cerkve, njegov najljubši podpornik, moral pred Francozi bežati iz Rima. Zapustil je za nekaj časa sicer tudi on večno mesto ter šel domov k starišem; ko je bil pa zopet mir in papež zopet slovesno v Rim vpeljan, vrnil se je nazaj ter nadaljeval svoje nauke.

Ne bom vam obširno popisoval, kako priden je bil tudi v Rimu, kako skrbno se je varoval slabe družčine, napačnega prijateljstva, kako je tudi tu napredoval v bogoljubnosti, pobožnosti itd.; vendar jedne reči ne smem zamolčati, kar se pripoveduje in se bo pripovedovalo, koder koli sloví Pijevo čednostno življenje.

d) Prijatelj nesrečnih.

V Rimu namreč je sirotišnica imenovana »Tata Giovanni«, v kateri se imajo zapuščeni in zanemarjeni dečki z delom in podukom privaditi poštenega življenja. Vstanovil je to koristno napravo ubogi pa usmiljeni zidar Janez (Giovanni) Borgi, ki je umrl v začetku sedanjega stoletja. Ta pošteni delavec je silno rad imel bolnike in reveže; in če jim ni imel kaj dati, jim je vsaj stregel, kolikor je mogel. Neki večer pri procesiji neke bratovščine zapazi več razcapanih in umazanih dečkov, postopačev in potepuhov, kakoršnih se posebno po velikih mestih na ulicah nikdar ne zmanjka. V srce se mu zasmilijo. Brž jih nekoliko s seboj vzame, pripravi jim doma posteljico, jim izprosi pri dobrih ljudeh čednejše obleke in skrbi, da se privadijo kakega dela. Kmalu se mu pridruži še več družih blagodušnih dobrotnikov duhovskih in svetnih, in s pomočjo takih dobrih src je bila zagotovljena sirotišnica, katera je za zmiraj pridržala ime »Tata Giovanni«, ker je Borgi vedno imenoval te sirote svoje otroke, oni pa njega svojega očeta (laški: »tata«). Papež Pij VI. z veseljem odobrijo to napravo

ter še sami kupijo za njo veliko palačo. Borgi je sedaj zmiraj okrog hodil, in kjer je zasačil kakega zanemarnjenega otroka na ulicah ali na cesti, precej je moral z njim. Če je bil kje kak tak »zgubljeni sin«, mu je bilo treba le reči: »Tata Giovanni gre, beži!« — in koj jo je potegnil. Kajti Borgi ni odveč rahlo prijemal razposajencev; in katere je dobil v roke, morali so redno moliti, redno delati in vsak večer svoj zaslužek točno donašati, dan za dnevom. Kolikor je še časa ostajalo, se je obračal v poduk. In tako se je sto in sto sirot rešilo časnega in večnega pogina, ter taki niso zastonj imenovali blagega zidarja svojega »očeta«.

Za to napravo je zvedel dijak Mastaj. Njegovo usmiljeno srce, ki je že v otročjih letih bilo tako veselo, kadar je mogel izprositi darek za ubožce, ni mirovalo, dokler se ni pridružil onim usmiljenim, ki so po smrti nepozabljivega Borgija jednako velikodušno delali za zapuščeno mladino. Vsak dan je šel k ubožčkom v »Tata Giovanni«, če je mogel le količkaj časa odtrgati svojemu učenju. Bil je tu kmalu domači prijatelj, čedalje ljubši, v kratkem prav drugi »Tata Giovanni«.

Ker je bil imenitnega, grofovskega stanú, zeló učen in priljuden, bi se bil lahko seznanil z najimennitnejšimi in najbogatejšimi hišami, ki bi mu bile potem pripomogle k visoki časti in službi, kjer bi se bil lahko raznovrstno kratkočasil dan na dan. Pa med nesrečnimi bivati in jokajočim solze sušiti ga je bolj veselilo, kakor s srečnimi se gostiti in radovati. S tako vnemo in tolikim veseljem je podučeval in opominjal otroke, kakor bi ne imel družega posla na svetu, in grofovski sin se je tako prisrčno igral z beraškimi otroci doma in zunaj na prostem, kakor bi mu bile gosposke dvorane in bogate palače vse zaprte. Ob nedeljah popoldne, ko se je nekoliko shladilo, je navadno zahajal na tiste travnike, koder so njegovi ljubljenci skakljali in se življenja veselili. In glejte — kako priprosto ginljivo! — tudi on gre med nje, leta ž njimi sem ter tja, se lovi in igra ž njimi in razdá vse, kar ima. Ni čudo, da so ga siroteji tako radi imeli in ljubili kakor svojega očeta.

Tako se je šolal nekaj lét. Ali tako ni moglo dolgo ostati. Že v dvaindvajsetem letu je bil, pa se še ni bil odločil za noben stan. Njegova pobožnost, se vé, ga je nagibala do cerkvene službe, ali branilo mu je negotovo slabo zdravje; sam ni vedel, kam bi se dejal. To je bilo za pobožnega, občutljivega mladeniča neizrečeno žalostno in mučno: v svetni obleki je hodil, pa bogoslovja se učil.

Kar nenadno dobí veselje do vojaščine in prosi za sprejetje med častno papeževo stražo. Ali je bilo to res nagnjenje, ali je bila to skušnjava, ne vemo; to pa vemo, da v božji previdnosti je bilo drugače odločeno. Gledé na njegovo bolehnost namreč se mu prošnja odreče. Le na besede Pija VII, ki so posebno radi imeli mladega grofa, se zapiše; toda čakati mora, da se izprazni kako častniško mesto. Pa drugače je prišlo: zanj med vojščaki ni bilo mesta. In ko še to povém, boste izprevideli, kar sem malo prej trdil: da tudi bolezen je bila v njegov prid in po njem vesoljnemu svetu na korist.

Vsak večer je hodil v »Tata Giovanni«; ali jedenkrat ga čakajo, čakajo — pa ga le ni. Ubogi siroteji so že žalostni in klaverno sedejo k večerji. Kar obstane prazna kočija pred hišo. Kočijaž brž pokliče hlapca in pravi, da je videl ležati na ulicah mladeniča, ki se je čudno zvijal in krčevito valjal po tléh. »Zavoljo konj, pristavi, mu sam nisem mogel pomagati; brž pojdite, da ga kak voz ne povozi!« Vrtar zdajci vzame svetilnico in urno teče na omenjeno mesto, — in koga dobí? — Naš Mastaj je bil, božjast ga je bila spet vrgla, in krč ga je vil neusmiljeno. Precej ga prinesó v sirotišnico in položé na ravnateljjevo posteljo. Ko siroteji zvedó, da njihov najljubši prijatelj leží nezaveden v hiši, vsi povprek prihitijo; vse ga hoče videti, mu streči, se ga dotakniti.

e) *Marija pomaga.*

Hitro se je po Rimu raznesla ta žalostna novica, in prijatelji njegovi so bili neizrečeno žalostni, ker so mislili, da se mu je skazila vsa prihodnjost. In res

tisti načelnik častne straže, ki ga na prvo ni hotel med svoje sprejeti, gre k Piju VII in zahteva, naj se sedaj izbriše.

Ljubeznivi sv. oče hočejo to mladeniču sami naznaniti, da bi se preveč ne prestrašil. Pokličejo ga k sebi. Ves v solzah pade papežu k nogam in zakliče: »Kaj mi je početi! Vsa pota v življenje so mi zaprta, za-me ni srečne prihodnosti, zgubljen sem!« Papež ga ljubeznivo tolažijo, rekoč, da Bog lahko k dobremu obrne to nesrečo; le njemu naj se polnoma izroči, in ga prosi, naj stori iz njega, kar hoče! Tako ga dlje časa tolažijo in k prisrčni molitvi opominjajo ter prijazno pristavijo: »Bog ni nikdar gluha za takošno molitev; Bog vas ljubi, on vas bo uslišal! On vas bo uslišal, zlasti če Marija, ki je tudi vaša mati, katere ime imate, svojo prošnjo združi z vašo! K nji se zatecite!«

Kakor prijetno hladilo so šle te besede mladeniču do srca in čutil je, kakor bi mu dve debeli kaplji na čelo kanili. V tem trenutku je imel občutke, kakor še nikdar prej ne. Spomnil se je na sv. Pavla čudoviti padec. Jel je premišljevat, če tudi njemu ni kak glas govoril, ko je bil padel na ulicah. Večkrat je Piju VII. roko poljubil in odšel potolažen, ves drugačnih mislij.

Še tisto jutro je izginil iz Rima. Nihče ni vedel, kam je šel. Še le čez nekoliko mesecev se zopet prikaže; toda ne več v svetni obleki, ampak v duhovski, kakoršno nosijo v Rimu tisti, ki se pripravljajo za duhovski stan: Mastaj se je bil svetu popolnoma odpovedal in se izročil vsega Bogu.

Kaj pravite, kako in kje se je spremenil in potolažil tako?

Besede, ki jih je slišal iz ust sv. očeta, so zopet močno obudile v njem nekdanje želje po duhovskem stanu, in zdaj je zares sklenil duhoven postati, ako mu Bog le dá zdravje. Precej zapustí Rim, gre v Sinigalijo naznanit starišem svojo odločbo. Stariši mu z veseljem dovolijo. Posebno pobožna mati je bila kaj vesela, saj se je s tem njeno upanje vresničilo, saj so se sedaj spolnile njene srčne želje in goreče molitve. Le še jedna skrb je bila — bolezen, ki je napravila sinu in materi že toliko britkostij, da bi se le še ta odstranila!

Sv. oče Pij VII so mu svetovali, naj pribeži k Devici Mariji; na Marijo ga je spominjala pobožna mati; k Mariji ga je vleklo lastno srce. Marija mu more, Marija mu hoče, Marija mu mora pomagati!

Na sv. kraju, ne daleč od svojega rojstnega mesta, kamor je že čez pet sto lét romalo več ko poldrugsto milijonov kristijanov — med njimi papeži in svetniki, kjer jih je že brez števila tolažbe in pomoči zadobilo v dušnih in telesnih potrebah, na tem sv. kraju, v sveti hišici, kjer je svoje dni stanovala Devica Marija, kjer je bil začetek največjih skrivnostij naše sv. vere: v Marijni hišici v Loreti hoče tudi on poklekniti pred svojo milostno Mater; tu hoče povzdigniti roke proti nji in jih ne prej spustiti, dokler ne bo uslišala njegove prošnje, dokler mu ne bo od svojega božjega Sina izprosila zdravja, ali kar je še več — dokler mu ne bo izprosila milosti, da bi postal vreden služabnik Gospodov!

Kar si je bil namenil blagi mladenič, je tudi spolnil. Z romarsko palico in rožnim vencem v roki se odpravi blede in upadeni, pa lepo oblečeni romar na pot. Ko pride v svetišče in zagleda čudovito podobo presv. Device Marije z Jezuškom v naročju, pade na kolena in globoko ginjen jame premišljevati: tukaj je tista hišica, kjer je živela najsvetejša družinica; zdaj sem v tisti sobici, kjer je živel sam Kralj nebés in zemlje, z Marijo in Jožefom delal in jedel; tukaj so se pogovarjali, tukaj so molili itd.

Čimdalje bolj se zamisli in jame tako prisrčno ganljivo moliti, da se ne dá izreči, ter moli dolgo — dolgo. Solze gorke so mu kapale iz očes. Tako se mu je zdelo, kakor bi mu angeljci šepetali: »Tvoja prošnja je uslišana!« Ko se še očisti v zakramentu sv. pokore in se okrepcá z angeljskim Kruhom ter vse pobožno opravi, kar gre romarju, vzame spet palico v roke in lahkega srca potuje k svojim starišem v Sinigalijo, kjer se pa kmali spet posloví ter hití nazaj v večno mesto Rim vesel — ozdravljen!

L. 1819. je že novo mašo pel, l. 1827. je bil že imenovan za škofa, l. 1832. za nadškofa, l. 1840. postal je kardinal in l. 1846. je bil izvoljen za pa-

peža. To najvišjo službo na zemlji je opravljajl skoro 32 let; noben papež prej še ne tako dolgo, in težko kateri bolj slavno. Umrl je 7. sveč. 1878. Kdaj bo dosegel še zadnjo čast: da ga bo sv. Cerkev razglasila za svetnika, še ne vemo, upamo pa, kmalu. Mnogi se že priporočajo njegovi priprošnji, nekateri so bili že čudovito uslišani, njegov spomin se po širokem svetu spoštuje, kakor kakega svetnika.

Brez skrbi se mu smete priporočati tudi vi, njemu, ki je ves čas svojega dolgega življenja tako prisrčno ljubil mladino. Zlasti pa ne pozabite posnemati prelepih čednostij njegove mladosti in sleherni izmed vas naj si spleta tudi jednak venček, kakor sem ga omenil tu v popisu blage nedolžne mladosti Pija IX.

5. Papeža Leona XIII. mlada leta.

a) *Domá.*

Dobrih dvajset ur hoda od Rima proti jugu stoji v divjem volškem gorovju mestece Carpineto (beri Karpinéto). Nekaj nad štiri tisoč prebivalcev stanuje tukaj v nizkih jednonadstropnih hišah ob ozkih, temnih ulicah. Le dve cerkvi, mestno poslopje z ličnim zvonom in hiša sredi mesta s tremi nadstropji se odlikujejo mej drugimi stavbami. Neznatno to mesto pa vendar poznajo po vsem katoliškem svetu, saj je rojstveno mesto sv. Očeta, in prav omenjena trinadstropna hiša je rojstveni dom slavno vladajočega papeža Leona XIII., porojenega 2. marcija 1810.

Angelj varuh je razprostrl nad njegovo zibelko svoja krila, nebeška priprošnjika sv. Vincencij in sveti Joahim sta ga pa sprejela v svoje varstvo. Krstni boter Joahim mu je dal ime svojega priprošnjika, pobožna mati pa ga je izročila sv. Vincenciju, katerega je posebno častila vsa družina. Sladki imeni Jezusa in Marije sta bili prvi, ki se ju je učilo dete izgovarjati, in prva pot je bila v domačo kapelico, kjer je v pobožni

molitvi slavila vsa družina Marijo, prečisto Devico. Na prijaznem vrtu zadaj za hišo se je pa razveseljeval pri nedolžnih igrah z brati in sestrami mali Vincencij. Krasen je pogled odtod na gorovje, ki se dviga za hišo. Vrtovi, zasajeni z oljkami, in prijazne vinske gorice se polagoma umikajo gozdom. Kolikokrat je mila mati kazala naravno lepoto svoji deci! Kolikokrat je pripovedovala o Stvarniku neskončne te lepote!

Mirno bi bila tekla leta mlademu Vincenciju, da ni bilo tedaj tako živahnega gibanja po svetu. Skoro vsa Evropa se je pokorila mogočnemu Napoleonu I., vse se je balo francoskih vojakov. Najstarejši ljudje pri nas še pomnijo, kdaj so prišli in odšli Francozi, ali pa pripovedujejo, kaj so doživeli njih očetje v onih časih. Mestece Carpineto, ki je bilo v papeževi državi, zaseli so Francozi l. 1809. Papeža Pija VII. so francoski vojaki ujeli in odpeljali v Savono. Prejšnji podložniki sv. Očeta so bridko čutili tujo oblast; roparske čete so se vlačile po deželi, in slabe letine so še bolj povekšale veliko nesrečo. Vincencijevega očeta, Ludovika Peccija (beri Pečija), kot najbolj spoštovanega, najbolj imovitega moža daleč na okolu, so Francozje postavili za nadzornika mestu in okolici. Ker je bila tolika beda in revščina v deželi, trkali so pogosto reveži na vrata Peccijeve hiše. Prav prijazno je sprejemal blagi gospodar siromake, in skrbno jih je podpirala gospodinja. In kako blagodejno je vplivalo to ravnanje na mlada srca nedolžne dece!

Milo mater in resnega očeta je spoznaval Vincencij najpoprej. V hišo so pa zahajali mnogi gostje, mej njimi zlasti Vincencijev boter škof Joahim in kanoniki iz mesta Anagnija (beri Ananjija). Kako spoštljivo se je bližalo dete služabnikom Božjim! Kako verno je poslušalo besede namestnikov Kristusovih! In kaj so se navadno pomenkovali v Peccijevi hiši? Žalostni so se večkrat spominjali dogodkov, ki so se vršili pred njihovimi očmi. Sveti Oče so bili že v pregnanstvu, in katoliška cerkev je zdihovala za svojim pastirjem.

Prišlo je leto 1814. Mogočni Napoleon je bil premagan, povsod po Evropi so zopet dobili prejšnji vladarji svoja cesarstva in kraljestva, in tudi papež Pij VII.

so se vrnil v Rim. Ves katoliški svet je navdajala srčna radost, in rimsko mesto je sprejelo svojega vladarja s častjo in slavo. Tudi o tem je čul naš Vincencij ter spoznal že v zornih letih zgodnje mladosti, da pač sovražniki nekaj časa nadlegujejo sveto cerkev, da pa ona potem še veseleje in slavnije praznuje svoje slavje.

b) V zavodu.

Za veselimi otroškimi igrami je prišlo resno učenje. Mlademu Vincenciju so vcepili veselje do knjig gotovo učeni gostje, ki so hodili v Peccijevo hišo, pa tudi starejša brata, ki sta hodila v šolo. Sprva se je učil doma, a kmalu je prišel čas, da gre v šolo. Že tedaj je deček želel, naj ga pošljejo v take šole, kjer se bode pripravljaj za duhovski stan. Koliko veselje je bilo to blagima roditeljima! Poslala sta ga leta 1818. s starejšim bratom Jožefom v mesto Viterbo k očetom jezuitom, ki so ondi imeli šole in odgojevališče. Pač se je dečkoma nekoliko tožilo po domu, ko sta se bližala tujemu mestu. Zdelo se jima je, da ozidje, visoki stolpi in krasne cerkve ne bodo mogle nadomestovati prijazne domače okolice. A domotožje ju kmalu mine. Saj so ju sprejeli v svoje varstvo očetje jezuitje, ki tako prijazno odgajajo mladino.

V zavodu so se učili učenci tega, česar se navadno sedaj v latinskih šolah, najbolj torej latinskega jezika, potem zgodovine, zemljepisja in računstva. Kako veselo se je poprijel mladi Vincencij učenja. Jeden izmej njegovih tovarišev nam ga stavi v zgled s takim-le spričevanjem: »Občudoval sem njegovo spretnost, in spodbujalo me je njegovo vedenje. Poln duha in poln življenja je bil že v latinskih šolah. Dvanajstletni deček je pisal latinsko in zlagal pesmice tako spretno in lahko, da so se mu nehoté vsi čudili.«

In kaj je opeval mladi Vincencij? V mični pesmici, ki nam je še ohranjena, prosi svojega nebeškega priprošnjika, naj bi z njegovim imenom vred mogel dobiti še čednosti njegove. Tako je pel, tako molil Vincencij! Da, učil se je mladi dijak, učil, a še bolj goreče molil.

Nepopisno pobožno se je približal prvokrat Gospodovi mizi v dan sv. Alojzija leta 1821. Nekaljena sreča je cvetela Vincenciju, ki je z vstrajnim ukom združeval pobožno molitev.

Duh pa ne more vedno delovati, ampak potrebuje tudi razvedrila. Za to že sploh dobro skrbé jezuitski zavodi, o posebnih prilikah pa so gojenci še drugače poživili dušne moči s primernim počitkom. Tako je bilo l. 1821. Avstrijska vojska je zasela papeževo deželo, da bi napravila mir in red. Okolu mesta Viterbo je bilo nad 18.000 mož. To vam je bilo življenje v mestu in po okolici! Predstojniki v zavodu so napravili svojim gojencem visok oder, od koder so gledali, kako se vadijo in urijo vojaki. Nekateri vojaški častniki so pa stanovali tudi v mestu in celo v jezuitskem zavodu. Tako je Vincencij že tedaj spoznal Avstrijce.

O prostih dnevih si je ogledoval z bratom Jožefom mestne znamenitosti. Najrajša sta hodila do samostana in cerkvice sv. Roze, kjer počiva nestrohneno truplo te osemnajstletne svetnice. Včasih so šli gojenci tudi do pičlo uro oddaljene cerkve »Naše ljube Gospe pod hrastom«. Cerkev se zato tako imenuje, ker so tu našli čudodelno podobo Matere božje, visečo na hrastu. Jezuiti so imeli na tem kraju svoja posestva, kjer so bivali mej počitnicami oni gojenci, kateri niso hodili domov. Mej njimi sta bila Vincencij in Jožef. Stariši bi ju bili seveda rajši doma imeli, a od Viterba do Carpineta je dolga pot, in vožnja ni bila varna radi roparjev.

Pred podobo »Naše ljube Gospe« sta molila dečka za očeta in mater, pred Marijino podobo v domači kapeli se je pa spominjala bogoljubna mati svojih otrok. Toda prišlo je drugače! Dobra mati je jela bolehati in je morala iti v Rim, kjer je bilo lažje dobiti zdravnikov. Še srčneje sta odslej molila dečka za mater. — Nekega dne pa sta morala zapustiti zavod in iti v Rim. Mila mati je bila na smrtni postelji.

Zadnji materin blagoslov jima je poklical v spomin še jedenkrat vse lepe nauke in še lepši zgled. V svojih srcih sta pa sklenila, da se bodeta ravnala vse življenje po zlatih vodilih ljubljene matere.

c) *V Rimu.*

Po materini smrti sta se vrnila brata v zavod v Viterbo, a le za malo časa. Zakaj že jeseni istega leta 1824. sta prišla v Rim, da bi v večnem mestu nadaljevala svoje učenje. Oče bi ju bil rajši imel bliže sebe, da bi vsaj o počitnicah prebila nekaj časa v domači hiši.

V Rimu sta stanovala pri sorodniku Antonu Pecciju. Vincencij se je najpoprej učil govorništva. Prejšnji pridni učenec je bil sedaj prav vesten dijak. Njegov součenec piše o njem: »O družbah, veselicah ali igrah ni hotel ničesar slišati. Miza, pri kateri se je učil, bila je njegov svet; v raju je bil, ko se je zamislil v učenje.«

Duh mladega Vincencija pa ni deloval samo v sobi pri knjigah, prav tako, ali morda še bolj zunaj na sprehodih in na poti iz šole pa v šolo. Kako tudi ne? Saj je Rim prava šola za vsakega mislečega človeka. Ni ga skoro kamena v tem mestu, ki ne bi spominjal kakega zgodovinskega dogodka, ne ulice ali trga, ki ne bi bil pozorišče velikih zgodovinskih dogodeb. Koliko bolj kot vsaka knjiga pojasnjujejo ti spomeniki iz starodavnih dnij zgodovino! Kolikokrat se je Vincencij kot učenec govorništva zamislil v ono dôbo, ko je veliki rimski govornik Ciceron govoril tu silnim množicam! A mladenič se ni oziral toliko na spomenike iz paganske dôbe, veliko rajši je ogledoval krščanske spomenike. Kôga bi tudi veličastni cerkveni prazniki in velikanske cerkve ne navduševale za one kraje, kjer so prvi kristijani častili Boga, kjer sta sveta apostola Peter in Pavel oznanjevala Jezusov nauk?

Lahko si mislimo, kako so vse te mnogoštevilne stvari vplivale na mladeniča, in kakšne misli je razodeval v svojem govoru »Rim v paganstvu in krščanstvu«, ki ga je imel tedaj pred imenitno rimsko družbo. Koliko so naredili paganski Rimljani in kako malo obstanka je imelo proti temu, kar je storila sveta cerkev v Rimu!

Tedaj je pač premišljeval Vincencij prečudna pota božje modrosti, zlasti še, kar se je začel učiti modroslovja. Ni potreba praviti, da se je prav tako vneto, prav tako pridno, kakor vsakega učenja, poprijel zlasti

modroslovja; saj prav ta nauk podaje zdravo podlago vsem drugim vedam. In kako lepo je napredoval Vincencij v modroslovju. Jedenkrat je dobil prvo darilo, in ko je dokončal vse nauke, moral bi bil v cerkvi sv. Ignacija javno pokazati, kaj se je naučil v treh letih, da ni zbolel radi preobilega učenja. Pozneje v bogoslovju so mu izročili predniki častno službo, ki jo opravljajo le najboljši bogoslovci zadnjega leta, da je namreč ponavljal modroslovje z gojenci zavoda, Germanikum po imenu, ki vzgaja zlasti duhovnike za Avstrijo in Nemčijo, in kjer biva sedaj tudi nekaj slovenskih mladeničev.

Prezreti pa ne smemo najlepšega dogodka, ki ga je doživel Vincencij v tem času. Leta 1825. so sveti Oče Leon XII. osrečili svet z milostjo svetega leta. Pobožni romarji so od vseh krajev katoliškega sveta hiteli v Rim; mladeniči v cvetu svoje mladosti in resni starčki, plemenitniki in preprosti ljudje so hodili v večno mesto. Vincencij je tedaj spoznal zastopnike raznih narodov, spoznaval njih šege in raznovrstne noše. A tudi pobožna duša blagega mladeniča je dobivala tedaj obilo hrane. Vse cerkve svetega mesta so bile prenapolnjene, goreči pridigarji so oznanjevali besedo božjo, ljudstvo pa je zelo spodbudno sprejemalo svete zakramente in boso ter prepevaje pobožne pesmi hodilo od cerkve do cerkve. Sveti Oče sami so prišli mej romarje, delili jim živeža in umivali po pobožni šegi noge božjepotnikom.

Tudi mladeniči raznih šol so se zbirali in hodili v lepi procesiji od cerkve do cerkve, da bi dobili popolni odpustek. Kako je veselilo svetega Očeta to krščansko delo vrle mladine! Poklicali so udeležence k sebi v Vatikan. Jednega izmej njih je doletela sreča, da je smel stopiti pred svetega Očeta in jih nagovoriti. Vidno je ganil svetega Očeta mladeničev pozdrav; namignejo mu, naj se približa. Mladenič poklekne, in sveti Oče ga blagoslové in mu dajo za spomin na ta dan zlato svetinjo.

In ta mladenič, ki so ga tedaj blagoslovili sveti Oče Leon XII., bil je Vincencij Pecci, sedanji sveti Oče Leon XIII.

č) *Bogoslovec.*

Ko je Vincencij dovršil modroslovje, poprijel se je bogoslovskih nauk. Prav z mladeniškim veseljem in gorečo vnemo se je vtopil v vedo in znanost, katero zahteva oni stan, ki ga je deček v zornih letih tako spoštoval, ki ga je imel pred očmi ves čas svojega šolanja, vzvišeni duhovski stan. Naučil se je vsega, kar so zahtevali učitelji, pa storil je tudi še več. Z nekaterimi svojih tovarišev, prav tako vnetimi in pridnimi, se je dogovoril, da so se na počitnicah vsak dan sešli in ponavljali, kar so se bili naučili mej letom. Tako so jim bili bogoslovski nauki vedno bolj domači, in lahko so tudi javno pokazali, kako temeljito se ž njimi pečajo. Nadzorovali so take vaje učitelji, vendar so bogoslovci sami imeli tudi svojega predsednika ali reditelja; Vincencija je dvakrat doletela ta čast.

Ta čas je postal tudi doktor bogoslovja. Prav tedaj so mu podelili ferentinski škof štiri nižje redove in mu rekli v preroškem duhu pomenljive besede: »Sin moj, udaj se iz vsega srca Bogu; on ima posebne namene s teboj!« Znamenite so te besede, in resni bogoslovec jih je gotovo večkrat premišljeval, zlasti ko se mu je približal čas, da ga posveté v mašnika. Vincencij je tedaj tudi premišljeval, je li dovolj pripravljen za tako visoko službo? Ali ima zadostnega znanja? Je li srce tako, da se lahko popolnoma daruje Bogu? Temeljitega, jasnega znanja si je pridobil mladenič gotovo dovolj, ki ga je še popolnil zadnjih pet let v akademiji, to je v šoli, kjer so se pripravljali gojenci plemenitega rodu za državne službe v papeževi državi. In srce? — V domači kapeli v Carpinetu je deček pobožno molil pred podobo Matere božje; gotovo je že tedaj prosil nebeško Mater milosti, da bi postal vreden služabnik njenega Sina. Vestno je mislil na svoj poklic pri jezuitih v Viterbu, kjer se je prav lepo vadil v krepostih. Česar pa še ni imel, dobil je v Rimu. Kje naj se mladenič lažje pripravlja za vzvišeni svečeniški poklic, ko v večnem Rimu, v mestu, kjer biva Kristusov namestnik, kjer vse dviga duha kvišku?

Kolikor bolj se je bližal čas, da stopi pred oltar Gospodov, toliko bolj je molil mladenič in posebno častil Mater božjo. V tem času je tudi premenil svoje ime in se odslej zval le po prvem krstnem imenu Joahim, da je s tem počastil blaženo Devico, ker se je imenoval po njenem očetu, pa tudi zato, da ga niso zamenjavali z nekim drugim Vincencijem Peccijem, kanonikom v Rimu. Vedno bolj se je torej bližal dan, da daruje prvo nekrvavo daritev. Koliko veselje to za stariše! A drago mater je že dolgo krila črna zemlja, in leta 1836. je Bog poklical v boljše življenje tudi ljubega očeta.

Zadnji dan 1837. leta je prejel Joahim Pecci zakrament mašnikovega posvečevanja in drugi dan je daroval prvo sveto daritev v kapeli jezuitskega zavoda, prav tam, kjer je umrl sv. Stanislav Kostka.

19. febr. 1843. je bil posvečen za škofa in l. 1845. mu je bila izročena škofija v Perugiji (beri Perudžiji), leta 1853. je postal kardinal in 1877. kamornik rimske cerkve, kar je za papežem najimenitnejša služba v katoliški cerkvi; 20. februarja 1878 pa je bil izvoljen za papeža.

Ker nam je v tej knjigi namen le bolj na mlada leta se ozirati, ne bomo natančneje opisavali izredne delavnosti in neizmernih zaslug, ki jih imajo sveti Oče za sv. katoliško cerkev; le jednega dne ne smemo prezreti, ki je bil za rimsko mladino tolikanj pomenljiv. Ob svoji škofovski petdesetletnici leta 1893. so raznovrstne slavnosti pričeli s tem, da so 14. januarja slovesno sprejeli nad 700 rimskih otrok. Ganljiv prizor je bil v Rimu ta dan. V veliki vatikanski dvorani so čakali s svojimi stariši štiri- do desetletni dečki in deklice sv. Očeta. Princi in princesinje so bili tu poleg ubožnih dečkov. Sveti Oče pridejo, spremlja jih sedem kardinalov. Deški zbor jih pozdravi s pesmijo: »Slava svetemu Očetu!« Osemleten deček in sedemletna deklica stopita pred Leona in v daljšem dvogovoru izražata srčna voščila ob škofovski petdesetletnici, nazadnje pa pozoveta male tovariše in tovarišice, naj skupno zakličejo: »Slava svetemu Očetu!« Precej zatem pa izroči hčerka rimskega kneza sv. Očetu ukusno vezeno mošnjico s skromnim darom mladih častilcev.

Sveti Oče so hoteli, da pride vsak otrok k njim. Otroci so nato šli posamezno s svojimi stariši pred Kristusovega namestnika. Vsakemu so rekli kako prijazno besedico, vsako dete so blagoslovili, položivši mu roko na glavo. Potem so dali vsakemu srebrno svetinjico z rudečimi in višnjevimi trakovi v spomin na ta veseli dan. Dečkom so dajali podobice sv. Jožefa, deklicam pa brezmadežnega spočetja Marijinega. Pregarljivo pa je bilo, ko stopi tri in polletno dete pred svetega Očeta, poljubi jim roko in nogo ter živahno pripoveduje svoj pozdrav. Ker želé sv. Oče boljše slišati, vzdignejo je v svoje naročje, kjer ponovi mično pesmico. Nato je pritisnejo na svoje srce, blagoslové in izročé materi, kateri so lile solze veselja po licu. O da, sveti Oče kažejo v svoji izredni ljubezni do mladine, da so namestnik tistega, ki je rekel: »Pustite otročiče, da pridejo k meni! Nikar jim ne branite.« Pa so ti tudi najlepši vzor, preljuba mladina.

A. Stroj.

6. Več Marijinih otrok.

Nekateri prav radi zvedó kaj novega. In dandanes, ko imamo železnice in telegrafe, se kaj hitro lahko veliko novega izvé iz bližnjih in daljnih krajev. Pa le kaj bolj žalostnega se sliši, veselega malo. Že nekaj lét se piše in sporoča največ o strašnih vojskah, rogovilstvih, sleparstvih, prepirih itd. Za vas pa, dragi otroci, se tudi v sedanjih tužnih časih daleč na okrog pripoveduje po vsem katoliškem svetu neka jako tolažilna in silno vesela novica, namreč ta: da se najčistejša Devica Marija, nebés in zemlje Kraljica, v sedanjem veku po več krajih tako pogostoma prikazuje, kakor prej še nobenkrat ne. In prikazuje se zlasti nedolžnim otrokom; le malokrat tudi odraslim, ki so ohranili detinsko nepopačeno srce.

Da se Marija prikaže revnim zemeljskim otrokom, to je neprecenljiva sreča za dotične, vendar ni to nič tako

nenavadnega. Kdor pozna količkanj zgodovino krščansko-katoliškega življenja, vé, da se je to tudi že poprej mnogo- in mnogokrat zgodilo. Saj brezšteviline Marijine božje poti so se začele s tem, da je Marija ljudém v prikazni naznanila, naj se ji tu ali tam zida cerkev ali kapelica. In da so to potlej zares milostni kraji, kjer se je že brez števila bolnikov ozdravilo in žalostnih src prečudno potolažilo, priča v resnici zanesljiva priča: skušnja, zgodovina. Že pred 200 leti je učen in pobožen mož naštel in popisal 1200 tacih Marijinih krajev. Od tistega časa jih je gotovo še jedenkrat toliko na novo prištetih; sama Španjska ima čez 500 tacih božjih potov.

Nekateri pravijo, da to pomeni hude čase, kadar se Marija pogostokrat prikazuje, in da se takrat radi čudeži godijo, kadar vera peša in pojema. No, da je ravno sedaj enak nesrečen čas, da je ravno sedaj toliko slabovernih, mlačnih, mrzlih katoličanov, to tudi že sami veste. Marija se hoče usmiliti še nedolžnih, da bi ne bili zapeljani od pohujšljivcev in sovražnikov svete vere, ki po vseh kotih mrgolé, temveč da bi bili čimdalje pobožniši in gorečniši: zato se sedaj bolj pogostokrat prikazuje, kakor pred kdaj.

In ravno iz tega namena, da bi tudi vi Marijo ljubili in častili, in iz ljubezni do nje vse zapovedi natančno spolnovali, vam hočem zdaj opisati po zanesljivih virih vsaj nekatere prikazni iz novejših časov.

Že sem vam pravil o blagi Bernardinici iz Lurda, kateri se je Marija osemnajstkrat prikazala. Še prej, 19. kim. 1846, se je Mati božja prikazala v saboto pred praznikom Marijinih žalostij tudi na Francoskem:

a) na hribu „*La Salette*“,

dvema otrokoma. Jeden se je imenoval Maksimin, najstletni deček, drugi Melanija, 14letna deklica. Tisto saboto sta gnala na omenjeni grič govedo past. Vreme je bilo prav lepo. Okoli poldne sedeta poleg studenca, ki je bil takrat suh, ter pojedeta, kar sta bila zjutraj vzela s saboj. Potlej gresta nekoliko nižje sést in oba — zaspita.

Melanija se prva prebudi. Ker svojih živinčet nikjer ne more zagledati, pokliče Maksimina. In oba hitita

živine iskat. Kmali najdeta čedo ter precej nazaj gresta, da bi vzela, kar sta tam popustila. Pri tej priči zagleda Melanija pri studencu veliko bliščobo, svitlejšo kakor solnce, pa ne take barve.

»Pojdi sem, pokliče Maksimina, in poglej! pojdi no, in poglej, kako je svitlo!«

»Kje, kje?« vpraša Maksiminček, ki takoj priteče. Melanija pokaže s prstom proti studencu. Tudi on vidi okroglo svitlobo kake 20 do 25 čevljev na široko. Ta okrogla svitloba se začne pred njima deliti in v sredi zagledata g o s p o. najprej roke, potem glavo, slednjič vso. Gospa je sedela, glava je bila naslonjena na rokah, komolci pa na kolenih, pa — jokala je. Prav blizo nje so bili žarki migljajoči, bolj proč bili so žarki mirni.

Otroka se prestrašita in Melanija zavpije: »Oh, moj Bog!« in izpusti palico. Deček pa se kaže bolj srčnega rekoč: »Le drži svojo palico, jaz bom pa svojo, in če nama bo kaj hotelo, bom hudo udaril.« — Sedaj se vzdigne Gospa in roke križem držé pravi: »Pridita bližje in nikar se ne bojta! Jaz sem tukaj, da vama povem važno naznanilo.«

Ko zaslišita ljubeznivo doneči glas, ju ni prav nič več strah. Gresta bližje in tudi gospa se jima bliža in se postavi tako blizo, da bi med njo in njima nobeden več ne imel prostora. Še zmir jo je obdajala dvojna svitloba: bližnja migljajoča in daljna nepremakljiva, ki je sedaj obsevala tudi oba otroka. Gospa je bila velika in neizmerno lepa. Njeno podolgasto obličje je bilo bliščeče belo, tako da Melanija ni mogla dolgo, deček pa še skoro nič ni mogel gledati v obraz. Glavo je imela z belim pokrito, lasé je zakrival venec iz vrtnic, imela je visoko, žareče bliščobno krono. Druga obleka je bila dolga in vsa bela z biseri nakičena, s širocimi rokavi. Tudi zavratna ruta je bila bela in z vrtnicami obrobljena. Okrog vrata je visela zlata verižica, na kateri je bil videti križec, na desni strani s kleščami, na levi s kladvom. Predpas in nogovice so bile rumene, čevlji pa beli z raznovrstnimi cvetlicami olepšani.

Kar časa se je pogovarjala z otrokoma, se je zmir jokala, in Melanija je dobro videla, kako so ji tekle

solze, pa niso padale do tal, temveč so se v svitlobi razpršile.

V francoskem jeziku otroka takole nagovori: »Ako se moje ljudstvo noče podvreči (zapovedim božjim), spustila bom roko svojega Sina; tako je težka, da je ne morem več zadrževati. O koliko imam prestatl za vas!« Nato našteje razne hudobije, s katerimi se žali njen ljubljeni Sin, zlasti: oskrunjevanje nedelj, preklinjevanje in prelomljenje posta.

Potem naznani tudi kazni, ki bodo prišle nad ljudstvo zaradi grehov.

Slednjič pové še vsakemu otroku posebno skrivnost; in čeravno na glas govori, vendar Melanija ni slišala, kar je rekla Maksiminu, in ta ne, kar je povedala Melaniji. Videla sta otroka le, da so se ustnice premikale. — Oboja skrivnost je bila pozneje na škofovo povelje zapisana, zapečatená in papežu poslana.

Jedna je bila zastran Pariza in Francoske, druga za Rim in Pija IX. Oznanovali sta kazen in nesrečo, ako se svet ne spokori. Ko so Pij prebrali Maksiminovo pisanje, so rekli: »To je do čistega otročja odkritosrčnost in priprostost.« Beró pa pismo Melanijino in pomenljivo stiskajo ustnice in na obrazu se jim razodeva globoka ginjenost. »To so šibe, pravijo, ki Francoski žugajo; pa ni le sama kriva, Nemčija, Italija, vsa Evropa je kriva in zasluži šibanje. Manj se mi je bati očitne brezbožnosti, kakor mlačnosti in strahú pred ljudmi. — Ne imenuje se cerkev zastonj vojskujoča, in tukaj — pravijo kazaje na svoje prsi, vidite, njene vojvoda.«

Presv. Devica še vpraša: »Ali tudi vedno molita, otroka moja?« — »Ne, ne veliko, Gospa«, odkritosrčno odgovori Maksimin.

»Oh, ljuba otroka, to morata vselej zvečer in zjutraj! Če nimata časa, molita saj očenaš in češčena-marijo; in ko imata čas, molita več!«

Skoraj pol ure se je mudila pri njiju in predno ju zapusti, še jedenkrat naroči, naj to naznanita vsemu ljudstvu. Sedaj gre proti hribu, kjer sta otroka poprej živine iskala. Kakor bi bila na rokah nesena, se njene noge trave dotikajo, pa je kar nič ne pohodijo. Vrh

griča se začne vzdigovati više in više, ter zgine. Ko se vzdiguje, ji sicer nič več solze ne tekó, vendar ostane še žalostna. V zraku, kjer je zginila, se še nekaj časa za njo žarí. In Melanija méni: »To je znabiti kaka velika svetnica.« Maksimin pravi: »Ko bi bila midva vedela, da je velika svetnica, bi jo bila prosila, naj bi bila naju s seboj vzela.« In Melanija zdihne: »O ko bi bila le še tukaj!«

To se vé, da sta otroka povedala drugim, kar sta videla in slišala. Škof so vse natanko preiskali in 19. kim. 1851 očitno izrekli, da brez dvojbe se je na gori »La Salette« prikazala Marija, prečista Devica. Kmalu se je razglasilo ne le po Francoskem, ne le po Evropi, ampak po vsem katoliškem svetu. Prezalo cerkev so zidali na kraju, kjer je prečista Devica zginila otrokoma izpred očij. Kmali je postala silo imenitna božja pot, kjer se je ozdravilo brez števila dušno in telesno bolnih. Cudovito je tudi to, da se studenec, ki je bil prej velikokrat suh, odslej ni več usušil in je bilo silo veliko že ozdravljenih, ki so pili to studenčnico. In kaj bi ne? Saj je Marija sama ta studenec blagosloвила in napajala s svojimi solzami. In solze blagega srca, otroci! so dragocen dar; najdražji dar, ako so materine solze: kaj še le, ako so pritekale iz očesa Matere božje, ki je pod križem postala tudi naša Mati.

Najlepše pa je to, da so se po tistih krajih sploh ljudje vsi spremenili: nedelje in praznike so jeli posvečevati, ime božje častiti in cerkvene zapovedi spolnovati.

Francosko so pač zadele nekatere prehude kazni, ki jih je Marija napovedala; kaj še bo, ne vemo. Kaj je z Maksimom, nisem mogel pozvedeti, Melanija pa je postala v samostanu bogoljubna nuna.

Nekateri, ki to dogodbo beró, niso nič kaj ginjeni, še hladnokrvno poprašujejo: zakaj se pa prikaže Marija priprostima otrokoma, zakaj ne raji imenitnim učenim gospodom? Meni pa ravno to daje pravico zaklicati: blagor otrokom, stokrat blagor nedolžnim otrokom! Srečna otroka, ki sta Marijo videla in ž njo govorila, srečni vi, ako po njenem opominu lepo molite, nedelje posvečujete, se varujete grde kletve ter ime božje po-

veličujete, post ljubite, sploh vse zapovedi spolnujete: če tudi ne morem obljubiti, da boste Marijo videli že na tem svetu, obljubiti vam smem za trdno, da jo boste gledali v večnosti!

b) V Pontmainu.

Kar sem vam ravnokar povedal, se je zgodilo na južno-vzhodnji strani Francoske, v grenobeljski škofiji, že blizo laške meje. Sedaj vas popeljem v ravno nasprotno, severo-zahodnjo stran iste dežele, v lavalsko škofijo v vas Pontmain k neki prav dobri družini. Družina ta (v domačem jeziku imenovana Barbedette) šteje petero oseb: razun očeta in matere še tri sinove. Najstarejši je moral l. 1870 na vojsko, ko so se bili sprijeli Francozi in Prusi; mlajša pa, Evgen in Jožek, pomagala sta starišem in sta bila sedaj še pridniša, ker so močnejšega brata za delo tolikanj pogrešali, in hotela sta jih ravno s svojo pridnostjo tolažiti, ko sta videla, kako zelo so žalostni in v vednih skrbeh zanj. Oba sta bila pobožna, vbogljiva, ljubezniva otroka in — za kar ju tu posebno omenjam — ljubljenca Marijina. Popisal vam bom le samo j e d e n d a n iz njunega življenja, pa kako srečen dan!

Bil je torek 17. jan. 1871. Takrat je bil Evgen najstarejši let star, Jožek pa še le deset. Čeravno še tako mlada, sta kakor po navadi že ob šestih vstala. Ko se napravita in obmolita zjutranjo molitev, gresta precej v skedenj očetu pomagat pripravljati klajo za konje. V tistih krajih namreč pokladajo konjem pomorsko bičeje, katero je pa treba pred pretleči in zmehčati. Potem gresta zopet v hišo in molita glasno sv. rožni venec za brata vojaka. Po zajutruku gresta v cerkev, molita sv. križev pot in druge molitvice do sv. maše. Pri sv. maši prav pobožno strežeta in ostaneta še pri skupnih molitvah, ki so se tedaj vsak dan po sv. maši opravljale za francoske vojake v vojski. Mej tem pride čas, da gresta v šolo.

Popoldne po šoli prideta že v mraku zopet v skedenj očetu pomagat. Komaj četrť ure delata, kar se odpró mala vratica, ki so bila vdzelana v velikih vratih, in neka

žena Ivana pristopi, rekoč, da ima z očetom nekaj govoriti. Da bi se pogovor ne motil, z delom vsi trije utihnejo in Evgen, kakor je potlej pravil, gre k vratom gledat, kakšno vreme je.

Zemlja je bila s snegom pokrita, nebo je bilo čisto jasno, zeló mraz. Evgenu se zdi, da še ni nikdar videl toliko zvezd, posebno nad cesto. Ko pa pogleda nad sosedovo hišo, vidi sicer manj zvezd, toda mahoma ostrmi! — Kakih 20 čevljev nad sosedovo streho zagleda prelepo veliko gospó. Višnjevo obleko je imela z zlatimi zvezdicami okinčano, v lepih rahlih gubah je segalo dolgo krilo od vrata do nog. Čevlji so bili jednake barve z zlatimi vezmi, in rokavi precej široki. Dolg pajčolan je bil čez glavo nazaj zagrnen. Na glavi je imela zlato krono z rudečim trakom na vrhu. Obličje je bilo tako lepo, da so otroci pravili, da še nikoli nikjer niso videli na nobeni osebi, na nobeni podobici tako lepega obraza. Roke je imela tako razpete, kakor se navadno slika brezmadežno Spočeta.

Gospa je prijazno smehljuje se gledala na dečka. Od kraja je Evgen mislil, da ta prikazen pomeni smrt njegovega brata; prijazno smehljanje Gospejino pa mu je bilo takoj zagotovilo, da se ni bati hudega.

Mej tem se je Ivana dogovorila in pri vratih poslavljala.

»Ivana!« pravi Evgen, »poglejte, kaj se vidi tam le nad hišo!«

Ivana precej pogleda tje, pa odgovori: »Dragi Evgen, jaz kar ničesar ne vidim!«

Ko oče in brat slišita, s kakim spremenjenim glasom in povdarkom je Evgen poprašal, prideta brž tudi gledat. Oče ničesar ne vidi.

»Ali ti, Jožek, kaj vidiš?« vpraša Evgen.

»O, vidim lepo veliko veliko gospó.«

»Kako je oblečena?«

»Prav dobro jo vidim: višnjevo obleko ima, ki so zlate zvezdice po nji, in višnjeve čevlje z zlatimi vezmi.«

»Poglej, Jožek, ali ima tudi krono?«

»Natanko vidim zlato krono, ki je zgoraj širja, iz vrh srede se vzdiguje rudeč trak; tudi črn pajčolan vidim.«

»Otroka!« kliče oče, »vidva ne moreta tam nič tacega videti, sicer bi videli tudi mi drugi. Pojdita zopet na delo!« Otroka koj ubogata, odhajajoči ženi pa naroča: »Ivana! nikar nikomur nič ne pravite o tem, kar sta dečka videla; težko, da bi ljudje verjeli, in to bi le škodovalo!«

»Bodite brez skrbi!« odgovori in gre.

Prenehano delo se zopet nadaljuje. Pa kmali oče veli: »Evgen! pojdi gledat, če je še kaj videti?« Deček teče in že med vratmi zakliče: »Še, še ravno tako je, kakor poprej.« Ukaže poklicati mater, dekli pa še ne praviti.

Jožek tudi teče k vratom, da bi videl lepo gospó, in roke sklepaje zakliče: »O kako lepo, o kako je to lepo!« Mati ravno pridši ga dregne ob ramo veleč: »Kaj ne moreš molčati? glej vendar, kako nas ljudje gledajo.«

Sedaj začneta srečna otroka še materi veselo kazati gospó ter zopet od kraja popisovati. Mati ne vidi ničesar, tudi potlej ne, ko si dá očali prinesiti; vendar prepričana, da otroka ne znata lagati, jima verjame toliko raje, ker sta vse tako resnobno in strmeč pripovedovala. Jednaka je misel tudi očetova, zato veli, naj gresta in molita pet očenašev in česčenamarij k časti Matere božje, ker bi utegnila biti ona gospa Marija sama.

Čimdalje več sosedov prihaja. Na radovedno vprašanje: »Kaj je?« stariši le odgovarjajo, da »otroka se bržkone motita, ko trdita, da vidita, česar mi ne moremo videti.«

Kmali potem sta bila klicana k večerji. Ko prideta na prosto, v jedno mér obračata oči v prikazen. Lepa gospa ostane vedno na tistem mestu in se smehljaje doli ozira na srečna otroka. »Ko bi me pustili«, pravi Evgen, »zmiraj bi hotel tukaj ostati.« »Hitro večerjat!« pravi oče, in otroka ubogata, čeravno težko. Nikoli še se jima ni zdelo tako težko ubogati, kakor nocoj. Počasi gresta, skoraj nazaj obrnjena, proti lepi gospej ter večkrat zakličeta: »Oh, kako lepo! oh, kako lepo!« Pri večerji se jima tako mudi, da še sedla nista, temuč

stojé hitro pospravita svojo večerjo, da bi brž šla gledat prelepo gospó.

Mati jima naroči, naj zopet molita pet očenašev in česčenamarij. Vsa vesela nazaj pritečeta povedat, da je še ravno tako, da je gospa tako velika, kakor sestra Vitalina itd.

»Če je res prikazen, méni zdaj mati, pokličimo vajini učiteljici, sestro Vitalino in sestro Marijo Edvard; če vidva vidita, bosta gotovo tudi one videli, ker sta pobožniši od vaju.«

Najprej pride sestra Vitalina, toda nič ne more videti, če ji tudi še tako kažeta in popisujeta. Zvezde, med katerimi pravita, da je glava, pač vidi, gospe pa ne. Tudi stariši so videli pokazane zvezde, družega pa ne in so trdili, da drugi večer tistih zvezd niso mogli več najti.

Sestra Vitalina gre domov in dvema malima učenkama pravi: »Pojdita k Barbedettovim, vama bodo mati nekaj pokazali!« Francike, 11 letne deklice, je bilo strah iti v temi, vendar za manjšo pa manj boječo Ivanka si upa. Že med potoma nekaj vidita nad hišo, pa ne moreta prav razložiti. Ko prideta do skednja, obe kakor iz jednih ust zakličeta: »O kako lepa gospa! kako lepa višnjeva obleka z zlatimi zvezdicami!« In vse tako popišeta, kakor prej dečka.

Med tem pride še sestra Marija Edvard. Ker tudi ta nič ne vidi, ji vsi štirje otroci vse zopet po vrsti razložijo.

»Ker ti otroci vidijo, pravi, moramo še manjših poklicati«, ter precej hití k neki ženski, ki je imela šest do sedem let starega otroka pri sebi. Tudi le-tá je ravno tako videl in pripovedoval, kakor oni štirje. Neka gospa prinese še le dveletnega otroka pred skedenj. Kar precej začne z ročicami ploskati in jecljati: »Jezus! Jezus!«

Pokličejo še g. župnika. Tudi ne morejo videti. Otroci zagledajo sedaj nekaj novega. Okrog lepe gospe se je naredil lep višnjev podolgast, za dlan širok obok, in na njem štiri sveče, pri nogah dve, pri ramah dve. Izmej ljudij, ki so prišli zraven, se niso vsi zadosti spoštljivo védli, jeden se je celó jel norčevati. In otroci

so precej povedali, da je gospa žalostna, če se pričujoči smejejo, preglasno govorijo ali dvomijo nad njeno pričujočnostjo. Gospod duhoven stopijo med nje in opominjajo, naj bodo mirni. Sestra Marija Edvard prosi, naj bi gospod župnik ogovorili presv. Devico. »Kako jo morem ogovoriti, ponižno odvrnejo, saj je ne vidim; le otroci so vredni jo gledati. Molímo!«

Vsi pokleknejo in začnejo moliti. Med molitvijo se zdi otrokom, da je gospa večja, še jedenkrat tolika, kakor sestra Vitalina; da se je obok okrog nje tudi primeroma razširil; da se je še več zvezd prikazalo, posebno na obleki se jih je lesketalo toliko, kakor bi bila čisto zlató. Pod nogami častite gospe se hipoma prikaže zeló širok in dolg bel trak. Na njem se jamejo polagoma prikazovati velike črke, besede in stavki, pa tako, da je med posameznimi preteklo več časa. Otroci se kar ne morejo načuditi. Vsako črko, ki se prikaže, veselo imenujejo; besede večkrat ponavljajo in zlagajo. V dveh vrstah se je bralo francosko, vse z velikimi črkami to-le: »P a m o l i t e, o t r o c i m o j i, B o g b o v a s u s l i š a l v k r a t k e m č a s u. M o j S i n s e d á g a n i t i.«*)

Neizrekljivo veličasten je bil vtis. Mnogi so se na glas jokali. Otroci pa so veselja kar poskakovali, z rokami ploskali in velikokrat ponavljali: »O kako lepa je! glejte, smehlja se! o kako je lepa!«

Nekateri so popraševali otroke, v čem jih hoče uslišati Bog, v kakošen namen molijo? Evgen, najstareji mej njimi, pravi: »Jaz sem molil, da bi se moj brat zdrav z vojske povrnil, da bi se mir storil, da bi bili Prusov rešeni.« Navzoči radostno kličejo: »Vojske bo konec, mir homo imeli.« — »Bomo«, méni deček, »pa molite!« Iz tega se nekoliko razlaga, kako da se čudovito pisanje nenavadno začenja z besedico »pa«; kar se sicer v nujnih opominih, zlasti v francoščini tudi rabi. Predno zgine vsa prikazen, prikaže se še zraven Marije lep rudeč križec (kakega pol metra dolg); Marija se ga

*) Mais priez, mes enfants, Dieu vous exaucera en peu de temps. Mon fils se laisse toucher.

dotakne z obema rokama, kakor bi ga držala proti otrokom.

Še le proti devetim zgine prikazen. »Sedaj«, pravi otroci, »se vidi le še zgornji del, — le še glava, še obraz, o kolika lepota, kako nebeško smehljanje!«

Tudi to dogodbo so dali ondotni lavalski škof ostro preiskovati po zdravnikih in bogoslovcih ter so 4. februarija 1872 v škofovskem listu naznanili svojo misel, da se je 17. januarija 1871 zares štirim imenovanim otrokom prikazala prečista Devica Marija.

Meni se pa dozdeva, da v tej dogodbi tudi vas, otroci! Marija k molitvi vabi. Mnogi ste za molitev preveč mrzli, in še takrat, kadar molite, je videti že na zunanje, kako tlačansko opravljate molitev. O ko bi mogel, kako rad bi tudi vam z žarečim bliskom na nebu hotel zapisati besedo: »Molite!« in z mogočnim gromom v oblakih zaklicati: »Molite vendar!«

c) *V Marpingenu.*

Marpingen je bolj samotni kraj v zahodnji Nemčiji blizu staroslavnega mesta Trevira (Trier), na južni strani. Ima okrog 1500 prebivalcev, ki so dobri katoličanje, pridni delavci, nekaj poljedelci, nekaj rudarji. Zlasti zavoljo dvojne reči so vse pohvale vredni: svojemu domačemu duhovnu so iz srca vdani in poslušni, pa do Marije imajo že od daljnih časov posebno gorečo ljubezen. Doma, na prostem in v cerkvi z velikim veseljem prepevajo mladi in odrasli prisrčne Marijine pesmi. Večkrat jih je zjutraj zgodaj, ali pa zvečer po storjenem delu, zlasti ob sobotah, videti množne trume, ki v procesiji gredo do kake kapelice Marije Device ter na glas molijo rožni venec in druge molitve. Lahko si mislimo, da prav zavoljo take vdanosti si je Marija izvolila ravno ta kraj, da se je dala tolikrat videti nedolžni mladini. Prikazovala se je namreč štirinajst mesecev. Pač srečni otroci!

Tri osemletne deklice: Marjetica Kunceva, Suzana Leistova in Katrica Hubertusova so šle 3. julija 1876 iz Marpingena v bližnji gozd jagod nabirat. Ker je bilo ta dan — sredi poletja — zelo vroče, so se odpravile

od doma bolj pozno popoldne, da bi v hladnem nabirale. Kaj prijetno se jim zdi nabiranje in hitro gre izpod rok; kmalu se jim približa hladni večer. V farni cerkvi zazvoni »Ave Marija« in precej jamejo odmevati še drugi zvonovi iz sosednjih zvonikov Marijin pozdrav. Po polju in delalnicah povsod prestane za nekaj trenutkov vsako delo. Možje in žene odložijo vsak svoje orodje, otroci pa svoje igrače ter s sklenjenimi rokami pozdravljajo nebes Kraljico z angeljevim češčenjem. Tudi naše urne nabiralke v bližnjem gozdu takoj prenehajo nabiranje, postavijo ne še polne košarice na tla, pokleknejo vsaka na svojem mestu v mehko travo in začnejo moliti »angeljevo češčenje«, ki je bilo iz tacih ust prav res angeljsko počeščenje.

Suzana, ki je bila nekoliko dalje šla, po molitvi brž vstane, zagradi košarico in hoče dalje nabirati: pa hipoma obstane kakor okamenela. Pred seboj je zagledala veliko bliščobo in v nji nepopisljivo lepo podobo, — prestrašena glasno zavpije, da še onidve pritečeta in tudi kar ostrmita. Vse preplašene bežijo in blede pritečejo domov. Z drhtečim glasom začnejo pripovedovati: da so na nekem grmu videle sedeti prečastitljivo gospó z detetom na desni roki; da je gospa imela belo obleko, bel pajčolan in bele nogavice; dete je bilo ravno tako oblečeno, le da je imelo na glavi venec iz rudečih vrtnic, ročice je držalo sklenjene, mej prsti svitel križec, in okrog vrata je bil višnjev trak.

Tako so pripovedovale doma starišem, bratom in sestram. Toda nočejo jim verjeti; le ugovarjajo jim, da so znabiti videle kako žensko v beli peči, ki je šla po listje ali drva, ali pa kaj družega. Še žugajo jim, da bodo tepene, da ne pojdejo v nebesa, ako se lažejo, da ne bodo smele več v gozd itd. Pa ne z lepa in ne z grda se ne dajo premakniti od prve trditve, da so res tako videle. Za žuganje domačih bi se toliko ne zmenile, le prelepa gospa jim je vedno v mislih. Še ko spat gredó, so plahe in zamišljene; posebno pa največja med njimi, Marjeta, kar ne more zaspati ter veliko moli. Mati jo še po noči resno opominja, naj nikar ne laže: »Ti ne pojdeš v nebesa in ne boš nikoli Matere božje gledala, ako boš lagala; najlepšo obleko, ki se dobi v

prodajalnici, ti bom kupila, ako resnico poveš.« »Mati!« pravi otrok, »ne morem drugače govoriti, kakor to, kar sem videla; če tudi obleke ne dobim, vendar je resnica.«

Do 7. julija se je Marija prikazala vsak dan; a videli sta jo le Marjetica in Katrica, Suzana je ni videla štiri tedne in je bila tega zeló žalostna ter je veliko jokala in molila.

Na vprašanje: »Gospa, kdo ste?« je Marija odgovorila deklicama: »Jaz sem brezmadežno Spočeta«. In na vprašanje: kaj naj otroci storijo? je gospa odgovorila, da morajo moliti in ne grešiti. Vpraševali sta srečni deklici še mnogo drugega, Marija jima je prijazno odgovarjala. Najbolj je vse razveselil Marijin odgovor, da smejo bolniki k nji prihajati in se je dotakniti, da bi ozdraveli.

Sedaj je čudežno ozdravelo veliko bolnikov. Izmej mnogovrstnih čudežev naj omenim le jednega, ki se mi zdi najginjlivejši. Neka sedeminpolletna deklica je imela nevarno jetiko, kakoršna se ne dá več ozdraviti. Že pol leta je ležala in že pet tednov ni ne jed ne pijača v nji ostajala in je sirota še skoro vsak dan mnogo krvi zgubila. Že belo nedeljo je bila s sv. zakramenti previdena in bližnji mizar je vsak dan pričakoval, da bodo pri njem naročili »trugo« za njo. V tolikih stiskah pristrčno prosi mater, naj jo nesó na kraj prikazovanja. Zavije jo v gorke povoje in nese na milostni kraj. S pomočjo Marijinih deklic položi ročice na nogo mogočne Device in dobi za pokoro obe molitvi: »Pridi sv. Duh« in »Pod Tvojo pomoč«. Domov prinesena po dolgem času zopet prvokrat mirno spi in drugo jutro — vstane in se sama napravi! »Zdrava sem!« teče vsa vesela materi povedat, ko gre z dela domov. Drugi dan pride tudi oče iz rudnika mislé, da dobi dete že mrtvo. Pa koliko veselje, ko mu hčerka zdrava naproti priteče, in ga veselo objema, rekoč: »Ljubi oče, kako me je Mati božja ozdravila!« Veselje in hvaležnost prevzema srce blagega moža in gorke solze mu pritečejo v strmeče oči.

Čez štiri dni se je začela zopet prikazovati Mati božja. Ta nenavadna reč se je bila že razglasila na vse strani. Silno veliko ljudstva se je zbiralo na kraju pri-

kazovanja; bolnikov je bilo toliko, da sta se deklici upehali, ko sta jim roke pokladali na noge usmiljene Matere božje.

Omeniti mi je še četvero drugih otrok, kateri so videli Mater božjo, a ne po večkrat. Prvi je bil tako srečen Teodor Klos, štiriletan deček. Bil je šestnajst mesecev bolan; grozovite bolečine je trpel v hrbtu, v prsih in v životu; glava se mu je bila tako zvila, da se tilnik ni videl, bil je smrtno bled in suh. Ko se je dotaknil Marijine noge, je takoj ozdravel. Ko ga pozneje zopet prinesejo na tisti kraj, se hipoma zagleda v prostor zraven nekega slepega moža; vzame kapico z glave, sklene ročice in stoji kakor angelček nepremakljiv. Pozneje je sam pripovedoval, da Mati božja ni bila taka, kakor doma na podobi, da je stala v beli obleki zraven slepega moža.

Drugi srečni Marijin otrok je bil Jakob Dörn, tudi štiri leta star. Njemu je bilo 11. julija prvemu dovoljeno dotakniti se sv. noge. Ko ima položiti svojo ročico, jo preplašen urno nazaj potegne. »Moraš tje položiti rokico«, ga opominjajo stariši. »Ne«, se jame braniti, »tu sedi bela gospa. O, kako ima lepega otročička na roki; in ta kako ima lepo kapico in kako lep križček gor! Pa kako je mati naredila otroku dolgo suknjico, ne morem njegovih nog videti.«

Tisti dan je prišel osemletni Peter Rektenwald s svojo materjo v gozd. Nekaj časa molita, mahoma prešine fantiča strah in zavpije: »Belo gospo vidim!« »Pojdiva, pojdiva!« reče potlej svoji materi — zatisne oči, iz katerih se mu ulijejo solze, dasiravno se ne more reči, da bi se bil jokal.

Še četrtega naj imenujem, ki je pa nekoliko pozneje videl prečisto Devico. Peter Emerih, trinajst let star, je šel z materjo v gozd molit. Ni dolgo molil, kar zakliče: »O mati, Mater božjo vidim!« Pri teh besedah omahne in kakor omedlel se zgrudi v naročje prestrašene matere. Drugi dan gre z materjo k g. župniku, pa ne more popisati lepote, ki jo je videl. Jezusa prav ni mogel videti, ker le jedenkrat je prav pogledal v Mater božjo, potlej pa zavolj bliščobe ni mogel več očesa povzdigniti. Prikazen je trajala, kakor méni, za

tri očenaše dolgo. Materi so med pripovedovanjem vedno solze tekle, in mladenček je bil ves zavzet in po svojem nedolžnem obličju videti kakor sv. Alojzij. — Ko o tacih otrocih slišimo, se pač nehoté spomnimo besedij sv. pisma: »Blagor jim, kateri so čistega srca, ker Boga bodo gledali!«

A tudi gospôska je posegla vmes in poslala krdelo vojakov, kateri so razpodili pobožne obiskovalce in bolnike ter ostali še štirinajst dnij v Marpingenu. Vojaški poveljnik je ukazal Marijin studenec zasuti in zazidati; a voda je zopet pritekla na drugem kraju nekoliko nižje. Pa tudi potlej, ko so vojaki odšli, so stražili orožniki, da bi hitro odpodili vsakega, ki bi se drznil iti na čudežni kraj. V tej deželi je namreč veliko krivo-vercev in so katoličani v manjšini; zato se je tem ostrejšje postopalo.

Kmalu potem se je začela Mati božja prikazovati tudi drugod. Otroci niso mogli k Materi v gozd, a nobena svetna moč ni mogla ubraniti, da bi ne prišla Mati božja k svojim otrokom na dom. Prične se vrsta skoro vsakdanjih prikazovanj na različnih krajih: sedaj doma, sedaj v šoli, sedaj na poti, sedaj zopet v cerkvi ali celó tam, kjer so se ljubljenske Marijine igrاله in nedolžno razveseljevale.

Prikazovanje je trajalo še nekako trinajst mesecev. Še takrat, ko so deklice zarad sodnijskih preiskav nekaj časa bile na drugem kraju, jih ni zapustila zvesta Mati. Večjidel je bilo prikazovanje navadno, mnogokrat so pa videle tudi še kaj posebnega, n. pr. angelje v raznih podobah in pri raznih opravilih; prikazal se je tudi bel golob nad Jezusom in Marijo ter slišal se glas: »Ta je moj preljubi Sin, nad katerim imam dopadenje itd.«

V tacih okoliščinah se vam ne bo treba čuditi, če so deklice vedno na Marijo mislile, če je nedolžno srčece bilo vedno najraje le pri ljubljeni Materi Mariji. Še kedar so se po vrtilih in travnikih svojih starišev za kratek čas kaj poigrاله, kakor se otroci sploh radi razvedrujete, je bilo vse le bolj na Jezusa in Marijo obrnjeno.

Sicer pa so ostale ponižne, priproste deklice, kakor bi se jim nič ne bilo primerilo. Stariši in otroci so ostali

kakor prej tako potlej pri svojih starih kmetiških navadah. Na tisoče je prihajalo romarjev od vseh krajev, večkrat prav od daleč, nizkega pa tudi imenitnega stanú : med drugimi grofinje, baronovke, princesinje in kneginje. Prišla je imenitna gospôda, ki je imela s seboj služabnike in deklice imenitniše, kakor so v Marpingenu gospodarji in gospodinje. Pa kako priprosto vse, kako po domače! Deklice so vse jednako sprejemale: desno roko so jim podajale, kakor je tu stara poštena navada. Nek romar pripoveduje, da je bila imenitna gospa vsa ginjena in je hotela jedno izmed deklic poljubiti, pa ta ni pustila, ker podučena je bila, da sme le samo stariše svoje poljubovati! V priprostih kmetiških hišah so zadovoljno in veselo prenočevali oni, ki so vajeni po leskečih palačah vse zložne razvajenosti. Pa ravno v hišah treh izvoljenih deklic so najraje prenočevali in ž njimi molili rožni venec, tako kakor je pri poštenih kmečkih hišah navada, in mnogi so potem trdili, da tako pobožno in pristrčno ga že dolgo ali pa še nikoli niso mogli moliti. Denarja niso hotele deklice nikakoršnega sprejemati, čeravno so revne; pač pa so veselo vzele, če se jim je ponudila kaka podobica ali kak enak spominek, pa so tudi same rade dajale podobice za spomin, ali pa so se na prinesene podobice podpisovale, dokler niso bile polnoma utrujene.

Sploh so bile videti vesele in zdrave, le Marjetica je večkrat kaj obolela in proti zadnjemu se ji je bolezen tako nevarno povrnila, da se je bilo že bati smrti. Bržkone je bila kaka pljučna bolezen, in ker je vedno bolj pešala in hiralala, so sklenili skrbni duhoven jo prevideti. Kar v bolniški postelji jo pripravljajo za prvo sv. obhajilo; saj tacega otroka je bilo pač lahko pripraviti. Ko se je približal dan prvega sv. obhajila, je bila vsa Kunceva hiša praznično ozaljšana, zlasti pa izbica, v kateri je bila Marijina ljubljenska; postelja je bila z belim preprežena, Marjetica sama je vsa v belo oblečena ležala kakor angelj iz nebes in pričakovala svojega Jezusa, ki ga je tolikrat gledala v Marijinem naročju, sedaj pa ga imela prvokrat sprejeti. Veliko število ljudij, domačih in tujih — med njimi tudi imenitnega stanú — je klečalo v hiši in zunaj hiše, ko so

prišli z Bogom. Med sv. opravilom je videla bolnica Marijo pri nogah svoje posteljice. Tudi Katrica jo je videla, Suzane ni bilo zraven, bila je zadržana. Po obhajilu se je zboljšalo mali bolnici. Vprašala je tudi brezmadežno Devico, če bi se smela njene noge dotakniti, da bi ozdravela. Prošnja ji je bila uslišana. Sicer pa, če so jo vprašali, ali bi ne hotela umreti in za angelja v nebesih biti, se je njeno obličje razveselilo in brez skrbi je rekla: da.

Približal se je konec milostnega časa. Do 30.000 ljudij je prihajalo zadnje dni; po poldrugo uro so zadnje nedelje v cerkvi obhajali romarje. Brez števila ljudij je moralo pod milim nebom prenočiti pred zadnjim dnevom. Kar pa zadeva tri izvoljene Marijine hčerke, je popisala starejša sestra Marjete Kunceve tako-le: »V ponedeljek, 3. septembra, otroci pri sveti maši niso videli Matere božje. Ko smo to slišali, smo se res morali vsi jokati, ker menili smo, da je zginila za zmiraj. Ko je Metika prišla iz šole, smo jo z velikim hrepenenjem pričakovali in res — videla je Mater božjo v šoli. Sedaj smo imeli vendar upanje, da je še le danes zadnji dan. Popoldne so šli trije otroci v gozd s svojimi stariši in so molili. Tam so zopet videli Mater božjo in so otroci vprašali, kdaj se ima zadnjič prikazati. Za odgovor so dobili: Nocoj do osmih. Ko so otroci nazaj prišli, so šli v hišo Katrice Hubertusove in so molili, kjer so zopet videli presv. Devico in sicer v beli obleki. Ko je prišla Metika k nam, smo brž začeli moliti rožni venec in videla je Mater božjo do četrtega odstavka pri peti češčenamariji. Njene zadnje besede so bile: »Molite velik o!« In sedaj je zginila; zginila za zmiraj.

Otroci! sedaj ste videli, kako Marija ljubi one, kateri njo ljubijo; slišali ste, kako odgovarja onim, ki jo vprašajo: »kaj hočemo storiti?« Vselej jim velevala: »Molite! Nikar ne grešite!« O kako ona skrbi za sveto nedolžnost svojih otrók! Da bi si jo vedno ohranili, jih tolikrat opominja, naj molijo, naj zlasti kličejo tretjo božjo osebo, sv. Duha, za razsvitljenje, da bi mej sedanjimi zmotami spoznali pravo pot, spoznali, kako grd je greh in kako strupeno vse, kar vanj napeljuje, kako žalosten konec; spoznali pa tudi, kako lepa je čednost,

koliko plačilo je čaka v nebesih! To tudi vam velja. Ubogajte svojo nebeško mater! Varujte se greha! In da se boste obvarovali, molite, molite veliko, za-se in za vse svoje vrstnike, ki z vami hodijo v jedno šolo, v jedno cerkev!

„Vse nedolžne, o Marija Mati!
Sprejmi v milostno Srce;
Varuj, varuj, varuj njih nedolžnost,
Varuj, da je ne zgubé!“

7. Janez Vianney.

Kako različno je življenje posameznih ljudi! Skoraj dva si nista po vsem jednaka. Pa še skoro večja različnost se kaže pri smrti, pri pogrebu. Pri nekaterih je smrt tako lahka, oh, tako sladka in prijetna, pri drugih pa je ločitev tako težka, oh, tako grozovito grenka! In pogreb? Koliko se jih pokoplje kar natihoma! Nobeden se ni kaj zmenil za nje, ko so živeli; pozabljeni so, ko jih devljejo v grob; nimajo sočutnega prijatelja, ki bi jih pokropil z blagoslovljeno vodo, ki bi odkritosrčno solzico potočil za njimi.

Vse drugače je bilo pri pogrebu moža, čigar mlada leta vam hočem zdajle popisati. Dné 8. avgusta 1859 je bil blizo mesta Lijonskega na Francoskem sijajen, ginljiv, pretresljiv pogreb. Umrl je bil namreč v bližnji vasici Ars *) ondotni duhovni pastir. Komaj je oči zatisnil častiti 73 letni gospod, raznesla se je kakor blisk hitro britka novica, ne le po domači fari, temveč po več ur, po več dnij na okrog. Na tisoče očij je bilo s solzami napolnjenih. Jokali so bolniki, ki so bili ozdraveli na prošnjo ranjcega; solzili so se reveži, ki so bili podpirani; ihteli so nesrečni, ki jih je nekdej tolažil; zdihovali so mladeniči in dekleta, katere je bil obvaroval zapeljevanja; glasno so žalovali otroci, katerim je bil dober, ljubeč oče; plakali so grešniki vsake sta-

*) Če tudi francoski, bere se Ars.

rosti, katere je bil na pravo pot pripravil: ko so zvedeli, da so utihnila tista usta, iz katerih so slišali tako nebeško lepe nauke, ko so pomislili, da bo zakopano sedaj tisto srce, ki je imelo toliko usmiljenja, toliko ljubezni, in ž njim bodo zakopane vse skrivnosti, katere so mu s toliko zaupljivostjo razodevali ljudje od blizo in daleč! Okrog 6000 tujcev je bilo pri pogrebu; mej njimi so bili častniki, možje žlahtnega rodú, osebe imenitnega stanú, visoke časti, 300 duhovnov je spremljevalo častitljivega mrliča. Škof sami so ga pokopali; v pogrebem ogovoru so ranjcega imenovali »svetega župnika«.

Ta sveti župnik Arski je bil Janez Vianney (beri: Viané). Rojen je bil 8. majnika 1786 v vasi Dardilly blizo Lyona. Stariši so bili priprostega kmetiškega stanú, pa zelo bogaboječi, posebno mati.

Precej, ko se je začel le nekoliko zavedati, so že jeli obračati, kolikor je bilo mogoče, proti Bogu njegovo srcece. Ko je bil poldrugo leto star, znal je že ročice sklepati in najsvetejši imeni Jezus in Marija za materjo izgovarjati, če tudi še ne prav razložno. Kolikor bolj so se razvijale njegove moči, toliko več molitvic so ga naučili. Vsak dan je imela mati navado sama poklicati otroke, in prvo je bilo, da je ž njimi pokleknila in skupaj obmolila zjutranje molitve. Tako so se otroci brez truda navadili ljubiti molitev. Za to je bil Janez še v svojih poznejših letih zeló hvaležen.

Nekoč mu je opomnil neki duhoven, ko je bil že župnik: »Kako ste srečni, da ste že tako zgodaj imeli veselje do molitve!« Nato pravi Vianney: »Za Bogom je to delo moje matere; kako so bili dobri! Glej, Janezek moj, so mi večkrat rekli, ko bi morala videti, da Boga žališ, bi me bolj bolelo, kakor bi to storil kateri drugi mojih otrók.« Potlej še pristavi: »Čednost gre iz materinega srca v srce otrokovo, kajti otrok rad stori, kar vidi storiti.« Zato je tudi pri neki priložnosti omenil, da noben otrok bi ne smel pogledati svoje matere, katera ga je pobožno izredila, da bi se pri tem ne zjokal ljubezni in hvaležnosti.

Star šele tri leta, je že zeló rad molil. Komaj je znal po nekoliko govoriti, je že redno vstajal in z do-

mačimi opravljal vse molitve. Ko je zaslišal ob času molitve prvi vdarec zvona, precej je pokleknil, kjerkoli je bil.

Večkrat je šel doma na kak skriven kraj; in tu, kjer ga nihče ni videl, ko Bog in angelji, je klečé obmolil vse molitve, kolikor se jih je bil že navadil.

Posebno je ljubil in častil Mater božjo. Sam je pozneje pravil: »Mater božjo sem že ljubil, preden sem jo prav poznal; ta ljubezen je moje najstarejše nagnjenje. Bil sem še majhen in imel sem lep molek, sestra mi je bila nevoščljiva in bi ga bila tudi rada. To mi je bilo jako neprijetno. Vprašal sem toraj mater, kaj naj storim. Rekli so mi, naj ji dam molek iz ljubezni do Boga. Storil sem; pa stalo me je veliko solz.«

Prvo darilo, ki ga je prejel od matere, je bil majhen lesen kip presv. Device. Za Janezka ni bil kaka igrača, imel ga je v veliki časti. Če ga je le pogledal, vskipelo mu je veselje v srcu. »O, je rekel že v svojih zadnjih letih, kako sem vendar rad imel ta kip! Noč in dan se nisem mogel ločiti od njega; in še spati bi ne bil mogel, ko bi ga ne bilo blizo moje posteljice.«

Le malokrat ga je katera reč pripravila, da se je jokal; če se je pa katerikrat, je bilo zadosti mu dati molek in kako sv. podobico, in koj je bil utolažen.

Štiri leta star, se je bil nekikrat skrbni materi zgubil. Dolgo časa ga išče, nikjer ga ni. Ne more si misliti, kam bi bil šel; v velikem strahu je, da bi se mu ne bilo zgodilo kaj hudega. Slednjič ga po dolgem iskanju najde — v kotu domačega hleva kleči in pobožno moli! Mati se jako razveseli, pa veselje skriva in pokrega ga: »Otrok! zakaj si mi vendar napravil toliko skrbi? In kaj ti pač na misel pride, da se pred menoj skrivaš, kadar moliš?« Janezek je zeló žalosten, ko sliši, da je ljubo mater v veliko skrb pripravil. Oklene se je in pravi: »Mati, odpustite mi; gotovo vas nisem hotel žaliti; nikdar več ne pojdem tje! nikoli več ne pojdem!«

Pri drugi priložnosti je sosed, ki ni bil posebno pobožen, rekel Janezkovemu očetu: »Zdi se mi, da me ima vaš belolasec za hudega; križ za križem dela, kadar me vidi.« Mati, v skrbeh, da bi ne zašel v kake

čudne posebnosti, mu to očita; Janezek pa priprosto odgovori: »Saj še vedel nisem, da me sosed vidi; kadar pa se začne in neha moliti, takrat se vendar mora sv. križ narediti!«

Kakor sv. pismo hvali mladega Tobija, da ga že v nežni mladosti ni kaj veselilo počenjanje vrstnikov, temveč da je pridno hodil v tempelj Gospodov darovat Bogu prvino svojega srca, tako je delal tudi naš Janezek. Če je le količkaj utegnil, šel je k sv. maši; večjega veselja mu stariši niso mogli storiti, kakor če so mu v cerkev dovolili. In s toliko pobožnostjo je bil vselej pri daritvi sv. maše, da se pri otrocih njegove starosti težko kdaj vidi jednaka. Ljudje, ki so ga v cerkvi videli, so večkrat rekli starišem: »Vaš sin, morate skrbeti, da bo duhoven!«

Kadar je štel nekako sedem let, je pasel očetovo čedico. Bilo je štiri do pet krav, jeden osel in troje ovác. Prvi čas jih je moral pasti blizo doma; stariši so hoteli videti, če mali sinek res dobro opravlja svojo službo. Pozneje so mu dovolili goniti tudi na oddaljene pašnike.

Ne daleč od domače vasi je dolinica, jako prijetna in hladna; tu izvirata dva studenca in se združujeta v potok; poleg potoka stoji semtertja gosto jelševje in drugo grmovje ter dela hladno senco. Kraj je tih in miren; le brezštevilne ptičice se prijazno oglašajo od jutranje zarje do večernega mraka. Menda zato se imenuje »Kosova« dolina.

Tu blizo je imel njegov oče lep travnik in zraven lepo polje. Tje je Janezek najraje gonil čedico. Mirno je stopal za živino; v jedni roki je držal pastirsko palico, v jedni pa podobico Matere božje, katero je prisrčno na prsi pritiskal.

Tudi drugi pastirji so radi v to stran gonili past. Janezek se je vsem kmalu tako prikupil, da so bili najraje pri njem ter so ga že od daleč klicali in pozdravljali. Če je katerikrat izostal, so bili žalostni.

V tem kraju je bil Janezek iznašel prijazno višino; tam je stala stara vrba. K tej vrbi je hitel, kadar je prignal, in na njo postavil svojo ljubljeno podobico Marijino. V ta namen je zložil okrog vrbe iz ruš prav

lep oltarček Marijin. Potlej je ponižno pokleknil in častil presv. Devico, ter še prosil tovariše, naj tudi tako delajo.

Radi so ga ubogali in Janezek je bil neizmerno vesel, ko so vsi pobožno klečali okrog Marijine podobe. Molil jim je angeljevo češčenje; potem je vstal in začel prav resno pridigovati otročjo pridigo Matere božje.

Ko so že drugi odšli k svojim pastirskim igračam, je on le še ostal po več ur na tem izvoljenem kraju, ves zamaknjen v otročji pobožnosti. Včasih je prosil kakega zanesljivega pastirja, naj varuje njegovo živino; potlej je šel na kak bolj oddaljen kraj, se je skrtil med gosto grmovje ter prav po željah svojega srca molil na skrivnem k nebeškemu Očetu.

Za Bogom in Marijo je najbolj ljubil reveže. Usmljenja do ubožcev se je naučil od svojih dobrih starišev. Kadar so v slabem vremenu prišli reveži prosit prenočišča, je ukazal oče v kuhinji dobro zakuriti, da so se najprej ogreli. Potlej je rekel pristaviti velik pisker krompirja; pri večerji so sedli domači otroci in reveži k jedni mizi. Potem so skupno molili. Oče je sam peljal siromašne goste v skedenj ali pa na seno in je skrbel, da jim ni manjkalo nič potrebnega.

Janezek je imel veliko veselje, starišem pomagati pri taki postrežbi. Pripeljal je v hišo vse reveže, katere je dobil na poti; nekoč jih je bil nabral 24. Ti stradavci so imeli večkrat tudi male otročiče pri sebi; le-ti so se mu še posebno v srce smilili. Jednega za drugim je peljal k ognju, poizbral je boljše ostanke zanje, večrat si pa tudi sam kaj pritrgal pri jedi, da jim je dal. Prosil je večkrat tudi mater za kako oblačilce za te sirotiške otročaje.

Ob jednom je delil tudi duhovno miloščino. Otroke svoje starosti je učil očenaš, češčenomarijo, tri božje čednosti in najpotrebniše resnice svete vere. Opominjal jih je, naj bodo prav pridni, naj Boga pristrčno ljubijo, naj se nikar ne pritožujejo, če drugi boljše živijo, marveč naj udano in potrpežljivo prenašajo svojo revščino. Če je potem pri slovesu cela vrsta beračev ga hvalila in se zahvaljevala, je hitro proč bežal; kar je

storil, storil je zavoljo Boga, ne za pohvalo in za hvalo ljudij!

Še dve drugi lepi čednosti je imel dobri deček: pokorščino do starišev in veselje za delo.

Njegova sestra je pravila o njem: »Naša mati so vedeli, kako je bil Janez vselej ubogljiv. Če smo bili mi drugi katerikrat vnemarni, ali da nismo radi storili, kar so veleli, so zapovedali kar bratu Janezu, da nam je bil za zgled. »Le pogledjte!« so nam potlej rekli, »ali se morebiti on obotavlja? ali morebiti mrmra? Glejte! kar precej gre.« Tak zgled je potem pač vspodbudil še nas, da smo ubogali.«

Navadno je hodil z domačimi na polje delat, kadar ni šel na pašo s čedo. Tam je mirno delal, kolikor je bilo v njegovi moči. Nekoč je bil poslan s starejšim bratom Francetom v vinograd, da bi zemljo prekopavala. Janezek je menil, da mora pri kopanju ravno tako daleč naprej priti, kakor brat; pa to se mu ni hotelo sponesti. Njegov brat je bil močnejši, in mu je bil toraj zmiraj spredaj.

Zvečer Janezek materi toži, da je France tako hitro delal, da ga nikakor ni mogel dohajati. Mati na to ukaže Francetu, naj nekoliko manj dela, kadar bo Janezek ž njim delal.

Drugi dan dobi Janezek od neke nune malo podobico Matere božje v dar. To podobico vzame s seboj v vinograd. Ko zdaj spet prične delo na strani svojega urnega brata, položi nekoliko stopinj pred seboj Marijino podobico na tla in natihoma moli v srcu: ljuba Mati božja naj mu pomaga, da bo mogel toliko storiti, kakor njegov brat. Ko pride kopaje do podobice, prestavi jo za nekoliko stopinj naprej. Pomagala je molitev in misel na ljubo Mater nebeško. France pripoveduje zvečer doma na pol nejevoljen, da danes ni mogel prehiteti brata.

Pri taki vnemi za delo ni pozabil na dušo. Ko je tako z motiko prst okopaval, rekel je sam sebi: »Obdelovati moraš tudi svojo dušo; plevél, napake moraš iz nje odpravljati, obdelati jo moraš, da bo s pridoma sprejemala dobro seme, ki ga Bog s svojo milostjo seje va-njo.«

Kadar je šel na polje, ali pa zvečer z dela nazaj, je na poti zmiraj molil rožni venec, ali pa druge molitve. Ako je srečaval otroke svoje starosti, privabljal jih je k sebi in gredé podučeval v katekizmu.

Ko je pa zvečer domú prišel, če tudi se je čez dan več ko preveč že utrudil na polju, je vendar še učil se katekizma, bral zgodbe svetega pisma, ali pa je molil.

Še v poznejših letih je rad v misel jemal in srečne imenoval dni svoje prve mladosti: »Ko sem bil sam na polju s svojo motiko ali lopato, sem molil na glas, ko sem bil v družini, sem molil na tihem. Ako bi imel sedaj, ko duše vodim, še toliko časa na svojo lastno dušo misliti, kolikor sem ga imel takrat, ko sem še obdeloval njivo svojega očeta, kako srečen bi bil! Popoldne po kosilu je bil počitek; ulegel sem se po tleh, kakor drugi, delal se, kakor bi spal, pa sem molil iz polne globočine svojega srca. O prelepi čas!« — Jeden mesec pred smrtjo je še ponavljal: »Kako srečen sem bil, ko nisem imel družega preskrbovati, kakor svojega osliča, svoje tri ovčice! . . . V tistem času sem mogel moliti tako prav s polnim veseljem svojega srca! Takrat mi ni bila glava tako polna.«

Pa nikar ne mislite, da je bilo za dobrega Janezka vse to tako lahko, da je živel v pobožnem času! O le nikar; tisti čas, v katerem je Vianney preživel svoja otročja leta, je bil za Francosko zelo žalosten čas. Hudozni ljudje brez vere so bili umorili svojega pravega kralja in so vso oblast in moč v deželi sebi naklonili. Mašniki so bili preganjani, v verige devani, morjeni; cerkve so zapirali, skrunili. Nekateri duhovni so se poskrivali in tavalji okrog, kakor ubežna žival. Po skednjih in svisljih so morali iskati pribežališča, da so mogli v temni noči maševati in sv. zakramente deliti. Tako je bilo tudi tam, kjer je bil Janez Vianney doma.

Mati Janezkova je vselej prihajala k takim skrivnim zbirališčem in tudi svoje ljubljeno dete jemala s seboj. Nekoč ju sreča duhoven, ki je bil v gozdu skrit. Tiha pobožna zunajnost dečkova se mu zdi kaj nenavadnega. Vpraša ga: »Koliko si star?« »Jednajst let«, odgovori Janko. »Od kdaj že nisi bil pri povedi?« »Jaz še nisem

bil nobenkrat pri spovedi«, je odgovor. Zdaj ga mašnik nekatere reči izprašuje in kmalu sprevidi, da je blagi deček zadosti podučen, in ukaže, naj kar pride k spovedi. Zdel se mu je tudi sposoben za pripravljanje k prvemu sv. obhajilu.

Podučevali in pripravljali sta ga dve redovnici v bližnji vasi. Janezka je bila kar sama gorečnost in pazljivost pri poduku. Slednjič pride pričakovani srečni dan prvega sv. obhajila.

Bilo je l. 1799 o košnji. V nekem skednju so postavili priprost ubožen altar. Bilo je po polnoči. Okrog oltarja so bili zbrani mladi otročiči s svojimi stariši. Sv. maša se je opravila prav natihoma. In med mašo je sprejel bogoljubni otrok z angeljsko pobožnostjo in nedolžnostjo prvo sv. obhajilo.

V osemnajstem letu se je odločil za višje šole, da bi bil duhoven. Toda dve prevažni reči sta mu bili nasproti: stariši niso privolili, bržkone, ker so se bali prevelikih stroškov, in sam ni imel dovolj zmožnosti za učenje. Prvo bi se bilo še kako poravnalo, ker ondotni g. župnik je obljubil storiti zanj, kolikor bo v njegovi moči, in drugi dobrotniki in sorodniki so tudi nekaj pripomogli; toda večja skrb, skoro nepremagljiva težava je bila druga: premajhna zmožnost. Dobra, bistra glava je dar božji, človek je ne more dati onemu, kateri je nima od Boga. A blagi Janez, ki je vedel, da je pri Bogu lažje kaj izpositi, kakor pri ljudéh, ne obupa še. Obljubo naredí, da hoče peš romati na grob svetega Frančiška Regis-a in tam se živo priporočiti svetniku, naj bi mu toliko izprosil, da bi se mogel le toliko naučiti, da bi postal vreden služabnik v vinogradu Gospodovem. Obljubljeno božjo pot opravi v velikih težavah, v britkem pomanjkanju. Še čez 50 let je sam o tem pripovedoval nekemu romarju, katerega je sam obdaroval: »Dajati je slajše, kakor jemati«, je rekel »Jedenkrat v svojem življenju sem beračil; takrat, ko sem šel k grobu svetega Frančiška, pa mi ni šlo najbolje. Imeli so me za tata in niso mi dali ne kruha, ne strehe.«

Kar je prosil tako zaupljivo, je prejel. Kakor bi odrezal, ga je minula slaba zmožnost, in kakor bi bil dobil drugo glavo, toliko lažje se je učil. Prav posebno sijajne učenosti sicer ni imel nikdar, imel je pa blago srce, polno krščanskih čednostij; če mu je znabiti manjkal jeden darček posvetne učenosti, imel je namesto njega sedem darov božje učenosti — sedem darov svetega Duha. To ga je v njegovem svetem stanu tako povzdignilo nad druge, da so od daljnih krajev raznoteri ljudje kar trumoma prihajali k njemu po svēt in tolažbo.

Poleg družih težav mu pridejo slednjič še vojaška leta s svojimi nadložnostmi. Nič ni pomagalo, moral je biti vojak, če se je še tako bal; toda po posebnih okoliščinah — kaj bi rekel drugače — po čudežu božjem, je bil še te zapreke rešen in l. 1815, že 29 let star, za mašnika posvečen. To sv. službo je opravljal 44 let s toliko vnemo in s tako sveto natančnostjo, da je slehnemu duhovnu za zgled, kakor so njegova mlada leta za vsacega otroka najlepše ogledalo otročjih čednostij.

8. Frančiška Malvina O'Konnor.

Frančiška je bila iz Amerike. Rojena je bila na otoku Martinique-u (Martiniku) l. 1823. Njeni stariši so se bili preselili z Irskega in so bili bogati, zraven pa dobri in goreči v sv. veri. Le škoda, da je bil oče že umrl, ko je imela Frančiška šele 10 let, in jedno leto pozneje je umrla še mati, in deklica je bila zdaj sirota. To dvojno gorjé jo je močno bolelo; lotila se je je neka otožnost, ki je ni več popustila.

Mati je bila tako odločila, da naj se po njeni smrti otrok prepelje na Francosko, kjer so še živeli nekateri sorodniki. Ta slednja želja materina se je tudi spolnila; Frančiška je prišla v Pariz. Brž, ko se je odpočila po morskem potovanju, je bila dana v izrejo v samostan »presv. Srca«. Zdaj je bila stara dvanajst let.

V Ameriki je bila malo podučevana. V samostanu je nadomestovala zamujeno s toliko večjo pridnostjo in

gorečnostjo. Bila je tudi že po naravi nagnjena k usmiljenju. Nikomur ni mogla prošnje odreči. Sama sebi je pritrkala marsikatero reč, katera ji je bila zelo ljuba, da je mogla druge obdarovati. Posebno dobrodelna je bila za uboge in stradajoče; ni se ji škoda zdelo ne denarja ne oblačil, da jim je pomagala.

Ker ji je bilo že po naravi marsikaj dobrega, bi dejal, prirojenega, si je v samostanu toliko hitreje pridobila krščanskih čednostij. To se je zgodilo zlasti tisti čas, ko se je pripravljala za prvo sv. obhajilo. V samostanu, kjer je bila Franciška odgojevana, je lepa navada, kolikor mogoče slovesno obhajati to sv. opravilo. Za prvo sv. obhajilo odbrane deklice se za nekoliko časa odločijo od družih; tu se še natančneje podučujejo o sv. obhajilu, o vrednem pripravljanju in opravljajo nekatere skupne pobožnosti v ta visoki namen.

Tako je bilo tudi pri Franciški. Prvo, s čemur se je hotela vredno pripraviti za veliki in najlepši dan svojega življenja, je bilo to-le. Njene učiteljice so jo opomnile na nekatere napake in slabosti njenega srca; po naravi je bila nagnena k lenobi, k občutljivosti in nepotrpežljivosti. Na vsak način hoče odpraviti te napake in se korenito poboljšati. Vsak dan si je natanko vest izpraševala posebej o teh nagnenjih; ob koncu tedna je primerjala število sedanjih napak s prejšnjimi; tako je kmalu lahko sprevidela, je li že res boljša. Taki dobri otročji volji je Bog obilno pomagal s svojo milostjo; in tako je deklica čimdalje bolj napredovala v dobrem.

Da bi še lažje premagovala svoje grehe, rabila je za drugi pripomoček to, da se je zatajevala v malih rečeh. Ker je bila slabotnega zdravja, morala je dalje spati, kakor druge gojenke. Pa kmalu si je jela očitati zavoljo tacega priboljška. »Sicer prav rada spim«, je odkritosrčno rekla svojim učiteljicam, »pa če mislim na sveto mašo, bi vendar veliko rajše vstajala«. Ko prednica ni hotela ustreči njeni želji, prosila je svoje sorodnike v mestu, naj posredujejo, in tako je dobila dovoljenje, da sme vsak dan biti pri sv. maši. Meseca majnika je bilo za gojenke, katere so se pripravljale za prvo sveto obhajilo, pol-urno premišljevanje v na-

vadi. Frančiška si je tedaj še bolj skrajšala spanje, da je mogla tudi to koristno pobožnost opravljati z drugimi vred.

Zavoljo slabega želodca so ji zdravniki prepovedali postne jedi. »Žalost, ki jo zastran tega občutim«, je dejala, »mi več škoduje kakor jeden cel post.« Večkrat se je s katerimkoli izgovorom premagala, da ni zjutraj vžila kar ničesar. Učiteljice so slednjič spazile, kar je tako skrbno skrivala, namreč, da to dela zato, ker se tolikanj želi v čem zatajevati, in so ji naravnost prepovedale. Na to je izdihnila: »Oh, toliko grehov sem storila s sladkosnednostjo, ko sem bivala še v Ameriki; ali mi ni treba sedaj pokoriti se zanje, da bo Jezus očiščeno našel moje srce, ko si ga bo izvolil za svoje stanovanje?« Ko je sprevidela, da so nasproti njeni želji in jo še silijo zarad bolehnosti uživati razne sladkarije, iznašla si je spet kako drugo zatajevanje.

Tretji pomoček za resnično poboljšanje in vredno pripravljanje k prvemu svetemu obhajilu ji je bila molitev. Kadar in kolikorkrat ji je čas pripustil, šla je pred altar Gospodov; tam je bila skoro nepremakljiva, kakor mrtva za svet, vsa vtopljena v pobožnost. V tacih trenutkih se ni zmenila za celi svet, kakor bi ga ne bilo, videla je le Boga; videla ga je z očmi žive vere in bolj in bolj se je vžigala njena ljubezen do njega, posebno ko se je spominjala na srečni dan prvega sv. obhajila. Še ganljivejša je bila njena plamteča pobožnost pri sv. maši. Večkrat so jo videli v solzah tisti trenutek, ko so se mašnik obrnili proti vernim, kateri so pristopili k sv. obhajilu, in izgovorili besede: »Ecce Agnus Dei« — glej jagnje Božje!

Tudi zunaj cerkve si je prizadevala ostati zbranega duha. S svojimi prijateljicami že ni skoro družega govorila, kakor vedno le o prvem sv. obhajilu in o presveti Devici. Kot sirota na zemlji je ménila dobra Frančiška, da ima večjo pravico Marijo imenovati »svojo Mater«. Posebno veselje je imela za njene podobe; precej denarja je izdajala za nje, kolikor namreč ji je še pripustila milodarna skrb za uboge. Z vernim prepričanjem je nosila čudodelno svetinjico Matere božje in je imela do nje detinsko zaupanje za smrtno uro.

Četrty pripomoček, katerega se je še posluževala Frančiška za zboljšanje svojega srca, je bilo srčno kesanje za prejšnje grehe in slabosti. Nekoč je bilo pri krščanskem nauku govorjenje o spovedi; rečeno je bilo, kako dobro je pred prvim sv. obhajilom opraviti dolgo spoved za vse preteklo življenje; potem se je razkladalo kesanje. Otrokom je bilo pojasnjeno, kako grd je pred Bogom vsaki greh in koliko škodo napravi na duši. Ves ta nauk je segel Frančiški globoko v srce. Žalosti ji je skoro hotelo srce počiti. Zvečer jo je slišala neka učiteljica zdihovati, šla je tedaj gledat, kaj je, in videla jo je — britko se jokati v postelji. Na vprašanje, zakaj tako žaluje, odgovori blaga deklica: »Oh, zakaj sem vendar tako pozno prišla v samostan sv. Srca! V Ameriki še nisem poznala vse nesreče, katera je v jednom samem razžaljenju ljubega Boga; tukaj šele sem začela spoznavati to hudo, in jokam se zato, ker gotovo imam manjše kesanje, kakor druge, ki so boljše podučene, kakor jaz.«

Učiteljica jo potolaži in pravi, da si more z molitvijo v kratkem času pridobiti vse milosti, katere že imajo znabiti njene starejše prijateljice, ona pa še ne. »Te ginjenosti«, je pripovedovala potem sestra redovnica, »sem se poslužila, da sem ji prigovarjala, naj popolnoma premaga vse prirojene napake. Odločno mi je obljubila, in res je bila od takrat bolj in bolj krotka, potrpežljiva in zdržljiva. Nobene priložnosti, kjer je bilo kaj potrpeti, ni zamudila, da bi si pridobila milost pravega kesanja. Naredila se ji je dolgotrajna in zelo huda bolečina na prstu; želodec je bil včasih tako slab, da ni ničesar mogla povžiti. S tem so bile njene čutnice tako vznemirjene, da ji je bilo silno težko spolnovati storjene sklepe. No, tu je pač prišla k meni in je z ginljivo priprostostjo začela: »Oh, kako moram vendar trpeti in kako sem zelo skušana k nepotrpežljivosti!« — Prigovarjala sem ji, naj svoje trpljenje mirno prenaša in ga daruje ljubemu Bogu. »Oh res«, je potem rekla, »to hočem tudi storiti, da bom prejela milost vrednega prvega sv. obhajila in pred vsem milost pravega kesanja.«

In spolnovala je besedo. Videli so jo večkrat obledeti in jokati zbog prevelike bolečine; pa strežnice so slišale njene izdihljeje in tožbe vselej le s pristavkom: »Moj Bog, tebi darujem! Moj Bog, za te naj bo!«

Nekega dné je rekla njena součenka kar na glas: »Ni težko natanko spolnovati postave, če ima katera tako srce, kakor Francika.« Ta ni na to nič odgovorila, zvečer pa je rekla svoji učiteljici: »Ste slišali, kaj je rekla Aleksandrina; tudi vi veste, ali je res? Saj vendar tolikrat čutim nagnenje, da bi bila nepotrpežljiva, toda spomnim se na svoje sv. obhajilo!«

Šest dnij pred velikim in imenitnim dnevom so imele obhajanke tako imenovane duhovne vaje ali eksercicije. Vsak dan so slišale nekaj kratkih nagovorov, so bile pripravljane za sv. spoved in so morale skoro neprenehoma molčati. Frančiška je bila med vsemi najbolj zbrana. Zavoljo telesnih bolečin je bilo njeno prizadevanje toliko popolniše, pa tudi ravno zato toliko zaslužnejše. Zobje so jo boleli in protin jo je mučil vseh šest dnij; vendar je bila pri vseh eksercicijah, pa ob tolikih bolečinah si je naložila še kako prostovoljno zatajevanje. Ko so ji dali čašo mleka s sladkorjem, je rekla: »Saj je bilo mleko zadosti; čemu še sladkor? moram vendar Bogu darovati kako potrebo, ker zavoljo bolečin ne morem moliti.«

Gojenke so imele navado, si na kratko zapisovati, kar so v pridigah slišale, ali pa svoje misli o tem. Frančiška ni mogla veliko pisati; le nekoliko pobožnih sklepov si je s svinčnikom zaznamovala. Zapisala je: »S pomočjo milosti božje hočem ob prvem zvonovem glasu vstati, se hitro napraviti in potem nekoliko časa v to obrniti, da sestavim sklepe, dan dobro preživeti; potem hočem opraviti svojo molitev s pobešenimi očmi in kolikor moč zbrano. Gredé k sv. maši hočem misliti na pričujočnost božjo, in stopivši v cerkev, ne bom dovolila očem nobene radovednosti.«

To so bile zadnje vrstice, katere je Frančiška pisala; kajti kmalu jo je hotel Bog k sebi poklicati.

Dan pred sv. obhajilom, 31. majnika, so šli otroci k spovedi, da so prejeli sladko tolažilo, ki ga daje človeškemu srcu zagotovilo, da so odpuščeni vsi grehi.

Predno je šla Francika k spovedi, poiskala je še prej sestro redovnico, ki je vodila obhajanke. Oklene se je in vsa v solzah pravi: »Oh, odpustite mi, veliko žaloga sem storila ljubemu Bogu in vam.«

V tem samostanu je navada, da deklice, ki pojdejo prvokrat k sv. obhajilu, precej, ko so spoved opravile, ogrnejo belo tančico, v znamenje zopet dobljene obleke milosti božje. Frančiška prejme belo zagrinjalo iz roke svoje učiteljice, katera zopet vidi solze kapati, sedaj pa solze sreče in veselja.

Toda ravno tisti večer jo napade huda mrzlica, ki se je napovedovala že nekatere večere, in Francika mora iti v posteljo — ne vedoč, se bo li mogla drugo jutro pridružiti srečnim součenkam. Neizrekljivo jo je to skrbelo, pa po priprošnji Marijini je vse upala. In res, zjutraj se počuti veliko boljšo in zdravnik pravi, da že sme vstati in iti v kapelo. Ob tem veselem nanzanilu zažari v nebeški radosti njen obraz in dovolj čuti moči, da se sama napravi in gré za tovarišicami.

Sv. maša se prične. Frančiška, vsa zamaknjena v Boga, pozabi svojo slabost in ostane na kolenih; večkrat so jo opomnili, naj se vsede vsaj za nekaj časa. Slednjič, slednjič pride Jezus v njeno srce! Komaj konča zahvalnico, že se povrne mrzlica in deklica je primorana zopet se vleči. Bolezen je čedalje nevarnejša, obilno krvi ji izteče iz ust in iz nosa. Frančiška zelo oslabi, komaj more še zavžiti nekoliko kapljic pomerančnega soka. Še perila niso smeli spremeniti, ne postelje prestljati, da bi ji ne prizadejali prevelicih bolečin. Pa nobene tožbe ni slišati iz njenih ust. Natihoma se je smehljala in zdaj pa zdaj polglasno molila nekatere besede.

Če so prišli sorodniki in so se sočutno jokali ž njo, prijela jih je za roko ter ljubeznivo rekla: »Zakaj ste žalostni? V nebesa grem, da bom molila za vas.« Nikoli ni zahtevala, da bi jo preložili, in če ji je sestra ponudila to malo polajšanje, je rekla: »Jezus Kristus je bil trdo pribit na križ; tedaj pač tudi jaz lahko ostanem, kakor sem.« Tistim, ki so jo vpraševali, kako ji je, je navadno odgovarjala: »Na križu sem«; in pri tem se je ozrla na križ. Že prej smo omenili, da je imela veliko ljubezen do revežev; tudi na bolniški po-

stelji je še mislila na-nje; bila je popolnoma teh mislij, da ravno reveži so, kateri odpirajo nebeška vrata. Prosil je svojo teto, naj neko svoto dajo za sirotišnico, in opomnila je pri tem: »Mar nisem sama uboga sirota?« Obleči je dala tudi nekaj ubožnih otrok.

Med tem se je bližala smrt, in naša ljuba Francika se je pripravljala za ta zadnji korak, kakor se pripravlja otrok, ko se ima povrniti v naročje svojega očeta ali matere. »Mirna sem«, je večkrat rekla, in na obrazu se ji je bral neizrekljivi mir; »moj spovednik so mi rekli: Ljuba deklica, svoje prvo sv. obhajilo si dobro opravila.«

Neko popoldne okoli štirih, ko je bila popolnoma pri zavesti, se ji je spremenil obraz in veselo je zaklicala: »Z Bogom! z Bogom! Nič več nisem za ta svet; sedaj grem v nebesa, da zopet najdem očeta in mater. O kolika sreča! Tu pride presv. Devica po me; oh, kako je lepa!« Potem se ginljivo zahvali in poslovi pri svojih sorodnikih. Šest dnij potem je bil njen smrtni dan. Vsi okrog nje so morali jokati, le sama je bila vesela. Dušiti jo je začelo; sestra ji je govorila besede: »Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.« Frančiška jih je ponovila in še tiho pristavila: »Grem v nebesa.« V tem hipu omahne glavica na sestrino roko in njena lepa, pobožna dušica zapusti našo solzno dolino. Bilo je 26. oktobra 1835.

9. Jernejica Kapitanio.

Ime Jernejica se nam nekoliko čudno dozdeva, ker pri nas še ni v navadi; a na Laškem, kjer je bila doma deklica, o kateri boste sedaj brali, ni to ime (Bartholomaea) nič nenavadnega. Sicer pa na imenu tudi ni toliko ležeče.

Jernejica je bila rojena na zgornjem Laškem v vasi Lovéri l. 1807. Bila je vroče krvi; zato je bila zelo živa in ni mogla dolgo mirno sedeti in tiho biti. Vedno je imela kaj opraviti in govoriti; vsak čas je kaj začela, pa zopet popustila, da se je lotila druge reči; vedno je hotela imeti zadnjo besedo, povsod vedeti,

zakaj to, zakaj ono. Rada se je igrala z družimi deklicami; pa tudi tu je hotela med vsemi prva biti in le to, kar je ona rekla, se je moralo igrati.

Imela je prav dobro glavo, vsega se je lahko naučila, branja in ročnih del. Za čast ji je bilo mnogo mar; a vsled tega je bila zelo natančna, urna za uboganje in poslušna za vsako povelje svojih višjih.

Tak že po navadi bolj živ otrok se ima navadno veliko vojskovati z mnogovrstnimi napakami in marsikako prirojeno slabostjo, če hoče biti priden. Največja sreča za deklico je bila izvrstna odgoja, katero so ji preskrbeli dobri stariši. Ko je bila namreč dvanajst let stara, so jo izročili nunam v ondajšnji samostan. Tu je ostala štiri leta in kmalu prekosila vse součenke, ne le v učenju, ampak tudi v čednostih.

Da se ji je pa to posrečilo in je tako lepo napredovala v dobrem, pomagal je Bog ter se poslužil v ta namen zlasti dveh rečij, kateri sta videti sami na sebi mali in priprosti.

Ko je prišla Jernejica v odgojišče, so v samostanu ravno brale gojenkam pri duhovnih vajah življenje angeljskega mladeniča Alojzija. Komaj je slišala dobra deklica to branje, koj se je vnela v nji velika ljubezen do prelepih čednostij tega svetnika. Pazno je vse poslušala; kar je slišala, si je dobro zapomnila in večkrat rada o tem govorila s tovarišicami. Kmalu je tudi sama od doma dobila ono knjigo. Sedaj je kaj pridno prebirala; pa kar je brala, je tudi dobro premislila, da bi prav razumela in znala tudi sama posnemati. Povsod je nosila to knjigo pri sebi; znala jo je že skoro na pamet, tolikrat jo je vso zopet od kraja prebrala.

Nekdaj je bila vprašana, zakaj ima vendar tako rada to knjigo? Na to je odgovorila: »To življenje me tako zelo mika, da si hočem prizadevati, kolikor bom mogla, ga posnemati; kajti ta svetnik mi je nad vse všeč. Njegove čednosti se mi zdé prav pripravne, da bi se morale posnemati.«

Kakor je govorila blaga deklica, tako je tudi delala. Prav resno je začela sv. Alojzija za zgled imeti in posnemati njegove čednosti.

Prvo je bilo, da si je prizadevala ga posnemati v njegovi nedolžnosti in potem v njegovi pokori.

Brala je v življenju sv. Alojzija, kako je že v otročjih letih storil obljubo, da hoče v samskem stanu deviško čistost ves čas brezmadežno ohraniti. Taka obljuba je resna in velika reč; treba je pri tem velike previdnosti in skušnje, predno se naredi. Otroci naj se nikar sami ne odločujejo za njo; vprašajo naj prej svojega spovednika ali kacega družega duhovnika za svèt, in brez njegovega dovoljenja naj nikar ne delajo ne te, ne kake druge obljube.

Po tem pravilu se je ravnala Jernejica. Hotela je posnemati sv. Alojzija v sv. čistosti. Zato je vprašala svojega spovednika, bi li smela storiti jednako obljubo? Mašnik ji dovoli v začetku le za kratek čas; za zmiraj pa šele potem, ko je bila spolnila šestnajsto leto.

Do takrat je bila takorekoč v poskušnji, če bi mogla vedno zvesta ostati.

Začela je tedaj, kakor sv. Alojzij, skrbno varovati najlepšo angeljsko čednost s tem, da je ljubila samoto, ogibala se vsake količkaj nevarne družčine, ter je strogo varovala svoje telesne počutke. Zatajevala je svoje oči in skoro vedno sramežljivo jih takorekoč imela ograjene; govorila je malo in nikdar nobene spodtakljive besedice. Če so se jele njene učenke pogovarjati o nečimernih oblačilih in novih nošah, znala je tako govorjenje spretno ustaviti in napeljati na druge stvari, ali pa jih je še celó ljubeznivo in prizanesljivo pokarala. Njena hoja je bila modra in dostojna, smejanje nikdar preširno, vse vedenje spodbudno.

Pri vsem tem pa je bila vendar vedno vesela in prijazna z vsemi, in polna spoštovanja do učiteljic, tako, da jo je vse rado imelo ter hotelo le okrog nje biti.

Da bi sv. Alojzija posnemala v p o k o r i, začela se je najprej vojskovati zoper poželjivost do jedi, katera je pri nedoraslih otrocih večkrat prav velika.

Dobivala je od doma sadja in družih sladkarij. Pa ni jih jedla, večkrat še pokusila ne; razdelila je vse med revne součenke. Kadar je prišla njena najljubša jed na mizo, si jo je prej kakorkoli neokusno naredila in šele potem jedla, ali pa jo kar prepustila svojim

tovarišicam; nasproti se je znala prisiliti, da je vživala jedila, ki so ji bila zoprna.

Večkrat se ji je to težko zdelo. Učiteljica to zapazi in jo posvari. Deklica odgovori: »Dovolite to malo zatajevanje; slišala sem, da požrešnost zamori pobožnost; in brala sem, da tudi sv. Alojzij ni nikdar jedel iz poželjivosti.«

Ko so prišli dnevi posebne pobožnosti, n. pr. prazniki Matere božje, tedaj je bila še zlasti iznajdljiva v malih zatajevanjih. Pri molitvi se ni naslanjala; pri delu se je vsedla ali vstopila tako, kakor je bilo manj zložno; devala si je male kamenčke v obutalo, pila ni razven ob odločenem času pri jedi.

Pa še bolj je Jernejica zatirala lastno voljo. Kajti taka pokorila si je nakladala le tedaj, ko je prej poprašala svojega spovednika. Natanko ga je ubogala na vsak migljaj. Tudi učiteljicam je bila na prvo besedo pokorna; še njih želje si je prizadevala zvedeti, in kar je spoznala, da jim je všeč, je takoj izpolnila. Tudi domače postave (kakor jih imajo sploh po takih ustavih) je natanko spolnovala. Kadar je bilo treba molčati, ni besedice izpregovorila. Da je imela kak opravek še tako rada, precej ga je popustila, ko je bilo kaj družega ukazano.

Kakor sv. Alojzij, je bila tudi ona že po naravi zeló občutljiva, zdražljiva. Pa vedno je čula nad svojim srcem in najmanjšo nevoljo je koj zatrla; to ji je bilo večkrat tako težko, da se ji je premagovanje lahko bralo že na obrazu.

Druga skušnjava so ji bile njene izvrstne dušne zmožnosti in srečen vspeh pri učenju. To bi jo bilo lahko zapeljalo v napuh in nečimerno samoljubnost. Toda Jernejica je znala zatirati take skušnjave z molitvijo in čuječnostjo. Včasih je pokleknila pred svojo učiteljico in prosila, naj ji pové njene napake in naj ji naloži pokoro za-nje.

Tudi svoje součenke je prosila, naj molijo za-njo, da bi ji Bog dodelil milost prave spokornosti; kleče jih je prosila za odpuščanje, kadar se ji je zdelo, da jim v kaki reči ne bi bila dala dobrega zgleda.

Če je bila zaradi kake napake kdaj posvarjena, se ni nikdar nič izgovarjala, temveč še zahvalila se je ter obljubila moliti za one, ki so ji storili to dobroto.

Druga prilika, katere se je Bog poslužil v povikšanje njene bogoljubnosti, je bila ta-le:

Nekega dné se je učiteljica z otroci prav po domače prijazno pogovarjala in jih z detinsko priprosto besedo spodbujala k lepemu vedenju; pazljivo so poslušale vsako besedico nedolžne dušice okrog nje. Nazadnje jim zastavi še priprosto vprašanje: »Katera izmed vas bi bila rada svetnica?« — Dobra volja se pri otrocih navadno ne pogreša, zato se zapored oglašé: »jaz, jaz!« — »Že prav«, pravi učiteljica, »katera bo pa prva izmed vas svetnica?« Tudi sedaj hoče vsaka biti prva; zato učiteljica zopet ne vé, pri čem da je. Sedaj ji pride otročja misel, po vadljanju dovršiti to nedolžno igračico.

Vzame tedaj slamnatih bilk različne dolgosti in jih tako v pést zakrije, da se jednaki konci ven vidijo: tista bode prva svetnica, katera bo potegnila najdaljšo bilko. Vse prav tesno obstopijo učiteljico in željno pričakujejo, katero bo zadela sreča. Sedaj vlečejo, in glej — najdaljšo bilko je potegnila Jernejica.

Deklica se je na tihem zeló veselila tega; kajti med tem je bila zmolila v srcu nekaj češčenamarij k presv. Devici, da bi od nje prejela to milost, in ji je bila obljubila, vse si prizadejati, da bo svetnica. Ko vidi, kako je bila uslišana njena molitev, čuti v sebi veselo srčnost, da bo sklep tudi izvršila. Od tega časa je imela posebno gorečo ljubezen in detinsko zaupanje do Marije.

Jernejica je pripovedovala pozneje to prigodbo pobožne igrače svoji prijateljici, katera je imela otroke v odgoji; opominjala jo je, naj se tudi ona rada poslužuje tacih in enacih pripomočkov. »Ne veš«, ji je rekla, »kako je koristno to za otroke, in koliko moč imajo do otročjega srca kratki pogovori o pobožnosti ali dobra vodila, ki se povedó kakor memogredé, ali spretna budila k dobremu, ki so kratkočasna in četudi šaljiva. To sem skusila sama po sebi.« In rada je pravila dogodbo, kako ji je najdaljša slamnata bilka pomagala spolnovati njene dobre sklepe.

Šest let je ostala v samostanu. Zadnji dve leti je bila že sama za pomožno učiteljico. Nekako osemnajst let stara se je zopet vrnila k svojim starišem domov.

Začela je sama šolo in napravila dobrodelni ustav za deklice, pa je že l. 1853. umrla, šele 26 let stara.

V njeni domovini je še sedaj ne morejo pozabiti. Gotovo se veselo ozira iz nebes tudi na vas, ki ste čitali njene lepe čednosti, ter želi, da bi branje lepih knjig še vam toliko pripomoglo k čednosti, kakor nji, in da bi lepi nauki, ki jih slišite, ne bili pri vas zastonj.

10. Marija Lataste.

Vasica Mimbaste v samotnem kraju južne Francoske, je rojstni kraj Marije Latastove. Stariši so bili kmečki, priprosti, pobožni. Imeli so malo posestvo, katero so ljudje tistega kraja sploh imenovali »Pri velikem hrastu«. Posebno sijajne odgoje svojim otrokom niso mogli nakloniti; mati jim je bila jedina učiteljica, pa še materina učenost ni bila veliko več, kot branje in pisanje. Za dom se je deklica zgodaj naučila presti in šivati; mati jo je k temu ostro priganjala, zato da ni bila nikdar brez dela. Še več grenkega truda si je prizadejala mati, da bi jo naučila najimenitnejših resnic sv. krščanskega nauka. Kajti Marički je bila prirojena velika živost; nepokojna, svojeglavna je bila, in krščanskega nauka se nikakor ni hotela učiti. Tudi starejša sestra si je z vso gorečnostjo prizadevala podučiti svojo mlajšo sestrico. Včasih se ji je pač posrečilo, navadno pa se je naglo pozabilo vse njeno opominjevanje.

Dobra mati je zaradi tega mnogokrat zdihovala in velikrat žalovala. Pa molila je veliko za svoje dete in trdno zaupala, da Gospod bode pomagal. In Gospod je res pomagal.

Ko je Marica šla v deveto leto, je začela nenadno biti vsa drugačna. Kolikor bolj so se razvijale njene dušne moči, toliko resnobnejša je bila, včasih celó mračna. Škoda le, da vzrok take spremembe ni bil hvale vreden. Sama je potem vse to odkritosrčno popisala svojemu gospodu župniku v priprostem pismu tako-le:

»Od svoje otročje mladosti sem se zmiraj čutila za kaj večjega in višjega, vse več, kakor bi bila smela

po pravici pričakovati. Nikakor mi ni hotelo iti v glavo, da sem za to rojena, naj bi skrito živel v tako majhni vasici, kakor je Mimbaste. Kôlikrat sem si želela biti iz bogate in imenitne hiše, da bi bila imela sijajno odgojo in tako lažjo pot do odličnosti! Če sem videla druge, da so bile obdarovane s prednostmi, kakoršne svet čisla in ljubi, bila bi rada tudi jaz taka; in ker nisem mogla biti, sem žalovala; poskušala sem sicer jim biti jednaka, pa mi ni bilo mogoče. Vendar sem vse to skrivala na dnu svojega srca in nisem nikomur razodevala svojih mislij. Skrivala sem take domišljije, pa trpela sem zato, ker jih nisem mogla uresničiti.«

Od tod je tedaj bila tolika sprememba, tolika resnost, molčeča zamišljenost. Vsacemu se je čudno zdelo tako vedenje; kajti dobremu otroku se poda le jasen, vesel obraz, nič mu tako slabo ne stoji, kakor čmerno mračno lice in neodkritosrčen pogled. Njena sestra se je z materjo še več prizadejala, še gorečnejše sta obe molili.

Molitev ni bila zastonj. Bog se je usmilil tužno-zamišljene deklice in ji odvzel njeno nečimerno žalost. Prvo sv. obhajilo je to storilo. Ko je bila v dvanajstem letu, jo je odločil duhovni pastir, da se ima z družimi otroci pripravljati za prvo sveto obhajilo. To se ji je zdelo silno imenitno. Toraj sklene, da hoče prav lepo se pripravljati za tisti dan, ki je najlepši v človeškem življenju. Prav resno se poprime katekizma: pridno se začne učiti in pri razlaganju se kar ne premakne, tako je pazljiva. To je imelo nenadno srečen vspeh. Milost božja je storila, da ji prelepi, pretresljivi nauki naše sv. vere niso šli samo v glavo, temuč globoko so ji segli v njeno otroško srce. Začela je resno pre-mišljevat i svoje napake in prizadevala si je tudi po-boljšati se jih. Postala je pokorna, pridna in molitvena; pri molitvi je jela čutiti toliko srčno veselje, kakor še nikoli poprej ne. Ni bilo dolgo, in prikazalo se je na njenem čelu tisto veselje in v njenih očeh tista ne-dolžna odkritosrčnost, s katero se nam na prvi pogled prikupijo blagi otroci, da jih moramo radi imeti.

In ko je prišel veseli dan, da je prvikrat prejela Jezusa, ji je dobri Zveličar preobilno poplašal njeno goreče pripravlanje. Živo je čutila njegovo pričujočnost v srcu, čutila pa tudi prej neznano tolažbo, veliko veselje in večkrat je ponavljala: »O kako sladko je, Jezusa sprejeti in njega imeti v srcu!« — »Prav praviš«, reče ji mati; »le glej, da boš zanaprej zmiraj tako pridna in tako živela, da zaslužiš srečo, večkrat iti k sv. obhajilu!«

Zvesto je spolnovala ta materin svet, in v sv. zakramentu pokrepčana je stanovitno spolnovala svoj trdni sklep.

Kmalu potem je šla tudi k sveti birmi. In zdaj se je jelo njeno poboljšanje še vidnejše kazati; lepe krščanske čednosti so se začele razcvitati iz njenega srca, kakor krasne cvetke v spomladi, ko so prenehali zimski viharji. Kakor večjidel vsak spokornik, imela je veliko hudih skušnjav, pa z božjo pomočjo jih je hrabro premagovala: bila je pohlevna, čista, postrežljiva, natančna, vbogljiva, potrpežljiva, celo v trpljenju vesela; zlasti je bila pri molitvi vsa zbrana, velikrat zamaknjena.

Do bližnjega je bila zdaj vsa drugačna, kakor nekdej. Mati in sestra, videti tako spremembo, hočeta deklico v dobrem še bolj potrditi, in ji včasih darujeta denarja. Marija ga je skrbno hranila.

Nekega dné gre z materjo iz cerkve domov. Na poti srečata ubožčka, ki je prosil vbogajme. Mati ni ravno imela nič pri sebi in že je hotela žalostno dalje iti. Tu vzame Marija svojo mošnjico iz žepa in da materi, rekoč: »Vi nimate nič, mati, nate, dajte za-me!«

Mati vzame in odpre mošnjček, pa pravi: »Saj nimaš nič drobiža v njem.« — »Nič ne dé«, odgovori otrok, »kar večji denar mu dajte; bom že pridna in si bom spet kaj zaslužila.«

»Prav tako«, pravi mati, »le sama mu daj, prineslo ti bo blagoslova za tvoje poboljšanje.«

Ne dá si dvakrat veleti; brž vzame pol franka in pomolí ga revežu, rekoč: »Molíte za-me, naj bi mi Bog dal, da bom boljša.« Potem priteče spet k materi

in veselo zakliče: »Res, mati, gotovo se bom poboljšala, ljubi Bog mi bode gotovo povrnil moj mali denar!«

Kadar je imela kaj časa, se ji je zdelo naj prijetnejše vedrilo, da je okrog sebe zbirala male otročiče, kateri še niso v šolo hodili in niso znali brati. Učila jih je najpotrebniše resnice sv. vere. Zlasti zvečer jih je vabila k sebi in se je veliko trudila, da bi jih naučila, kar je v malem katekizmu. Med temi otročaji je bil deček, ki si ni mogel prav nič zapomniti. Čez leto in dan je znal ravno toliko, kakor od začetka. Komaj, da je bil v glavi obdržal očenaš in češčenamarijo.

Zato neki dan pravi mati: »Res potrebuješ veliko potrpežljivosti, če hočeš še dalje učiti tega otroka.«

»O moj Bog!« odgovori deklica, »vi, ljuba mati, ste morali imeti z menoj ne veliko manje potrpljenje. Mene veseli, da more malo potrpljenje, ki ga imam s tem ubožnim otrokom, popravljati mojo takratno zlobno voljo. Boste že videli, z božjo pomočjo se bo mali polagoma naučil vse potrebno, in ko pojde prvokrat k sv. obhajilu, bo gotovo molil za-me!«

Neko nedeljo popoldne je šla Marija v cerkev k večernicam. Pride pred cerkvena vrata, kar se prismetajata in privreščita dve deklici iz cerkve. Tako nespodobno obnašanje v hiši božji je zelo žalilo pobožno deklico. Pa takrat precej jima nič ne reče. Nekaj dnij pozneje sreča jedno onih deklic. S krotko besedo ji pravi: »Jaz se še zmiraj z veseljem spominjam, kako sva šli obe skupaj prvokrat k sv. obhajilu; zato te imam prav rada, in danes bi ti rada pokazala, kako te ljubim. Pa ne upam si; bojim se, da bi ti napak ne razumela znamenja mojega prijateljstva.«

»Nikar naj te to ne skrbi, vse bom z veseljem sprejela; kar povej!«

Nato začne Marija: »Ali se še spominjaš, kaj se je zgodilo nedeljo pred večernicami?«

Lahkomišljena deklica je bila že pozabila; pa Marija jo z vso prizanesljivostjo spomni na to.

»Aha«, pravi slednjič, »že vem, kaj misliš; pohujšala sem te. Vredna sem, da me okregaš; saj sem se že hotela sama opravičiti pri tebi zastran tega.«

»Ne«, odgovori Marija, »nikakor ni moja volja, ti očitati, in pri meni se ti ni treba opravičevati; to moraš poravnati pri ljubem Bogu. Cerkev ni daleč od naju; pojdiva tje Boga prosit za odpušcanje.«

»Rada, in ker me nočeš kregati, boš saj molila za-me!«

»Naj bo«, reče Marija, »in če jaz ne bom pametna, mi boš povrnila.« — In obe hitita molit v cerkev.

Neko drugo nedeljo se je bilo po večernicah več kmečkih deklic zbralo pri Mariji. Jedna med njimi je bila nenavadno vesela. Ko jo druge vprašajo, zakaj se tako veseli, začne pripovedovati:

»O, moj oče so se s sosedovimi pravdali: ko bi bili naš oče zgubili, prišli bi bili v velike zadrege; vendar po sreči je naša pravica zmagala in zato sem danes bolj vesela, kakor sicer. Prav iz srca sem danes zahvalila ljubega Boga za to, in ga prosila, naj nam v vseh rečeh dá srečo, naj nam blagoslovi žetev, naj nam pomnoži malo premoženje in imetje.«

Ko Marija Latastova sliši to priprosto pripovedovanje, se najprej nasmehlja; ker pa nobena druga noče nič odgovoriti, poprime sama besedo in pravi:

»Ti bi bila rada bogata, kaj ne, ljuba moja? — Ko bi z bogastvom mogla več v čast božjo storiti in bolj uspešno rasti v popolnosti, bi se moje želje tudi strinjale s tvojimi; toda vselej ni tako in prav velikokrat bi Zveličarjeve besede v današnjem evangeliju lahko nase obračale: »Ne veste, česa prosite.« — Odkritosrčno vam povem, bil je čas in ni še tako daleč — imenujem ga čas svojih slepil in nespametnih sanjarij — ko sem tudi jaz želela biti bogata, prebrisana, učena, gladko olikana; želela bi si bila imeti več tolarjev, kakor bom kdaj imela vinarjev, in bi bila rada govorila v lepši, čistejši besedi, kot je tukajšna naša domača. Moje želje so se tako narastle, da nisem mogla ne spati ne jesti, in nikjer mi ni bilo všeč, kjer so bili manj imenitni od mene. Zares sama nisem vedela, kaj sem hotela, toda — Bogu bodi hvala, to ni dolgo trajalo; zdaj si želim le j e d n o : namreč biti dobra kri-

stijana ter tukaj v vaški samoti biti vaša tovarišica. V osmih dnéh boš tudi ti tako mislila, kaj ne?»

Marijina tovarišica zardí; toda ravno kar prejeti nauk je bil s toliko ljubeznivostjo dan, da se je kar precej pokazal zaželeni vspeh.

»V osmih dnéh?» zakliče deklica, »to bi bilo prepozno; jaz že zdaj tako mislim in že zdaj popolnoma dobro sprevidim, da nisem vedela, zakaj sem molila; nikdar več ne mislim na to.«

Kako lepo je znala podučiti in kako ljubeznivo je vedela izgovarjati tudi napake bližnjega, kaže ta-le dogodek.

V sosednji vasi je bil 40 leten mož nevarno zbolel. Že več let ni prejemal sv. zakramentov in bati se je bilo, da bo v nespokornosti umrl. Dve ali tri Marijine prijateljice so se nekdaž o njem pogovarjale in jedna je zaničljivo rekla: »To je brezbožen človek; umrl bo, kakor je živel.«

»O«, jo zavrne Marija, »raje ga milujmo, nikar ne zaničujmo. Ko bi imel le nekoliko teh milostij, kate me zanemarjamo, bil bi znabiti svetnik. Boljše bi storile, če molimo zanj in Boga prosimo za njegovo spokorjenje. Znabiti Bog le čaka koga, ki bi ga prosil, da reši to dušo. Molimo vsak večer vsaj ‚Spomni se, o premila Devica!‘« Deklice so spolnile ta svét in res je bolnik kmalu potlej prejel z odkritosrčnim kesanjem sv. zakramente za umirajoče.

In če je že tako ljubila svojega bližnjega, kako šele Boga! Res, da je le bolj sama vedela za to, vendar popolnoma se ni dala skrivati njena pobožnost. Odkar se je bila tako poboljšala, videli so jo v cerkvi zmiraj le klečati, nepremaknjeno s sklenjenimi rokami in z očmi vedno na tabernakelj ali oltar uprtimi. Kadar je šla v cerkev, je bilo njeno veselje tako veliko, da se ji je bralo že na obrazu, in iz cerkve gredé je kazala še večje veselje.

Neka prijateljica jo nekoč opomni ter pravi: »Marička, zdiš se mi nenavadno srečna, kadar stopiš v cerkev, ali kadar iz nje greš!« »Ne vé«, odgovori pobožno dekle, »če se mi to pozna tudi na zunanje; pa odkritosrčno ti povem, da v srcu je tako. Saj sem

lahko vesela: cerkev je hiša Gospodova; kadar vanjo stopim, se mi zdi, kakor bi bila bližje Boga, bližje Zveličarja, bližje presvete Device, angeljev in svetnikov. Kadar spet grem, sem srečna, da sem se mogla bližati Bogu, Zveličarju, presv. Devici, angeljem in svetnikom; pa še posebno zato, da sem se smela nekoliko trenutkov pogovarjati z njimi. Veliko jim ne vem povedati, pa rečem jim, kolikor vem. Tukaj na zemlji je šele šola za nebesa, tam bomo boljše znali govoriti, kakor na zemlji. Tukaj znam le jecljati, pa to delam z velikim veseljem.«

Da bi mogla vsak dan natanko in zvesto opraviti svoje pobožnosti, odločila si je svojemu nizkemu stanu primeren dnevni red. Vstajala je prav zgodaj in njeno prvo opravilo je bilo, da se je v duhu postavila pred tabernakelj in je Jezusu darovala svoje srce in vsa dela novega dneva; potlej je opravila jutranjo molitev in pol ure je premišljevala. Njene druge pobožnosti so še bile: sv. maša, če je le mogla pri nji biti; rožni venec; molitve raznih bratovščin; pobožno branje; spraševanje vesti za posamezne čednosti; večerna molitev. Posebno rada se je pogostokrat z Jezusom sklenila v duhovnem obhajilu.

Tako je bilo njeno življenje že v mladih letih podlaga še večje svetosti njenih poznejših let. Vse jo je spoštovalo in ljubilo; znala je tako krotko svariti, tako mirno učiti, tako lepo prositi, da vse, karkoli je rekla »Marija od velikega hrasta« — tako so jo tam imenovali — vse je obveljalo, vse bilo dobro sprejeto. Mimbaščani, njeni rojaki, je ne morejo pozabiti. Celo gosposka jo je spoštovala, kadar je namesto svojih starišev nesla davek plačat. Dobri kmetje, ki so bili priča take nenavadne časti, so se med seboj čudili: »Uradniki so vstajali in odkrivali se pred njo!« — Častitljiv starček iz njene vasi ji daje tole spričevalo: »Pač ga ni mladega dekleta, da bi se o njem kaj ne govorilo, ali po pravici ali po krivici; Mariji Latastovi pa nihče od tukaj ne bo mogel reči družega, kakor le hvalo, in to od njenih prvih let.«

Kolika pa je bila šele njena hvala v nebesih! Gospod Jezus ji je delil nenavadne milosti, velikokrat

se ji je prikazal, jo sam podučeval, kako naj moli, pre-mišljuje, skušnjave premaguje, mu zvesto služi itd. Take pogovore je na povelje svojega spovednika zapisovala; cela knjiga jih je. Pa o tem boste lahko kje drugje brali; moj namen je bil, tukaj vam pokazati le njena mlada leta, ker želim, da bi še vi spoznali svoje napake in se jih tako poboljšali ter tako angeljsko lepo jeli živeti kakor ona; kajti le tako smete po pregovoru: »kakoršna mladost, taka starost«, pričakovati sladke smrti, kakoršna je bila smrt angeljske služabnice Marije Latastove, ki je umrla v duhu svetosti 1847. leta kot redovnica »presv. Srca«. stara 25 let.

11. Bernard Overberg.

Navadno ljudje menijo, da je treba veliko denarja in prav dobre glave vsakemu, kateri hoče kaj več biti in zdatno delovati za občni blagor človeški. Vendar to ni vselej res. Zgodovina nam kaže obilno slavnih mož, ki so bili od revnega stanu, ubožnih starišev, pa so dospeli do visoke stopinje časti v javnem življenju, ter so mnogo mnogo koristili; kaže nam precejšnje število vzvišenih značajev, ki sicer niso imeli jako veliko zmožnosti za učenje, pa imeli so dobro srce ter so s pridnostjo in molitvijo nadomestovali, kar se jim je pogrešalo po naravi.

Mej take se ima prištevati č. g. Bernard Overberg, slavni učitelj in odgojitelj ter vneti duhoven, ki je bil v mladih letih bliščeč zgled vsem učencem, v moški dōbi pa vsem učiteljem in odgojiteljem. Le-tem so ga že mnogovrstne knjige gorko priporočevale v posnemo; a potrebno se mi zdi, da ga tu priporočamo še — šolski mladini.

Bernard je bil rojen na Nemškem 1. maja l. 1754. Stariši njegovi niso bili premožni, a bili so pošteni in pobožni. Oče njegov je imel malo kupčijo z nogoviciami, robci, trakovi, ki jih je prodajal po sejmihi, pa tudi od hiše do hiše. Potovaje tako od kraja do kraja je med potoma najrajše molil. In ko pozneje zarad hude bolečine v nogi ni mogel več hoditi po kupčiji,

je skoro ves čas molil in si z molitvijo lajšal hude bolečine. Kadar mu po noči ni bilo mogoče spati, premišljeval je trpljenje Kristusovo.

Bernardek je torej pri svojih stariših slišal in videl le samo spodbudne reči. Vendar so imeli ž njim težak križ, ker je bil za učenje tako slab in počasen. Do petega leta se še hoditi ni navadil. In ko se je toliko spravil na noge, da je začel hoditi v šolo, mu branje nikakor ni šlo v glavo. Osem abecednikov je porabil, pa še mu ni šlo prav.

Ko je bil devet let star, je v njegovem rojstnem kraju umrl gospod župnik. Pobožni stariši dečkovi so zelo žalovali za dobrim gospodom. Tako hudo jim je bilo, da se več časa niso pogovarjali skoro drugzega, kakor o rajncem duhovnu, kako je bil goreč, koliko dobrega je storil itd. Rekli so, da hočejo prav lepo moliti, da bi spet dobili tacega gospoda.

Bernardek je vse to slišal in zelo mu je šlo k srcu. Mislil si je: »Gospod duhovnik — to so pa vendar le imeniten mož; jaz bi tudi hotel biti duhoven.«

Neki dan potem so bile v cerkvi še bilje za rajncega gospoda. Naš Bernardek je bil ravno na polju in je poslušal mrliško zvonjenje, ki se v daljavi sliši še otožniše, posebno ko velja komu, ki smo ga poznali in radi imeli. Tako ga v srce gine, da se mu prav milo stori ter še živejše se mu ponovi želja do duhovskega stanu. Začne moliti in molitev sklene z besedami: »Ljubi Bog, če storiš, da se bom mogel dobro učiti, hočem postati tudi jaz duhoven.«

Bog mu je uslišal prošnjo. V šestih mesecih se je naučil tako lepo in gladko brati, da ga je gospod učitelj odbral, naj še druge otroke uči v branju. Tudi v krščanskem nauku mu je šlo dosti dobro. Pri prvem svetem obhajilu je ponovil obljubo, da pojde v duhovski stan. Toda, kdo bode plačeval zanj? Stariši, kakor vam je že znano, so bili ubožni; zato se jim še razodeti ni upal svoje srčne želje, mislé, da mu je gotovo ne bodo spolnili, ker je že nekaj slišal, da so ga odmenili za očetov stan — za kupčijo.

Bil je že 15 let star, pa še zmiraj za pastirja. Nekega dne žene kakor po navadi živino na pašo. Pri-

srčno moli in prosi presv. Mater Marijo in druge svetnike, naj bi Bog na njihovo priprošnjo dal starišem tako misel, da bi ga dali »na duhovsko« se učiti. Tudi to prošnjo Bog usliši.

Še tisti večer, ko prižene domov, ga vprašajo stariši: »Bernard, ali bi ne hodil raje v šolo, kakor da bi bil kupec?« — Ko bi vi bili videli blagega dečka, kako je bil vesel njegov obraz takrat, ko je smel naravnost povedati, kar je že toliko časa tako težko skrival: jedino željo biti duhoven, in kako je že molil!

Stariši spoznajo v tem voljo Božjo in nemudoma gredó prositi nekega duhovna, naj bi ga vsaj toliko podučili, da bi mogel iti v latinske šole.

Naj je bilo vreme še tako slabo in pot še tako grda, vsak dan je šel celo uro daleč k dobremu gospodu in še več se je večjidel skušal navaditi, kakor mu je bilo ukazano. Tudi po potu je bil ves v nauk zamišljen, da še večkrat ni videl ljudij, kateri so ga srečavali, in jih ni pozdravljal. Kmetje so mu to na slabo obračali in dejali: »Tako je neumen, da še pet ne zna šteti.«

Doma je bila pa zopet težava. Dan se je skrajšal. Največ bi se bil lahko naučil zvečer pri luči. Pa mati večkrat ni imela denarja, da bi bila kupila olja za svetilnico. Kaj je bilo storiti? Mati je prižgala trsko in pri trščeni brljavki se je dobri dečko učil, pri nji celo pisal naloge. Včasih se je še pred ognjišče vlegel s knjigo v roki, da je dobil nekoliko luči in gorkote.

Vendar vkljub vsem težavam in zaprekam ni izgubil poguma in srčnosti; šele prav vesel je bil.

Posebno vselje je imel do nedolžnih živalic. Bel golobček mu je bil preljubezniv tovariš. Priletel mu je vsak dan, ko je šel od nauka domov, že na pol pota naproti, ter ga je pričakoval na držaju nekega mosta. Ko je prišel do tje, se mu je vsedel na ramo in se mu je dal tako prinesiti domov.

Jednako je svojo blagosrčnost razodeval s tem, da je cvetlice tako rad imel, posebno marjetice in vrtnice. Zelo mu je bilo žal, da je mati ves vrt porabila za potrebno kuhinjsko zelenjavo in da mu ni hotela nobene gredice prepustiti samo za cvetlice, čeravno jo je večkrat lepo prosil.

Prišel je pa čas, da mu je bilo iti v latinske šole. Mnogokrat je že slišal govoriti, da profesorji latinskih šol so ostri gospodje; vendar to ga ni begalo. Kadar ga je kdo strašil s tem, je rekel: »Nič ne dé, da le dosežem svoj namen.«

Bernard ni bil kakor nekateri, ki se jokajo, kadar je treba iti v šolo, marveč je šel z velikim veseljem. Od kraja, se vé da, mu je bila kaj trda; pri prvi mesečni poskušnji je dobil predzadnje mesto, pa je še menil v svoji pohlevnosti, da je zaslužil zadnje. Ob koncu šolskega leta je bil že med prvimi in najboljšimi učenci.

Pa se je tudi učil, da je bilo kaj! Da bi zjutraj prav zgodaj vstajal, si je v spalnici napravil zvonček, ga je privezal za dolgo nit, katera je ob zidu visela, ter naprosil nekega delavca, ki je vsako jutro prav za rano hodil na delo, naj bi vselej mimo gredé za motvoz potegnil in ga tako zbudil. Razposajeni učenci so včasih prišli zvonit in ga dražiti, pa se ni zmenil za tako nagajanje. Kadar se je sprehajal, je imel vselej s seboj kako šolsko knjigo, ali druge spise, ki so jih priporočali učitelji.

Tako je dosegel namen, po katerem je ves čas srčno hrepenel, če tudi ni imel bogastva, ne sijajnih zmožnostij. Že so položili škof roke nanj, že so ga posvetili za mašnika. Kje bo neki nova maša, in kako bo? To vprašanje večkrat dela novomašnikom veliko skrbi; pri Bernardu je bilo prav na kratko pa ginljivo rešeno. Njegov stric ga je pregovoril, da je opravil prvikrat sveto daritev pri njem, sicer v domači farni cerkvi, pa ne v domači vasi. Ker je pa šele zadnji večer pred odločenim dnevom došel k svojemu sorodniku, ni utegnil obiskati svojih starišev, ki so bivali v bolj oddaljeni vasi. Stric pošlje kar svoje hlapce starišem in nekaterim sorodnikom povedat, da želi, naj pridejo drugi dan v cerkev, in nič ne sporoči, da bo imel novo mašo Overberg, ki ga niso več videli od dné njegovega posvečenja. Ko so bili vsi zbrani v cerkvi, glej, kar pride novomašnik v mašni obleki iz zakristije in začne maševati. Koliko veselje je bilo to za dobro

mater, si lahko sami mislite; tudi sorodniki so bili do solz ginjeni.

Umrli je leta 1826. Bil je ves čas blag prijatelj šole in šolske mladine ter več let izgledno katoliški učitelj monastirke ljudske šole: v življenju sploh spoštovan, po smrti pa mnogo objokovan. Njegov blagi spomin naj tudi vas oživlja in spodbuja k pridnosti in pobožnosti!

12. Katarina Emerih.

Katarina Emerihova je umrla še le v sedanjem veku l. 1824. Njeno življenje je bilo že od otročjih let obdarovano z nenavadnimi čudovitimi darovi; pozneje je dobila celó rane Gospodove na rokah, na nogah in na strani. Mnogokrat je bila zamaknjena in je v duhu gledala življenje in trpljenje Jezusa Kristusa tako natančno po vseh posameznostih, kakor bi se godilo vse pred njenimi očmi. Prav veliko je razodela in dala zapisati. Njeni spisi so prestavljeni v različne jezike in so že marsikatero srce ganili ter v njem zanetili plamen ljubezni do trpečega Zveličarja. Tudi razun teh čudežnih prikaznij ima njeno življenje toliko lepega, da se priporoča v zgled slehernemu kristijanu. Za vas, mladi bralci, sem odbral, kar je najznamenitejšega iz njenih mladih let.

a) Njeni stariši in prva odgoja.

Marijin rojstni dan, 8. septembra, je bil tudi njen rojstni dan leta 1774. Njeni revni pa pobožni kmečki stariši, ki so živeli v vasici monastirske škofije pol ure od mesteca Koesfelda, so si vse prizadejali, da bi jo izredili v strahu božjem. O tem nam sama pripoveduje tako-le:

»Moj oče so bili zelo pobožni in pošteni. Zavolj revščine so imeli zelo veliko trpeti in bili so jako delavni, vendar ne preveč skrbni za časni dobiček. Z detinskim zaupanjem so vse izročali v roke božje in opravljali so svoje trdo delo kakor zvesti hlapec, brez obupljivosti in brez lakomnosti. Znali so mnogo mnogo

lepih priprostih pregovorov in detinsko pobožnih izrekov. Ker so bili moj oče tako zelo za delo, so me ostro priganjali, da sem jim morala pomagati, ko sem bila še prav majhna.«

»Kadar so me vzeli oče zjutraj zgodaj s seboj na polje, in je jelo solnce vzhajati, so se odkrili, so molili in mi pravili, kako lepo daje Bog solncu nad nami vzhajati. Tudi so večkrat dejali, da je zelo napačna reč in zelo sramotno, če kdo tako dolgo ostaja v postelji, da solnce sije na spečega; od tod prihajajo reči, ki končujejo hišo in dom, deželo in ljudi.« Nato sem jim neki dan rekla: »Meni to ne more nič prizadeti, kajti na mojo posteljo ne more priti solnce«; pa odgovorili so: »Če tudi ti solnca ne vidiš, ko je vzhajalo, vendar ono vse vidi in povsod skozi sije.« Sedaj sem se zelo varovala. Če smo kam šli zjutraj pred dnevom, so rekli tudi moj oče: »Glejte, sedaj še ni šel noben človek po rosi, mi smo prvi, in če tudi prav pobožno molite, blagoslovimo polje in gaj. Tako lepo je, če se more hoditi še po nepohojeni rosi; tu je še prvi blagoslov, noben greh še ni bil storjen zunaj na polju, in še nobena slaba beseda ni bila izgovorjena. Prideš pa ven, ko so že ljudje pohodili vso roso, ti je takó, kakor bi bilo vse pomazano in pokvarjeno.«

»Če sem bila tudi majhna in slabotna, so me vendar imeli za težka poljska dela, sedaj doma, sedaj pri sorodnikih. In vselej se je moralo tako nameriti, da sem prišla k najtežjim delom.«

»Z očetom sem morala hoditi na njivo, konja voditi, za brano držati, in kjer si bodi kaj pomagati. Kolikorkrat smo obrnili ali postali, so rekli: »Kako je to lepo! glej, tu lahko gledava naravnost proti Koesfeldski cerkvi, kjer je presveto rešnje Telo, in moliva svojega Gospoda. Tu naju tudi on vidi in blagoslavlja vsa najina dela.« Ko je zvonilo k sv. maši, so vzeli klobuk z glave in molili, rekoč: »Sedaj se hočeva vdeležiti cele sv. maše.« In mej delom so potlej dejali: »Sedaj so mašnik pri G l o r i j i, sedaj je S a n k t u s, in sedaj morava z njimi to in ono moliti in storiti.« Potem so včasih zapeli kako vrstico, ali pa zažvižgali katero. In kadar sem držala za brano, so rekli: »Tu

ti govorijo ljudje vedno o čudežih, in vendar mi živimo ob samih čudežih in božjih dobrotah! Le poglej zrnce v zemlji: Tam leži, iz njega pride dolga bilka in stoterno povrne. To je pač tudi velik čudež!«

»Ob nedeljah po kosilu so nam oče vselej pravili vso pridigo in nam vse spodbudno razložili. Tudi so nam brali razlago sv. evangelija.«

»Prvi nauk iz katekizma sem se naučila od matere. Imeli so navado reči: »»Gospod, kakor ti hočeš, ne pa, kakor jaz hočem!«« in: »»Gospod, daj mi potrpljenje in potlej hudo udari!«« In to sem si za zmiraj zapomnila. Če sem se igrala z drugimi otroci, so vselej mati rekli: »»Kadar se otroci lepo pobožno igrajo, so pri njih angelji in Jezušček.«« To sem imela (prav po besedi) za gotovo resnico; nič se mi ni čudno zdelo, in večkrat sem prav hrepeneče pogledovala proti nebesom, če bodo kmali prišli, včasih se mi je tudi zdelo, da so med nami. In da bi se res ne bili pogrešali, igrali smo vselej dobre in pobožne igre. — Kadar sem imela iti z drugimi otroci v cerkev ali kam drugam, sem hodila spredej ali pa zadej, da bi ne bila med potoma kaj napačnega slišala ali videla. Mati so mi bili tako zapovedali in me opominjali, naj gredé molim sedaj to sedaj to. Ko sem delala križ čez čelo, usta in prsi, mislila sem si, to so ključi, da bi se ne priplazilo kaj hudega v misli, v usta in v srce. Samo Jezušček mora imeti ključe, potlej bo vse dobro.«

Katarina je bila veselega srca, in prav živega duha. Vsled tega je bila gostokrat prehuda in presvoje glavna. Stariši ji tega niso spregledovali in ne pustili brez kazni. Zmaga samoglavnosti ji je prizadejala največ truda; toda po stanovitni pokorščini jo je ukrotila. Sicer je bila krotka in dobra. Vse jo je čislalo. Zato je bila tudi tolažba in veselje svojim starišem, in se je kmalu prikupila priprostim kmečkim ljudem, mej katerimi je rastla.

b) Njeno zatajevanje.

Prav zgodaj je že vedela, da je Bogu všeč, če si kdo tudi kaj malega odreče, pritrga, kar bi sicer smel imeti. Kmalu je začela Bogu darovati take male darčke.

V nekem koticu v skednju je bila obesila podobico Matere božje z Jezuščkom in spred je zavalila lesen panj, da je pomenil altar. Le-sem je donášala vse, s čemur so jo stariši in znanci hoteli razveseliti, vse, kar sicer otroci njene starosti z neizmernim veseljem sprejemajo in ne izpustijo z lepa iz rók. Trdno je bila prepričana, da Jezuščku veselje dela z vsem, kar pritrga sama sebi; tako je oddajala z močnodušnim zatajevanjem vse, kar je dobila za dar. Od četrtega leta se pri mizi nikoli ni prav do sitega najedla in si je zbirala najslabša izmej jedil. »Tebi dam, o Bog«, je potlej rekla v srcu, »da nakloniš revežem, kateri so najbolj potrebni.« Ko je bila večja in je jela občevati z drugimi otroci svoje starosti, dajala jim je zavolj Boga, kar je le mogla utrpeti in podariti.

Kako se je zatajevala potem, ko je bila prvokrat pri sv. obhajilu, povemo pozneje.

c) Njena vestnost.

Prvo plačilo, katero ji je Bog dal za te mladostne dari, je bil velik stud nad vsakim razžaljenjem Božjim. Večkrat je molila: »Oh, ljubi Bog, daj mi vendar sedaj umreti.« Bala se je namreč, da bi ga ne žalila, ko bi dalje živela.

Drugekrati je rekla v svoji otročji gorečnosti iz hiše gredé: »Da bi kar mrtva se zgrudila pred vratmi, ter bi Boga ne razžalila.«

V petem letu je nekđaj gledala skozi plot jabelko pod jablano na vrtu z otročjim poželenjem, da bi ga snedla. Komaj je to mislila, že je občutila toliko kesanje, da je za pokoro sklenila, nikdar več ne pokusiti nobenega jabelka, kar je tudi odsihdob vestno spolnovala.

Drugokrat ji je bila neka kmetica zoperna, ker je slabo govorila o stariših. Sklenila je, kar memo nje iti in je nič ne pozdraviti. Tako tudi storí, čeravno s težkim srcem; pa precej se začne tako kesati, da se vrne in kmetico za zamero prosi zastran neprijaznosti.

Nekako v sedmem letu je šla Ana Katarina z drugimi otroci prvokrat k spovedi. S toliko gorečnostjo se je pripravljala in občutila toliko žalost, da so jo med potjo proti cerkvi moči zapustile, ter so jo otroci,

ki so jo imeli zelo radi, morali nesti prav do cerkve v Koesfeld.

Vsa otročja, ni znala prav ločiti, kaj je smrtni, kaj odpustljivi greh. Ker je pa imela velik strah pred vsakim grehom, zdelo se ji je vse veliko in smrtno. Tako se je spomnila, da se je bila z nekim otrokom jedenkrat malo skregala, in nekemu drugemu oponašaje odgovorila, in za trdno je menila, da sta to smrtna greha.

Spovedala se je teh grehov s tolikim kesanjem, da je v strahu mislila, spovednik ji ne bodo dali odveze, ko so jo tolažili, in začela se je glasno jokati, da so jo morali nesti od spovednice.

Rada je brala pobožne knjige. Ko je bilo že temno in so šli stariši že k pokoju ter je tudi na ognjišču že ugasnil ves ogenj, je včasih sama si prižgala majhno lučico. Od začetka se ji je zdelo to dovoljeno, pozneje se je pri spovedi skesano obtožila in nikoli več ni vzela najmanjše stvarice, da bi ne bila prej starišev poprosila.

č) Njena ljubezen do bližnjega.

Že v otročjih letih je imela spoznanje in prepričanje, da so po krstu kristijani pred Bogom v taki duhovni zvezi, kakor udje človeškega telesa. Pri človeku pa trpijo vsi udje, če trpi jeden med njimi. To je Katarina sama skusila. Zares je občutila trpljenje, kadar je slišala o nesreči drugih.

Kadar se ji je pravilo o boleznih drugih, je bila včasih tako ginjena, da je kar obsedela blede in trda, kakor če kdo omedluje. Če je videla lačnega ali zapuščenega, tekla je proti njemu in je v ginljivi priprostosti klicala: »Čakaj, čakaj! ti grem domov po kruha.« In dobra mati je dovolila in ni zamerila otroku, ko so poklicani veseli prihajali po darove; celó svoja oblačila je dajala in z lepimi prošnjami si je vedela pri stariših pridobiti dovoljenja k temu.

Otroka bolnega ali jokajočega kar ni mogla videti; vselej je prosila Boga, naj nanjo preloži vzrok teh solz, ter nji sami pošlje boleznih ali bolečin, da bodo drugi rešeni. Tako molitev je Bog tudi usliševal.

Ana Katarina je dobila bolečine in videla otroke utolžene. Tedaj je molila: »Če revež ne prosi in ne zdihuje, ne dobi darú. Tako tudi ti, o Bog, ne pomagaš onim, ki nočejo moliti in trpeti. Glej, jaz prosim in kličem za tiste, kateri sami ne.«

Ko je šla prvič k spovedi, dala ji je mati sedem vinarjev, da si naj kakor drugi otroci kupi belega kruha; pa dala jih je revežem, da bi ji Bog grehe odpustil. — Kadar je šla pozneje zopet k spovedi, so ji vselej stariši dali po toliko za kruh. Kupila ga je, pa ne za-se, temuč ga je prinesla starišem domov.

Še bolj ji je srce presunilo, kadar je videla ali slišala, da je koga zadela največja nesreča, — nesreča, da je greh storil.

Če je videla otroka, ki je imel slabe navade ali napake, je koj molila za njegovo poboljšanje; in da je bila uslišana, naložila si je kako kazen, pa prosila Boga, naj bi smela namesti otroka opraviti pokoro.

Drugikrat je videla, da otroci niso bili pri igranju zadosti sramožljivi. Tega je bila tako zelo žalostna, da se je mej žive koprive skrila in prosila Boga, naj bi sprejel njene pekoče bolečine kot pokoro za onih grehe.

Tudi do judov je imela srčno usmiljenje.

»Moj oče«, tako pripoveduje, »so me večkrat vzeli s seboj, kadar so šli kaj kupovat k judovskemu prodajalcu v Koesfeld. Ko sem videla te nesrečne ljudi, so se mi neizrečeno smilili in večkrat sem morala bridko jokati, da so tako okamenjeni ter nočejo najti zveličanja. Kako so vendar objokovanja vredni!«

Tudi z ubogimi dušami v vicah je imela veliko usmiljenje in je veliko molila za-nje. Pozimski čas je po noči v sneg pokleknila in je molila za-nje z razpetimi rokami, dokler ni vsa omrznila. Tudi na robato poleno je poklekovala ali v koprive in se je bičala, da bi bila njena molitev toliko izdatnejša.

d) Njeno prvo sv. obhajilo.

Ko je bila dvanajst let stara, je bila prvokrat pri sv. obhajilu. Z vso mogočo skrbjo se je pripravljala, in sama ni vedela, kako bi dosti storila v ta namen.

Premislila je vse trenutke svojega življenja, da bi se pri sv. spovedi mogla očistiti vsega, kar bi utegnilo biti zoperno ljubemu Zveličarju. Prosila je tudi svoje stariše, naj ji pomagajo vest izpraševati.

Na dan sv. obhajila je v cerkev gredé imela oči večjidel v tla obrnjene, da bi je nobena stvar ne mogla motiti. Po sv. obhajilu je pristrčno prosila Boga, pa ne za veliko; pred vsem je molila za to, naj bi jo storil prav dobrega otroka, da bi bila popolnoma taka, kakoršno hoče imeti. Vsa se je Bogu darovala brez pridržka.

Odsihdob je želela le samo svojemu Bogu in Zveličarju dopasti in služiti. Zato si je resno in z velikim premagovanjem prizadevala, da bi nobena stvar nje-nega srca, njene ljubezni ne odtegnila od Jezusa. Zato je vstop do svojega srca vsem stvarem tako rekoč zaprla s tem, da je skrbno varovala svoje počutke.

Oči je zatajevala, ker je zamižala ali pa proč pogledala, kadar je bilo videti kaj mičnega in prijetnega ali pa take reči, katere so zbujaše radovednost; zlasti v cerkvi ni očem dovolila nobene prostosti. Mislila si je: Nikar ne poglej tega ali onega, motilo bi te ali pa bi ti utegnilo preveč všeč biti. In kaj bi ti pomagalo, če pogledaš? Iz ljubezni do Boga nikar! Če bi bila imela slišati kaj mičnega ali novega in kratkočasnega, si je mislila: Ne, za to ni treba mojih ušes! Iz ljubezni do Boga ne poslušam.

Zatajevala je svoj jezik, ker je zamolčevala, kar bi bila rada povedala, in ni hotela jesti tacega, kar ji je posebno dišalo. Ko so to stariši zapazili, so menili, da se kuja, ter so jo kregali in prisilili, da je včasih tudi kaj tacih jedil zavžila. Svoje noge je zatajevala, kadar jo je mikalo iti kam, kamor je ni klicala dolžnost, ali kako dobro delo ljubezni.

Tudi svojemu srcu, znotranjim čutilom, je odrekala marsikako veselje, ki bi si ga bila lahko privoščila brez vsake nevarnosti.

S takim prostovoljnim premagovanjem in zatajevanjem si je naredila podlago za tako sveto življenje poznejših lét, pa si je tudi tolikanj utrdila voljo, da je junaško in mirno prenašala grozovite bolečine in strahovito trpljenje, s katerim jo je Bog obiskoval prav do

smrti. Bog ne ostane dolžan nobenega daru. Ni se tedaj čuditi, da ji je Bog za toliko ljubezen dajal toliko ne navadnih milostij že v življenju, kakor smo omenili koj v začetku. Kako krasno krono je še le v nebesih pripravil božji Ženin svoji zvesti nevesti, ki mu je 50 let skoro v vednem trpljenju in neprestanih bolečinah zvesto in neomahljivo služila!

13. Amna, zamorska deklica.

Ta pobožna deklica je bila izmej mnogih, katere je tudi pri nas znani goreči misijonar ranjki Olivieri v Afriki odkupil iz sužnosti. L. 1853 jo je kakih sedem let staro pripeljal na Laško ter jo izročil v odgojo nunam Marijinega obiskanja v Pinerolu na Pijemonškem. Kar vemo o nji, je prednica sama popisala po smrti blagega otroka. Pred sv. krstom ji je bilo ime Amna, pri sv. krstu pa je dobila ime Jozefina. Kratko je bilo njeno življenje, pa polno hudega trpljenja; toda božja milost jo je obilno podpirala, kakor boste zdajle zvedeli.

a) Kako je bilo Amni poprej.

Nekega dné jo je prosila nuna, ki ji je stregla, naj ji vendar pové, kako je iz svoje afrikanske domovine prišla le-sem v samostan. Deklico obide neka groza, ko se spominja svoje tužne preteklosti, potem začne:

»Moja mama je bila lepa pa črna,*) imela je veliko, veliko žen, da so ji stregle! Moj ata je bil lepo oblečen, ne kakor Turki, marveč kakor Arabci o velikih praznikih. Ker sta imela samo mene, smela sem se igrati na nekem dvorišču. Neka žena je vselej zapirala dvorišče, ker se je bala, da bi ne bilo noter kakega gelaba (tolovaja).

Nekega dné sem se ondi igrala s kamenčki, kar začutim stopinje za seboj in zagledam — gelaba, ki je imel vso krvavo vrečo na hrbtu in dolg nož v roki. Brž sem poskočila in hotela bežati pa vpila sem. Mož

*) Po arabski navadi je namreč Amna vsakega tikala.

me zagrabi za roko, ter pravi: Če boš vpila, odrežem ti glavo in jo vržem v vrečo.

Sedaj sem raje nehala jokati, da bi le ne prišla v vrečo. Srce mi je pa tako zelo tolklo, da skoro nisem mogla več dihati. Sedaj me vzame mož v naročje in zbeži z menoj.

Ko sva bila daleč od naše hiše, postavi me na tla, prime za roko in me drvi tako hitro, da ga kmalu nisem mogla več dotekati. Jaz nisem mogla velikih stopinj delati, ker sem imela noge tako majhne — tako majhne, in so bile polne trnov, da je kri povsod tekla iz njih.

Ko ta grdi gelaba vidi, da res ne morem več hoditi, me zopet pobere in nese me v svojo hišo. Njegova žena vidi, da sem tako majhna, vzame me v naročje in z velikim trnom mi izdere iz noge vse male trne. Potlej mi je dala malo kruha; jaz sem ga jedla, pa jokala sem zelo zelo, mislila sem na ata in mamu.

Nekaj dnij sem ostala v tej hiši, potlej me je zvezal hudobni mož z drugimi malimi zamorkami, ki jih je bil tudi nakradel, in je nas vse posadil na kamelo. Sedaj smo bili dolgo časa na poti; zmiraj smo šli naprej, nič se nismo ustavili ne po dnevi ne po noči. Neki dan se je utrgala vrv, s katero smo bile povezane, in vse smo padle na tla. Mož, ki je vodil kamelo, nas je tako z nogami suval in tako dolgo s pestmi pretepjal, dokler nismo bile zopet na kamelo dejane.

Jokale smo se, pa gelaba je bil tako hud in nam ni dal nikoli nič jesti. Bil je pri njem nek drug mož, ki nam je včasih dal kruha. Najhuje mi je dejalo solnce, ki mi je pripekalo v glavo, kajti doma so mi zmiraj kaj devali na glavo, da me ni tako peklo.

Potem me je prodal gelaba nekemu drugemu, še hujšemu, ki me je zmiraj brcal, pa nikoli mi ni nič jesti dal; ko so jedli, morala sem iti »bébé« (ovce) past. Ko so se pasle, sem slišala tuliti velike zveri, brez dvoma bili so levi, hijene in druge divje zveri, kakoršnih je veliko po onih krajih. Vsa sem se tresla od strahu in sem si vedno mislila: »Sedaj bodo prišle zveri, pa te bodo požrle!« — Lakota me je tako oslabila; zelo zelo sem se tresla in se bala živalij, ki sem jih

od daleč videla; jedna je imela dolg rep, druga pa rame in roke, kakor človek. In imela sem tako majhne nožice, da nisem mogla ovčic dohajati, in šle so se past v travo drugega gospodarja.

Ko je gospodar videl, da me ni z ovcami domov, je priletel po mé in me je s palico hudo pretepal, ker jih nisem znala prav vračati; in ker je sprevidel, da nisem za pašo, me je prodal nekemu Turku. — Tukaj Jozefina preneha in globoko izdihne rekoč: Oh, ko bi me bile zveri raztrgale, bila bi prišla v pekel. In sedaj res, da sem zmiraj bolna, pa sem vendar tako dobro postrežena; ničesa mi ne manjka, in če umrjem, pojdem v nebesa. — Po tem pripoveduje dalje:

Ta Turek me je peljal v svojo hišo. Tam je bilo vse lepo, stene so bile preprežene z lepimi platni in postelja je bila zlata. Imel je dve sestri in tudi jedno malo zamorko, večjo od mene; z le-to sva bili zmiraj skupaj, čepeči na tleh v kotu sobe; in vsak dan so tam pogrnilo mizo, da so jedli Turek in njegovi sestri, in mnogo jedil so jim nanesli na mizo.

Kadar so jedli, morali sva midve blizo k njim priti; potlej je prišel drug Turek, ki je imel v roki nekakšno struno z ostro ošpičenim železom na koncu in morali sva peti: din-din-dinkabira alfá, se'l Sultan kabira alfa itd. in ob jednom z rokami nabijati ob neko reč, ki je bila bobnu podobna. Če sva se količkaj zmotili, sva bili, čeravno na pol nagi, tako dolgo pretepani, dokler nisva na tla padli, kakor mrtvi; potlej naju je z nogami suval in zopet nazaj zbecal v najin kot. Oni pri mizi pa so se nama smejali na vsa usta. Zato sva vsak dan začeli jokati, kadar sva videli mizo pogrinjati. In kedar so se sami najedli, vrgli so nama v kot malo prav trdega kruha za kosilo. Vendar jedna sestra tega Turka me je raje imela, in mi je skrivaj prinesla kaj dobrega; smilila sem se ji, ker sem bila še tako majhna.

Tako sem preživela nekaj časa; potem mi je rekel Turek, ki je spal na zlati postelji, jaz pa sem morala ležati v hlevu na golih tleh: »Prodal te bom, ne vem kaj s teboj, ker si premajhna.«

Kmalu potem pride oče Olivieri in me kupi. Moja tovarišica je jela milo jokati, ko me je videla odhajati.

Ne vem, ali jo Turek ni hotel prodati, ali oče Olivieri ni imel več denarja, da bi jo bil kupil. Jaz le to vem: kakor me je kupil, me je oče vzel v naročje, me je tako božal in nesel k ladiji, kjer je bila z nekaterimi majhnimi zamorkami Nina (dekla Olivierova, silno bogoljubna duša, ki ga je povsod spremljevala na potovanjih, da bi bila deležna dobrega dela).

Tako sem bila srečna pri očetu, da sem se brž začela jokati, če ga nisem videla; če sem bila le pri njem, pa mi je bilo tako dobro pri srcu. Morja sem se tako bala, in strahú, ki sem ga prestala pri tepenju, je bilo toliko, hrane pa prej tako malo, da sem zbolela. Jedno čeljust in jedno oko sem imela tako zeló oteklo, da se je oče jokal nad menoj, iz strahú, da bi ne umrla.

Ko smo bili v Turinu, je oče vprašal Nino, katere med nami so si najbolj prijateljice. Nina je odgovorila: »Vzemite Amno in Lemono« (tako je bilo pred krstom ime njeni tovarišici). Oče je nama potem rekel skrivaj, da druge niso slišale: »Sedaj vaju bom peljal k sestram, katere imajo majhne zamorke zeló rade in jim dajo jako veliko dobrih rečij. Učile vaju bodo Jezusa spoznavati in ljubiti. Tako bo za vaju potem vedno dobro. Pa ne pozabita, da bosta vedno pridni in se radi imeli, zakaj ljubi Bog je vama odločil, da morata skupaj živeti do smrti« Potem je naju blagoslovil in naju pobožal. Me dve sva tudi Nino objeli, in šli sva v voz in se sem-le pripeljali.«

Tako je pripovedovala Jozefina v svoji prisrčni in ganljivi priprostosti.

b) Škof krstijo Amno.

Pri izročevanju Amne je rekel Olivieri prednici: »To je izvoljena deklica, posebno jo vam priporočam.«

Tako je tudi bilo. V njenem značaju je bilo sicer nekoliko trme in ošabnosti, in to ji je bilo vselej najtežje premagati; pa imela je tudi mnoge lepe lastnosti. V njeni lastniji je bilo nekaj velikodušnega, držanje resno in plemenito, ljubezen do reda in snažnosti občudovanja vredna; poleg tega je bila še posebno bistre pameti. Posebna sreča res za to zlahtno cvetko, da je

bila zgodaj presajena v vrtec sv. katoliške cerkve. V arabski puščavi bi bila znabiti onemagala, zvenela; tukaj pa se je v rosi milosti božje in v solncu Jezusovega nauka tako krasno razcvetla. Z milostjo božjo je prirojeno prevzetnost in ošabnost polagoma srčno premagala; dobre lastnosti pa je z Jezusovim naukom požlahtnila v biserne čednosti.

Prav trdnega zdravja ni bila nikoli. Zato ji učenje ni bilo lahko in prijetno, čeravno je imela dobro glavo. Vendar se je tako posilila, da je znala prav kmalu laško govoriti in še hitreje brati in pisati. Nad vse rada pa se je učila katekizma, zato, da bi mogla biti prej krščena. Po sv. krstu namreč je imela silno veliko hrepenenje, kakor hitro je zvedela, koliko milosti nam donša ta sv. zakrament.

Kadar jo je učiteljica podučevala v krščanskem nauku, je radostno klicala: »Le še naprej, le še razlagaj; hitro se bom učila, da bom prejela sv. krst. Če ne bom znala katekizma, me škof ne bo krstil.«

Včasih je globoko izdihnila, rekoč: »Kako srečne ste vé, ljube sestre, imate Jezusa v svoji duši! Oh, jaz ga pa nimam! Ve sta otroci Božji, jaz pa ne!« — To je rekla s tolikim čutom in s tako obilnimi solzami, da je do solz ganilo še druge.

Kadar je videla škofa, jih je prosila, naj bi ji podelili ta sv. zakrament. Priprosta deklica se je večkrat razkrila in ponujala velikemu duhovniku glavico, rekoč: »Opéri, opêri, ljubi škof! stôri mojo dušo lepo!« Potem je prijela škofovo roko, jo sebi na glavo položila in klicala: »Ulij vode nanjo, ljubi škof! moja duša je črna. Hiti, odpri mi nebesa, stôri me otroka Božjega!«

To hrepenenje po sv. krstu je bilo pa še od dné do dné čedalje večje. Ko so izprevideli škof, da je že dovolj pripravljena, so odločili za to slovesnost prvo nedeljo po velikinoči l. 1854.

Kako se je veselila tega srečnega dné, ni nam moč popisati. Štela je dneve, ure, in vedno je ponavljala: »Oh, kolika sreča! oh, kako sem srečna! še malo — in potem bo sv. krst; še malo, in jaz bom otrok Božji!« Ker je vedno mislila na velike milosti svetega

krsta, sanjalo se ji je po noči, in po dnevu ni nehala govoriti o tem.

Slednjič zasveti lepi, tako zaželeni dan 23. malega travna. Z veliko slovesnostjo je prejela Amna in ž njo ljubljena tovarišica Lemona milost prerojenja v domači samostanski kapelici. Lemoni so dali ime »Marija«, Amni pa »Jozefina«. Ganljivo je bilo za vse, ki so videli, kako so jima škof po slovesno opravljenih obredih vzeli prejšnjo afrikansko obleko ter ju oblekli v belo oblačilo; kako so vsaki glavo pokrili s tančico in z vencem iz belih rož v znamenje nedolžnosti, ter vsaki dali gorečo svečo v roko.

Po pravilu sta obe prosili prednico: »Oh, pelji naju še jedenkrat v cerkev, ki je tako lepo ozaljšana, da bova videli altar in lepe reči, ki so jih škof imeli in potrebovali pri najinem sv. krstu. Prej nisva nič videli, ker mislili sva le na Jezusa in, kako prav odgovoriti.«

Dobri deklici sta govorili resnico; zakaj med vsem opraviлом — poldrugo uro — sta bili tako zbrani, da ju nobeden ni videl ne jedenkrat okrog se ozreti.

c) Jozefina sprejme sv. birmo in prvo sv. obhajilo.

Seme krščanske pobožnosti, ki ga je bila božja roka pri sv. krstu položila v njeno srce, je kmalu očitno kalilo in poganjalo. Kadar je videla škofa, jih je nagovorila: »Ljubi škof, dodeli mi sv. birmo!«

»Dete moje, uživaj najprej srečo sv. krsta, ki je hudobnega duha pregnal iz tvojega srca. Ali še nisi zadovoljna?«

»Pač, ljubi škof, sem zadovoljna; kajti nič več ni hudobnega duha v mojem srcu. Toda on skuša mojo dušo omadeževati, in jaz nimam moči dovelj, da bi se bojevala zoper njega.«

»Dobro«, pravijo škof, »le pridno se uči katekizma, in če ga boš prav dobro znala do binkošti, te bom prišel birmat.«

Pri teh besedah je bilo ljubo dete vse raz sebe samega veselja.

»Hvala, tisočera hvala«, je vpila in z rokami tolkla; »pridno se bom učila! Hitro se naučim, angelj varuh mi bode pomagal.«

Malo dnij pred binkoštni so prišli škof zopet obiskat krščeni dekleti. »Ljubi škof«, nagovori jih Jozefina, »pred birmo se bom tebi spovedala.« — »To mi je všeč, ljubo dete«, so odgovorili. »Pa kdaj naj pridem?« — »V praznik, zjutraj, pred sv. mašo.« »Hvala, hvala, se bom že dobro pripravila.« — Ta dan so jo — škof spovedali in potem birmovali. Bilo je angeljsko dete belo oblečeno, kakor na dan sv. krsta; pobožno dekletce je imelo namreč v veliki časti krstno oblačilo, katero je bilo prejelo od škofa.

Sedaj je imela le še jedno željo: prvo sv. obhajilo. Jozefa je imela že veliko hrepenenje do sv. obhajila, še predno je bila krščena. Nekega dné je videla, kako redovnice po vrsti gredó k obhajilnemu oknu. »Zakaj pa hodijo sestre tje?« je vprašala učiteljico. — »Gredó Jezusa sprejet.« Deklica molči. Pa komaj vidi drugi dan sestre iti proti malemu oknu k sv. obhajilu, kar tudi ona vstane, zapusti svoj prostor, sklene roke ter gré za njimi.

»Kam pa greš?« jo vpraša učiteljica.

»Grem Jezusa prejet.«

»Ne, ne, saj še krščena nisi; ti še ne moreš Jezusa prejeti.«

»Tedaj pa samo poljubit, poljubit«, pravi dekle vse pobito. Hotela je reči: »Če ne morem te sreče imeti, da bi prejela Jezusa, dovoli mi vsaj, da ga smem poljubiti.«

Njena prošnja seveda se ni mogla spolniti, in pobožna deklica je bila videti neutolažljiva.

Po sv. krstu je še gorečnije koprnela sprejeti svojega Zveličarja. »Ljubi škof!« je klicala, kolikorkrat je škofa videla, »daj mi, prosim, daj mojega Jezusa; ne morem več živeti brez Jezusa.«

»Ti si že vsa Jezusova«, odgovorijo škof, »kaj želiš še več? Za sedaj bodi zadovoljna.«

»Ne, ne, nisem zadovoljna, dokler ne prejmem Jezusa v svoje srce.« Potem je sklenila male ročice in milo prosila: »Ljubi škof, bodi mi vendar usmiljen in

daj mi hitro mojega Jezusa!« In solze so ji zatopile glas. — Kako bi bilo mogoče tolikim željam se ustavljati? Škof so jo natanko izprašali in našli, da je zadostno podučena in pripravljena. Odločili so za srečni, tako zaželeni dan prvega sv. obhajila praznik presvetega Srca Jezusovega l. 1854.

Od tega časa se je Jozefa še bolj prizadevala, ogibati se vsega, kar bi vtegnilo žaliti njenega ljubega Zveličarja.

Nekega večera ji je bila v naglici ušla neka laž. »Jutri ne pojdeš k sv. obhajilu«, rekla ji je učenica, »če ne spoznaš materi svojega pregreška in ne prosiš dovoljenja za spoved.«

To je bila seveda za njen ponosni značaj zelo velika poskušnja. Vendar Jozefa se je udala brez ugovora. Toda, oh! drugi dan pa — ne vem že, zakaj — ni mogla iti ne k spovedi, ne k sv. obhajilu. Žalost uboge deklice je bila vsled tega grozno velika; brez nagle pomoči bi bila zbolela. Jokaje in zdihovaje je v jednomer klicala: »Oh, Jezusa ne prejeti, Jezusa ne prejeti! oh, koliko trpljenje!« To je bila pa tudi njena prva in zadnja laž.

Njena vestnost v tej zadevi je bila tolika, da je večkrat zvečer rekla svoji učenici: »Ne morem spati, ker to in to sem govorila. Ali je bila to laž?« »Ne, drago dete! le mirno zaspil!« In mali angeljček je utolažen mirno zaspal. Njene želje po sv. obhajilu so bile tem večje, čim hujše so jo pritiskale bolečine njene dolge bolezni. »Tako sem potrebna Jezusa prejeti, je dejala večkrat, da mi bo pomagal v trpljenju. Jezus mi pomaga iz ljubezni do njega trpeti. On mi daje moči!«

č) Njene čednosti.

Čeravno je bila Jozefa še šibka in majhna, je bilo vendar njenih različnih čednostij že prav obilo, kakor krasen šopek pomladanskih cvetlic.

Spoved je bila njenemu k prevzetnosti nagnjenemu značaju silno težka in neprijetna. Vendar je hodila k spovedi z veliko ponižnostjo in resničnim kesanjem, in le s silo se je mogla tu solz zdržati.

Posebno veliko veselje je imela za besedo božjo. Goreča želja ji je bila, da bi ne zamudila kar nobene pridige; in vse si je prizadejala, da bi je res ne. Neki večer je poslušala pridigo o ljubezni božji in ni mogla ustaviti obilnega joka in solz.

»O, ko bi vendar celo noč trajala taka pridiga!« je rekla z nedopovedljivo ginjenim glasom.

»Kaj meniš?« se ji je odgovorilo, »ali bi se ti nič ne smilili ubogi pridigar?«

»O, nekoliko bi počivali, med tem bi spovednik pridigovali. In potem, ko bi bili spovednik trudni, bi zopet oni začeli. Tako, oh, tako rada slišim o ljubezni božji govoriti.«

Drugi večer, ko je bila pridiga o nebesih, je zapazila Jozefa, da se je njena tovarišica Marija iz zgolj veselja jokala. Pozneje je vprašala jedno izmej sester: »Ali si ti tudi videla, kako se je Marija jokala pri pridigi?« — »Zakaj pa jokati«, odgovori sestra, »kadar se govori o nebesih?« »Oh, ali še ne veš? Saj ni treba jokati iz strahú, da bi nebes ne izgubili, temveč, ker je srce tako srečno! Če je srce srečno, potem se joka od veselja!«

Nekoliko pred njeno smrtjo sta pa bili sprejeti še dve majhni zamorki v samostan. Jozefina je objela svoji novi tovarišici in je veselo vskliknila: »O, kolika sreča, dve mali zamorki več za nebesa!«

In od tistega trenutka jima je bila prijateljica, srednica in učenica. Če je kateri teh ubogih neverskih deklic katerikrat ušla kaka napačna beseda, jo je precej krotko posvarila: »»To ni lepo. Arabec tako govori, ker ni krščen; kristijan pa ne govori takih besedij, ker ima Jezusa v srcu. Vidve, ki vaju je ljubi Bog tu sem pripeljal, se morata učiti govoriti, kakor kristijani govoré, ki ne rečejo slabe besede.« Razlagala jima je katekizem, ju učila brati in pobožno k Bogu zdihovati, zlasti pa moliti za milost sv. krsta. Tirjala je od njiju natančnost, snažnost in lepo vedenje; rekla je: »Bog vse vidi.«

Ginljiva je bila njena potrpežljivost v grozovitih bolečinah, s katerimi jo je Bog obiskal. Včasih so bile te bolečine tako velike, da so ji začele solze iz očíj

kapljati; pa nikdar ni bilo slišati pritožbe iz njenih ust. In če je bila kdaj kaj nevoljna zavoljo tako nenavadno hudih bolečin, potolažila se je koj, ko se je zmislila na trpljenje Jezusovo. Vse je Bogu darovala in si je vselej v srečo štela, da je mogla kaj za Jezusa trpeti, ker je za njo toliko trpel. »Vsa sem srečna, da smem trpeti, dejalo je junaško dete, in da morem tako z Jezusom križ nositi! Jaz trpim; pa zato bom imela lepi raj!«

V neki boleznij ji je bilo treba pritisniti pekoči oblič (flajšter) na razboleni kraj. Uboga sirotica se ga je zelo bala. Bolniška strežnica pride k nji in pravi: »Gospa prednica želé, da jim narediš neko veselje, ali hočeš?«

»Pa kakšno veselje?«

»Povedala ti bom, pa nikar ne bodi žalostna tega; te nočejo siliti.«

»O, že vem. Oblič mi hočeš pritisniti! Oh, tako ne mučiti! tako se ga bojim!

»Nu, tedaj pa pustiva.« — Bolnica se pomišlja nekoliko časa, potem pa odločno reče: »Naj bo; iz pokorščine si ga dam prit sniti; Jezus mi bo dal zato svoj blagoslov.«

Naslednja noč ji je bila mirna. Ko se je danilo, rekla je sestri postrežnici: »Celo noč nisem nič spala.«

»Ali te je oblič tako pekel?«

»O, ne, ne; ne zato; marveč zato sem bila tako srečna, ker sem bila pokorna. Celo noč mi je srce veselja tolklo, in Jezus mi je rekel, da je zadovoljen z menoj, ker sem ubogala.«

Ker je ravno po noči največ trpela, prosila jo je postrežnica, naj jo vendar brez strahu pokliče, kolikorkrat je potrebuje; toda potrpežljiva deklica je ni klicala drugače, kakor v najhujši sili. Kadar jo je vprašala, kako ji je bilo po noči, je odgovorila: »Spala sem malo, ker me je roka tako bolela; pa rekla sem več kot petdesetkrat: Naj se zgodi volja božja.«

Če je pa v presilnih bolečinah vendar le bila katerikrat kaj občutljiva ali nevoljna, se je koj ostro pokorila za ta pregrešek. Sama ni vedela, kako bi se poniževala in pokorila; spovedala se je dozdevnega greha in se je britko jokala, češ, da se je zamerila ljubemu

Jezusu. Ob kratkem: njeno živo kesanje je bilo tako veliko, da jo je bilo treba le tolažiti in zopet ji srčnost dajati; to so bile tudi njene jedine napake.

d) Jozefina srečno umrje.

Kakor je bilo življenje ubogega otroka nenavadno z boleznijo ogrenjeno, tem grenkejša je bila njena smrt. Ali potrpežljivost je imela toliko hitrejše to grenkobo spremeniti v nebeško sladkost.

Bolezen male bolnice je bila še čedalje hujša, vkljub vsem zdravilom. Bližal se je že čas, da je smela nedolžna golobica po hudem trpljenju zleteti v rajsko veselje, v sveta nebesa. V sredi mal. travna 1856 je opominjal zdravnik, naj jo denejo v sv. olje. Na to naznanilo se je zabliščalo veliko veselje na njenem obrazu.

Bilo je zvečer 21. mal. travna. Jozefa je vsa vesela klicala: »O, kolike milosti; zjutraj sem bila pri sv. obhajilu in nocoj sprejemem sv. olje; in potem, če Bog dá, bom šla v nebesa. O, kako dober je Jezus! Ko bi bila med Arabci umrla, bi ne bila tako srečna.« — Ko se je začelo sveto opravilo, bile so vse sestre zraven. Jozefa je prosila za odpuščanje najprej prednico, potem vse sestre, ki so se jokale poleg njene postelje. Gospod spovednik je bil tako ginjen, da je komaj mogel govoriti besede sv. obreda. Le mala bolnica je bila vesela in srečna in žareča od veselja, skrbna jedino za to, da bi vredno prejela sv. zakramente. Prejemaje sveto poslednje olje je z ginljivo gorečnostjo proti duhovniku stegovala roke, kakor bi hotela reči: »Hiti mi nebesa odpret!«

Potem je obležala zamišljena in polna hvaležnosti za novo milost, ki jo je ravnokar prejela. Pozneje je želela govoriti s svojimi tovarišicami. Uboge deklice pridejo, se vstopijo okrog njene posteljice in se začno milo jokati. »Ne jokajte, tolaži jih ljubeznivo dete, nikar ne jokajte. Jaz grem v nebesa; gori bom veliko za vas molila, za Arabce in za vse male zamorke! Pa ne pozabite, vedno biti pridne in pokorne! Ljubite Jezusa in Marijo! In kadar bom umrla, nikar ne jokajte; saj bom tako srečna v nebesih!«

Jozefa je imela na postelji svetinjo in druge reči otročje pobožnosti. Pokazala jim jih je, rekoč: »Če je mati zadovoljna, zapustim to vam v spomin.« Po teh besedah je objela vse, in ko so se še zeló jokale, je rekla: »Pojdite se malo igrat, ljube moje!«

Po prejemu sv. olja je živela še štirinajst dni, ali velikoveč, trpela je tako dolgo. Ves život je bil kakor jedna sama rana; nihče se je ni smel dotakniti, ker prizadejalo bi bilo ubogi trpinki neizrekljive bolečine.

Bolečine njene bolezní so bile tako grozovite, da je vsako še tako trdo srce moralo biti ginjeno, videti malo nedolžno mučenico in slišati njene mile izdihe. Toda njeno zdihovanje ni bilo pritoževanje, le pomoči božje je tako prisrčno prosila. Kadar ji je bilo najhujše, je zaupljivo upirala svoje oči na podobo brezmadežne Matere božje, ki jo je vedno imela pri postelji. Pogostoma je poljubovala Križanega in Marijino podobo.

Njena prebritka bolezen je pa imela še to posebnost, da se ni moglo spoznati, kako ji je prav za prav. Nekaterikrat jo je tako hudo napadlo, da so ménilí, da je prišla že njena zadnja ura in podelili so ji odpustek za umirajoče in opravili molitve, ki so za smrtno uro; nekaterikrat je bilo misliti, da je že sklenila, ker ni bilo nobenega znamenja, da še živi. Pa nagloma je zopet zavpila: »O nebesa, nebesa! dajte, da grem v nebesa! Z Bogom mama, z Bogom škof, z Bogom izpovednik; z Bogom moje sestrice, z Bogom vsi!«

Mala umirajoča je včasih začudeno pogledovala na desno stran svoje postelje. Znati je bilo, kakor bi videla kaj posebnega, nenavadnega. Poslednjič pové spovedniku: »Vidim Jezusa, vidim Marijo, vidim svetega Jožefa! Oh, kako so lepi! kmalu me bodo vzeli s seboj!«

»Ali jih vidiš z očmi svete vere?« vprašajo spovednik.

»Ne, vidim jih s temi-le očmi«, — pravi kazaje z roko na svoje oči.

Zadnjo noč je bila sirotica videti živa podoba trpečih duš v vicah; ne dá se dopovedati, koliko je trpela. »Zakaj, je klicala zdaj pa zdaj, zakaj me prebadajo nocoj živo? — zakaj me povsod žgó? — zakaj jedó živo moje meso in trgajo drob iz mene? — O

spovednik, kaj imam vendar tako skelečega v srcu?«
— »Božjo milost in ljubezen imaš v srcu.«

Rekla je zopet: »Kakšna žrjavica, kakšen ogenj!«
Otipale smo jo, pa revica je bila mrzla ko led, mrzel
pot ji je tekkel po vseh udih. In to je trajalo celo noč
in še vse jutro drugzega dné.

Drugi dan slednjič proti poldnevu je bila nekoliko
zaspala. Čez pol ure, nekako okrog polu jedne je zopet
odprla oči in čudovito veselo smehljanje se ji je zazi-
balo na obrazu. Le nekaj trenutkov, potem je mirno v
Gospodu zaspala; njena blaga duša je letela proti nebu
tisto uro, kakor je bila naprej povedala. Stara je bila
devet let.

Mrtvo truplo ljubeznive deklice je bilo neizrečeno
lepo. Celó njene majhne tovarišice so vedno ponavljale:
»Ó, kako je lepa!« Na obrazu ji je bilo videti, kakor
bi bila govorila: »Jaz sem v nebesih!« Bila je po navadi
razpostavljena v koru; imela je v ročicah križ in lilijo.

Kakor je bilo njeno življenje kratko, je vendar
dosegla veliko let s svojimi junaškimi čednostmi. Ó, ko
bi vendar vsi otroci saj nekoliko posnemali njeno zve-
stobo, kako srečni bi bili časno in večno!

14. Jerica Jugovic.

Lepo, ko angelji
V cvetju nedolžnosti
Sladko prepeva
Slovensko dekle!

Virk.

V narodni slovenski pesmi, ki se začinja z bese-
dami: »Rasti, rasti rožmarin«, se slovenska deklica ne-
kako tužnomilo pogovarja sama s seboj, rekoč: »Kadar
dekle umrla bom — venček lep imela bom. — Tamkaj
bodem ležala — belo vsa oblečena!«

Marsikatera Slovenka je prepevala tako ali govo-
rila jednako, a zgodilo se ji pozneje ni tako. Mnoge pa
so ostale od zibeli do groba stanovitne. Živele so ne-
dolžne, umrle nedolžne! In nikamor se belo oblačilo
ne podaje tako lepo, kakor na truplo nedolžnega mrliča;

nikjer se ne vidijo lepše beli venci, kakor na glavi ravno umrle device.

Taka, v resnici do konca zvesta nevesta Kristusova, ležala je v osmini neomadežanega Spočetja prečiste Device Marije l. 1857. na mrtvaškem odru — belo oblečena — vsa z belimi venci obdana. — Tužnomilo so v adventu 14. grudna zjutraj zapeli zvonovi v prijazni vasi Rakitni, ki ima svoje hiše razpostavljene po široki hribovski dolini, krog in krog s prijaznimi griči obdani, kaki dve uri od železniške postaje Borovniške. Od ust do ust je kakor blisk hitro šlo sporočilo: »Jerica je umrla!« Vsak je vedel, katera! Le jeden glas je šel po vasi, ko je zatisnila oči: »Kako je bila dobra, kako pobožna in sveta, kako je bila vsa nedolžna! Blagor njeni čisti duši! Oh, kako je srečna! Kdo bi si pač ne želel jednako umreti!« Tako in jednako so se pogovarjali, tako so se menili vsi, kateri so jo poznali. In milo so se začeli jokati mnogi — zlasti reveži.

Bila je to Jerica Jugovic, nepozabljiva sestra mnogočislana župnika, č. g. Antona Jugovica v Borovnici, ki še sedaj radi o nji kaj pohvalnega povedó in vselej z ginjenim srcem pristavijo: »Pač nisem vedel, kaj sem imel!«*)

Pri tem deviškem mliču se je res zgodilo prav po besedi nepozabljivega škofa Slomškega, ki so rekli v neki pridigi, da takrat, ko umrje nedolžen človek, je tako, kakor bi nebeška prijateljica smrt prišla in presadila žlahtno cvetlico iz zemeljske puščave v rajski vrt.

Pokazal in opisal sem vam že nekatere take rajske cvetlice nedolžnosti. Pa bile so iz tujih krajev. Gotovo ste si že sami mislili: »Kako, da le iz tujih krajev beremo tako lepe zglede otročje nepopačenosti, zakaj neki ne katerih tudi iz naše prelepe slovenske domovine?«

Vem, da med dobrimi ovčicami, ki jih skrbno vodijo naši dobri duhovski pastirji po slovenskih duhovnijah, je živelo že marsikatero dobro — prav dobro belo jagnjiče, marsikateri ljubezniv deček, blaga deklica, ki so angelji Božji z veseljem iz nebes gledali na nje. Pa bili so tudi le angelji, ki so zapisovali njihove mla-

*) Med tem so tudi ta dobrsrčni gospod umeli 31. jan. 1882.

dostne čednosti in dobra dela v bukve življenja, a na zemlji so ljudje, kateri so jih poznali, pozabili jih zapisati. Res, škoda za take ginljive zglede, da se pozabijo!

Toliko bolj me veseli, da vam morem prav veliko lepega povedati o Jerici, ker neki preblag gospod, ki so ranjco prav dobro poznali, so ginljive reči sporočili o njenem čednostnem življenju. In vsi, kateri so ž njo živeli v otročjih in poznejših letih, jednako trdijo. Vsi tako pravijo, da Jerica je bila nenavadno dobra — izvoljena deklica: prav taka, kakor se v življenju svetnikov popisujejo deviška dekleta. Kar je mislila in govorila, kar je pisala in delala, vse je bilo v luči sv. vere: Jerica je bila jedna tistih srečnih — pravičnih, ki »iz vere živijo«. Zato upam, da jo boste posnemali tudi vi, tolikanj raji, ker je — kakor pravimo — naše gore list, ter iz novejših, skoro naših časov.

a) Predno je hodila v šolo.

Rojena je bila Jerica Jugovic 11. svečana l. 1821. v Stari Loki na Gorenjskem. Že v otročji dōbi je zgubila svojega ljubega očeta. Kaj se to pravi, precej v detinskih letih zgubiti očeta, to bi vam najbolj vedeli povedati oni nesrečni otroci, ki so sami prezgodaj čutili tako izgubo, ki so sami hodili na očetov grob molit, pa jokati se. Vendar še bolj občutljivo gorjé bi bila za njo očetova smrt, ko bi ne bila še imela dobre, posebno pohlevne in pobožne matere, ki je tako ljubeznivo za njo skrbela v telesnih in dušnih zadevah, ter jo zgodaj v sv. resnicah podučevala in k dobremu navajala. To je bila za njo nepopisljivo velika sreča; kajti po besedah sv. Krizostoma se že v otročjih letih vložila podlaga za to, kar ima človek pozneje biti. In ménim, da za nobeno dobroto bi ne imeli biti otroci tako hvaležni, kakor za skrbno odgojo in za pristrčne materine nauke. Blagor jim, kateri jih tako vestno spolnujejo, kakor jih je Jerica!

Jerica je bila nenavadno priden otrok. Milost božja se je že v prvih letih očitno razodevala pri nji. Bila je krotka, tiha, brez vsake hinavščine, kakor jagnje za vse

voljna. Svojo ljubo mamó je na migljeje vbogala in sicer vselej z velikim veseljem. S sestrami in družimi otroci se ni prepirala; nikdar jim ni nagajala. Če se ji je zgodilo kaj žalega, je rajše potrpeala, da se je lepa zloznost in ljubezen ohranila med njimi. Za otročje igrače ni nič marala, je niso mikale; najrajše je bila pri materi. Mater je tako rada imela, da se kar ni mogla ločiti od nje, »kar vedno bi se jih bila za obleko držala«, tako mi je pravila o nji njena sestra. Mati ji je bila na svetu vse. Večje nesreče menda takrat ni poznala, kakor materi se zameriti, mater razžaliti. Z materjo je najrajša molila doma, z materjo najrajša šla v cerkev, in v cerkvi je najrajša klečala pri materi. In v hiši božji se je tako lepo védla, je tako pristrčno molila, da je bila videti, kakor angeljček: mladim in starim ginljiv zgleđ!

b) Šolska dóba.

Prišel je za-njo čas, katerega se dobri otroci veselé, leni pa bojé, namreč čas za š o l o. Jerica je bila zeló vesela, vsa srečna, ko jo je šla mati zapisat v Loko v nunsko šolo. Dobra mati pa je imela sedaj še bolj ostro oko na-njo, kajti vedela je, kar tudi mi le predobro vemo, da slabi otroci se od dobrih nočejo nič naučiti, nič lepega se navzeti; pač pa se dobri le preradi dajo hudobnim pohujšati — zapeljati. Zato je svojim hčerkam ukazovala, naj ne hodijo v šolo skozi vas in po veliki cesti, koder se otroci drvé dostikrat med kričem, temveč po bolj tihi stranski poti. Še sedaj vé njena sestra povedati, kako je Jerica natanko spolnovala to materino voljo. Nihče bi je ne bil pripravil, da bi bila le stopinjico storila ondod, koder mati ni dovolila. Ker je tako večjidel sama hodila v šolo in iz šole, ni videla in slišala nič spodtakljivega in njeno otroško srce je ostalo čisto kakor zlato, le da se je po lepih naukih, ki jih je slišala pri blagih gg. učiteljicah, od dné do dné bolj čistilo in lepšalo.

V šolo hoditi ji je bilo veliko veselje; zeló je bila žalostna, če je morala kdaj zaradi bolezní ali kakega družega neizogibljivega zadržka doma ostati. K učenju je ni bilo treba nikdar priganjati, ne doma, ne v šoli.

Do vsakega nauka je imela veliko veselje; nad vse ljub in drag pa ji je bil krščanski nauk. Veselje do božje besede se ji je bralo že na obrazu, in kadar je bila vprašana, je modro in gladko odgovarjala. Ravno to veselje za uk je storilo, da je bil vspeh njenega šolanja tako srečen. Kajti vsako delo se le tedaj naglo in točno opravi, ako se poprijema z veseljem, z navdušenjem; tolikanj bolj je treba pri učenju živega veselja in pogumne vneme. Kogar je treba k učenju še siliti, pritepati, nikdar ne bode veliko nosil v glavi; podoben je nespametnemu stradalcu, ki je zraven polne sklede vedno lačen, zato ker se mu ne zljubi zajemati.

Taka ni bila Jerica. Čeravno bolehna in slabotna, si je toliko prizadevala in trudila, da je bila po vseh štirih razredih med vsemi prva, da je bila vsako leto nad vse pohvaljena, prva v »zlate bukve« zapisana, obdarovana s prvim darilom.

Pa ne le učenje, marveč vse njeno vedenje je bilo tako lepo, tako zgledno, da se ves šolski čas nikdo ni imel nič pritožiti zastran nje. In vse te otroške čednosti pri Jerici niso izvirale iz strahu; pri nji ni bilo nič hinavskega, nič prisiljenega: »njeno nedolžno srce je bilo čisto ogledalo, odprto vsem učenicam in vrstnicam!«

Ni se bilo tedaj čuditi, da jo je vse rado imelo!

Kakor gospe učiteljice, jednako so jo čislale tudi njene součenke. Bila je v šoli drugim v spodbudo večkrat pohvaljena; pa zavoljo tega ni bila prevzetna, se ni povzdigovala nad druge, ker je dobro vedela, da vsak dober dar pride od zgoraj, od Očeta luči; zato je le Bogu dajala hvalo za vse. V svojem srcu je bila pripravljena, brez žalosti enakomerno prenesti, ko bi tudi ne bila prejela zaslužene pohvale. Sama je pozneje pravila, kako so jo nekoč ob koncu šolskega leta nune strašile, češ, da ne bo prejela prvega ali celo nobenega darila; in to pripovedovaje je pristavila, da je v svoji otročji priprostosti vse za resnico vzela, da ji pa ni bilo zaradi tega nič hudo. Se vé, da so jo hotele učiteljice le poskušati in se še bolj prepričati njenega žlahtnega srca; zapisana in obdarovana pa je bila vendar le spet prva. In součenke ji takrat in nobenkrat niso

bile nevoščljive ali sovražne, marveč zavoljo tolikanj blagega srca in zavoljo tako ljubeznivih lastnostij so jo zmiraj spoštovale in srčno ljubile vse njene vrstnice.

Imele so neko posebno zaupanje do nje ter so jo rade kaj popraševale, ne le gledé šolskih nauk, tudi v dušnih razmerah so jo večkrat poprosile za svèt. Prav ginljivo je, kar nam je povedala popolnoma zanesljiva priča: »Ko smo se pripravljale k spovedi, smo se ž njo posvetovale in jo zaupljivo popraševale, rekoč: »Jerica! povej mi ti, kako hočem to povedati, kako ono itd.«

c) *Po šoli.*

Stari pregovor, ki si je že sploh po svetu pridobil veliko veljavo, pravi: »Izpred očij, iz spomina!« — Naj rajši, se mi zdi, da se spolnuje ta pregovor pri šolski mladini. Ko se umaknejo šolarji učiteljem izpred očij, le preradi tudi pozabijo in v nemar puščajo lepe nauke, ki so jih slišali iz njihovih ust.

Jerica ni bila taka. Tista prisrčna zveza med pridno učenko in skrbnimi učenicami, ki smo jo prej omenili, ni trajala samo tako dolgo, dokler je v šolo hodila, marveč do smrti se ni razrušila. Do zadnjega izdihljeja ni mogla pozabiti svojih ljubljenih učiteljic. Velikokrat je z radostnim obrazom v misli imela in blagrovala šolska leta. Z velikim spoštovanjem in srčno hvaležnostjo je gostokrat naštevala dobrote, lepe nauke, ki jih je nekdanj prejerala v nunskih šolah. Ni dvomiti, da se jih je hvaležno spominjala tudi v svoji pobožni molitvi.

Nasproti pa tudi ona v samostanu ni bila pozabljena. Vsem nunam, ki so jo poznale, ostala je v blagem spominu. In kadar jih je prišla že v poznejših letih obiskat, vselej je bilo veliko veselje na obeh straneh. Gostokrat je prejela od njih tudi kako prijazno pisemce. Gotovo malokrat je bila tako razveseljena, kakor ob taki priložnosti, ker je vedela, da listek iz rok nekdanjih ljubih učiteljic je vselej poln lepih nauk in dobrih svetov, kakoršne znajo dajati le one osebe, ki jih same prepričane spolnujejo v dejanju.

Pa tudi nauk, ki jih je slišala v šoli, ni pozabila; pridobljenih vednostij ni zanemarjala, marveč mar-

ljivo jih je še pozneje pomnoževala. Kako lepo je izdeljevala ženska ročna dela! Znala je narejati prelepe šopke in ponarejati cvetlice, ki so bile pravim tako podobne! Gladko je znala brati, govoriti in pisati v slovenskem in nemškem jeziku. Zlasti v slovenskem jeziku je že ob tistem času znala (s pravimi ločnicami, s pravilnimi odstavki, brez sicer navadnih nemškovalnih napak itd.) tako lepo pisati, da bi mnoga pisma iz njenega peresa, ki se v več krajih skoro kot svetinje hranijo, še zdaj, ko je slovenščina in njen nauk že za toliko naprej, lahko veljala za zgled celo mnogim »izprašanim«, ki imajo spričevalo »zrelostnega izpita« v žepu.

Vendar vsi posvetni nauki so ji bili le orodje, le pripomoček, da si je čimdalje natančnije priučevala višjih nebeških resnic sv. katoliške vere. Krščanski nauk ji je bil že v šoli najljubši, in ostal ji je najdražji zaklad prav do smrti. Jerica je z besedo božjo, rekel bi, delala kakor ona žena v evangeliju s kvasom, ki ga je vmešila v moko, da se je vse skvasilo. Tudi ona je devala — in do zadnje ure ni nehala devati — kvas božje besede v svoje rahlo nedolžno srce, da je bilo vse po božji volji prenarejeno, da je strah božji — nebeški Duh — prešinjal in vodil vse njene mlade moči, dušne in telesne. Beseda božja ji je zgodaj vžgala plamen žive vere, iz katere je vzhajalo tako lepo življenje in toliko čednostij!

In da bi ta plamen nikdar ne ugasnil v njenem srcu, ni bila zadovoljna še s katekizmom in tem, kar se je bila naučila v šoli, temuč zvesto in nepremakljivo je poslušala vsako pridigo in krščanski nauk, kolikorkrat je mogla; marljivo je prebirala pobožne knjige, kolikor je utegnila, najrajša take, ki so jih spisali sveti možje in vodniki pobožnega življenja; radostno, kakor glas iz nebes, je sprejemala nauke svojih dušnih vodnikov; in sploh ji je bilo vselej največje veselje o svetih rečeh se meniti, kakor piše neki prijateljici: »Meni je najljubše se kaj o dušnih rečeh pomenkovati, kakor sva tudi osebno imeli vselej navado.« Po tem potu si je nabirala, kakor pridna čebelica, lepih naukov in za krščansko popolnost potrebnih vodil.

Česar je pa polno srce, učil je dobrotljivi Zveličar sam, to tudi iz ust gré. Ne le, da ni nihče nikoli

slišal nobene pohujšljive besede iz njenih ust, dajati je znala tudi tako lepe nauke, da je bil večkrat vspeh očiten. Prepričan sem, da mnoge izmed njenih vrstnic so ji bile in so, že v življenju, hvaležne in hvalo ji bodo vedele še v nebesih, da jim je pripomogla k lepši kroni. Povem naj le jeden sam prigodek:

Nekoliko časa pred njeno smrtjo so jo prišla obiskat nekatera vaška dekleta. Vstopijo se okrog njene postelje, ona pa se nekoliko podpre ob zglavje in jim začne tako lepo govoriti o svojem nebeškem Ženinu (seveda ne pozabi pograjati tudi posvetnih zapeljivcev), da se niso mogle joka zdržati. Pretresljiv je bil ta prizor: za smrt bolna bleda devica na bolniški postelji se vsa vesela smehlja, — močne, zdrave in cvetoče deklice pa si zraven solze brišejo! Jedna — tako so mi ljudje pravili — je domov gredé vsa objokana rekla: »O, da bi bila jaz prej šla k Jerici!«

Toda ne samo iz ust gre to, česar je srce polno, tudi iz očij, iz možganov, iz rok itd., vse je srcu pokorno: misli, želje in dela. Zato je bilo pri Jerici vse tako dobro in prav, ker je bilo po veri tako oblačeno njeno srce. Seme božje besede je tu padlo na prav dobra tla, zato je obrodilo stoterni sad krščanskih čednostij. Omenimo le nekatere.

č) *Njena pobožnost.*

Ker je bila v verskih rečeh tolikanj podučena, je pač dobro vedela, da jedna najimenitnejših dolžnostij, ki jih imamo do Boga, je pobožna molitev. Vedela je pa tudi, da po nauku sv. Avguščina zna le tá prav živeti, kdor zna prav moliti. Zato je večjidel ves svoj prosti čas obračala v molitev in pobožne vaje. Ob nedeljah, ko je tudi na deželi ves dan cerkev odprta, je pred službo božjo in po opravilu dolgo časa v cerkvi klečala in kakor zamaknjena molila dolgo dolgo. Tudi ob delavnikih je prosila cerkovnika, da ji je ob gotovem času cerkev odpiral, kar se je toliko lažje zgodilo, ker je bivala pri gospodu, svojem bratu. Neki večer se je cerkovnikov pomočnik, ki ni vedel za njo, zelo prestrašil, ko jo je ob Marijinem zvonjenju zagledal nepremakljivo klečati pred

tabernakeljem; menil je, da je kaka nadzemeljska prikazen z onega svetá.

Pred sv. rešnjim Telesom namreč je najrajša molila, do Najsvetejšega je imela prav serafsko pobožnost. Še ko je v Loki hodila v šolo, se ji ni zdelo zadosti le pri šolarski maši biti, marveč iz ljubezni do Jezusa v presv. Zakramentu je hodila vsak dan, če je bilo le mogoče, tudi ob šestih k sv. maši, zato, ker je bilo pri tej maši v nunski cerkvi vselej sv. rešnje Telo izpostavljeno. Dné prvega sv. obhajila se je že dolgo naprej veselila; komaj ga je pričakovala. In kako skrbno, kako ginljivo je bilo njeno pripravlanje za ta presrečni dan! Prav ta dan se je — saj pri dobrih otrocih ne more drugače biti — kar vidno vnela ljubezen do Jezusa v njenem mladem srcu. Rada bi bila sicer prikrila vsemu svetu, kako je gorelo srce, rada bi bila bolj na skrivnem služila svojemu Zveličarju; ali tako plamteča pobožnost se ne dá popolnoma zakrivati, pokaže se nehoté tudi na zunanjem, na vsem obnašanju. V ginljivo spodbudo je bilo vsem, ki so jo videli, s koliko skrbjo se je pripravljala za sv. zakramente, kako goreče jih je prejemale, s kako hrepenečim in koprnečim veseljem je pogostoma hitela k neusahljivemu studentu božje milosti in ljubezni. Pa, kakor je bila sama po lastni skušnji prepričana, kako neogibno potrebno je večkratno prejemanje sv. zakramentov, ako hoče slabotni, omahljivi človek — zlasti v viharjih in vihrastih letih nevarne in neskušene mladosti — v dobrm stanoviten ostati ali celo napredovati v krščanski popolnosti: tudi svojim vrstnicam in tovarišicam ni vedela za boljši nauk in svèt, kakor da jim je pri sleherni priložnosti priporočevala pogostno prejemanje sv. zakramentov! In če je videla, da njeno ogrevanje ni bilo brez vspeha, bila je zelo vesela. Pripoveduje se, da je take osebe, ki so šle od sv. obhajila — z Jezusom v očiščenem srcu — posebno čislala; takim je najrajša postregla, ali kaj v dar dala.

Drugi prostorček v njenem deviškem srcu je bil za prečisto Devico, božjo Mater Marijo; kajti še misliti si ne moremo dobrega kristijana, da bi Marije ne ljubil in ne častil: ako Marije ne sprejme za svojo mater, bo

kmalu zgubil tudi Jezusa. Marijine pridige poslušati, Marijine knjige brati, Marijine pobožnosti opravljati, Marijine pesmi peti, Marijine svetinice in podobice za vezilo dobivati, Marijine čednosti posnemati: to ji je bilo rajsko veselje!

Živela je namreč ravno ob času, ko se je bila začela po naših ljubljениh krajih tako krasotno razširjati slava Marijina. Mnogi slavni možje in blagi gospodje so začeli v čast nebeški Kraljici pisati lepe knjige, zlagati navdušene pesmi in izdajati ginljive napeve. Zlasti so ti marljivi gospodje Marijine cvetke — bele šmarnice! — v šopke povezovali, na Marijine altarje pokladali ter tako začeli širiti prelepo šmarnično pobožnost, katera je sedaj Slovencem že sploh tolikanj priljubljena! Nekateri teh gospodov še živé in slavno nadaljujejo med nami tako slavno začeto Marijino delo. Kdo jih ne pozna!

Kako je bila blaga Jerica oveseljena, kadar je prinesla »Zgodnja Danica« kako novo Marijino pesem! In bolj, ne vem, če bi jo bila razveselila kaka ljubljanska novica, kakor če je tedanji orgljar kupil kako »novo Marijino« pri g. Riharju v Ljubljani. Ko so se bile po nekaterih slovenskih krajih že začele šmarnice, Jerica tako dolgo ni mirovala, da so se začele tudi v Raki-tini. Zlasti je vnemala in nagovarjala k temu mladino; in ne zastonj. Kmalu se je nabralo toliko, da se je mogla naročiti lepa Marijina podoba brezmadežnega Spočetja; cvetlice in šopke je znala sama prav krasno izdelovati; še nekatere zapreke je bilo odstraniti: in prišel je majnik — Rakičanje so imeli šmarnice med prvimi na Slovenskem! Oj, kako se jih je Jerica že naprej veselila vsako leto! Kmalu po novem letu, ki je bilo njeno zadnje, je pisala ljubljanski prijateljici pismo, v katerem se bere razun družih lepih rečij taki-le stavek: »Ne mislim prej v Ljubljano iti, kakor v majniku, da bom Marijino lepoto ogledovala po cerkvah, ako bo božja volja!«

V nekem drugem pismu sama razodeva, koliko zaupanje je imela do Marije: »Jaz morem«, tako piše, »iz lastne skušnje potrditi, koliko razun zaupanja v predobrotljivega Boga izda tudi detinsko zaupanje v

njegovo brezmadežno Mater Marijo. Moja ljuba sestra Urša je v soboto po velikem Šmarnu hudo zbolela. Bila je najrajt tednov bolna; zdravniki niso celo nič več imeli upanja, da bi še kdaj ozdravela; bila je popolnoma vdana v voljo božjo in pripravljena umreti, — že smo ji svetili. V tacih okoliščinah se spozna, koliko izda, ko je človek že v mladosti dobro podučten. Iz njene izbice se je videlo ravno na Žalostno goro (pri Preserjih); nekaterikrat sem zdihišla k nji. — Moje zaupanje v Marijo ni bilo osramoteno, kmalu je bila sestra ozdravela. Če hujša je vojska, imenitniša je zmaga!«

Ne bomo naštevali dalje njenih mnogovrstnih pobožnostij, le jedno še omenimo: njeno goreče in zaupljivo češčenje svetnikov in svetnic Božjih. S kolikim veseljem je prebirala krajše in daljše popise njihovega spodbudnega življenja! S kolikim strmenjem je občudovala njihovo vzvišeno popolnost in junaško gorečnost! Zlasti, kadar je brala življenje kake svete device, ki je posebno ljubila Boga, je izdihišla: »O kako v tesni zvezi ljubezni je bila že tukaj s svojim nebeškim Ženinom sklenjena!« Življenje svoje patrone si je dala po učenem gospodu še posebej slovensko sestaviti, da bi je prav dostokrat brala in tem živejše vtisnila v spomin in v srce. Lepo spisana knjižica »življenje sv. Jederti« v njeni zapuščini, nam še zdaj sama priča, da jo je imela prav velikokrat v rokah ter se prav gostokrat pogledala v to jasno deviško življenje kakor v čisto ogledalo! — In koliko milostij so ji izprosili svetniki v nebesih pri ljubem Jezusu, kdo bi vedel to povedati! Zdaj ima priložnost se jim zahvaliti, ko je zaupljivo že sama med njimi v presladki nebeški družbi!

d) Njene tri najljubše čednosti.

Pobožnost v ožjem pomenu ali molitvenost je prav lepa reč. Vendar sama za-se, če ni z drugimi krščanskimi čednostmi zjedinjena, je sirota, katera pred tronom božjim ne bode našla milosti. Jezus je že takrat, ko je bil na zemlji, obsodil hinavsko pobožnost, ki misli brez lepega življenja, brez natančnega spolnovanja za-

povedij božjih in cerkvenih priti v nebesa; rekel je: »Ne vsak, kateri pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, temuč kateri spolnuje voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo!« Molitev tedaj je veliko, je dolžnost, pa še ni vse; molitvenost je imeniten pripomoček, neogibno potreben pripomoček za pravo svetost, pa sama za-se še ni svetost, ter se lahko reče: brez pobožnosti ni krščanske popolnosti; pač pa se vidi semtertja pri hinavskih nekakšna pobožnost brez krščanske pravičnosti, katera zahteva huđega se varovati in dobro delati.

Jerica je oboje čudovito lepo združevala. Pogosto in pobožno je klicala Gospoda, kakor je bilo rečeno v prejšnjem odstavku, zraven pa si je prizadevala, kolikor mogoče, njegovo sveto voljo zvesto spolnovati, tudi v vseh drugih krščanskih čednostih napredovati. Zane-marjala ni nobene; vendar pred vsem se je trudila za tri čednosti, ki so nekako podlaga bogoljubnemu življenju. To nam je sama zapisala tako-le: »Nebeški vrtnar se je res milostljivo ozrl na me, da mi tri cvetlice kaj prijetno dišijo, namreč vijolica ponižnosti, lilija čistosti in vrtnica, roža krščanske ljubezni.«

Oh, kako je prav imela, da je bila za te tri čednosti Bogu tolikanj hvaležna; o kako je prav ravnala, da si je toliko prizadevala ravno za te tri! Kaj pa je, če smem vprašati, kaj pa je mladina brez ponižnosti? brez čistosti, brez ljubezni do Boga in do bližnjega?! Ne angeljem, marveč satanu so podobni mladeniči in dekleta brez teh čednostij! Napuh, ki se zlasti dandanašnji kaže velikrat že pri otrocih, je zavržene angelje treščil iz visokih nebes v globoko brezno peklenško; nečistost spremeni angeljsko lepoto v satanovo nagnjusnost; brez krščanske ljubezni pa kristijan tudi nič ne velja, kakor nas uči sv. apostol Pavel, rekoč: »Ko bi govoril človeške in angeljske jezike — ko bi znal prerokovati, in bi vedel vse skrivnosti, in bi imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal: ljubezni pa bi ne imel — nič nisem.« (I. Kor. 13, 1. 2.)

Kako krasna in veličastna je bila Jerica zlasti vsled teh treh čednostij pred Bogom in pred ljudmi! Kako lepo res ji je cvetela vijolica ponižnosti! Posvetnega bogastva sicer ni imela, da bi bila mogla prevzetna biti, a v svojem srcu je imela nakopičenega toliko bogastva nebeških zakladov, da bi bila lahko ponosna, lahko se povzdigovala čez druge. Toda Jerica je vedno ponižne misli ohranila o sebi in svojih čednostih. Ničesar se ni tako bala, kakor tega, da »se samolastna ljubezen tje ne vrine, kjer ima biti božja ljubezen.« To bolezen, katere se je tako varovala, imenovala je »hudo dušno mrzlico«. Rada je ponavljala besede sv. Kolete: »Lastno voljo zatajiti je večje cene, kakor zapustiti vse bogastvo sveta« — Če jo je kdo kaj pohvalil, je pohlevno rekla: »Bogu bodi hvala, Darivcu vsega dobrega!« Vselej je znala kak izgovor dobiti, da je brez hinavščine zavrnila hvalivca. Tako n. pr. je odpisala na pohvalo svoje znanke: »Oh, pri sodbi božji me boš pač videla v drugi podobi, ki me zdaj za predobro misliš! pred svetom, ali pred Bogom — se neomadežanega ohraniti je velik razloček! Klicati moram iz globočine srca s prerokom: Usmili se me, o Gospod, po svoji veliki milosti! itd.«

Jerica je bila prav dobra pevkinja, zlasti drugi glas, »alt«, je kaj prijetno pobirala. In kdo ne vé (zamera gori ali doli), da so pevci in pevkinje radi prevzetni! O nji pa priča njena tovarišica, ki je hodila z njo na kor in k pevskim vajam, da je vedno le zadnja hotela biti; kakor se pri družih prevzetnost ne more skrivati, tako je njena ponižnost vsem bila znana.

Kaj hočem pa reči šele o njeni drugi cvetki — beli liliji nedolžnosti, ki je krona vseh čednostij! Za to nežno snežno-belo cvetlico se je tako bala, da ji je bila najmanjša sapica nespodobnosti zadosti, da je urno ubežala. Njena ravnokar omenjena tovarišica, mladostna prijateljica, pripoveduje, da jo je ob taki priložnosti, če je bilo le najmanjšo nespodobno reč videti ali slišati, kar od zadej za obleko potegnila, kakor bi hotela reči: »Beživa od tod!« O kako zdaj Jerici vse to prav prihaja, ko spremljuje Jagnje božje po nebeških višavah ter prepeva pesem, katere drugi ne morejo peti, kakor

le oni milijoni izvoljenih, kateri so nedolžnost ohranili od zibeli do groba!

Sploh je znano, da je bila rada vesela, večjidel dobre volje. In kdor bi mene vprašal, zakaj neki, vsakemu bi odgovoril: zato, ker je bila nedolžna, je bila lahko tako vesela, je lahko že na zemlji začela peti tisto rajsko pesmico, katere ne morejo umeti oni, kateri natanko ne spolnujejo šeste zapovedi. Naj reče svet nečimerni, kar mu je drago; naj sodi svoje otroke, kakor mu je ljubo; res pa je vendar le in bo ostalo vsikdar res, kar pesnik poje, namreč, da le

V cvetji nedolžnosti
Sladko prepeva
Slovensko dekle!

O njeni veliki ljubezni do Boga je bilo že govorjenje, ko sem razkladal njeno gorečo pobožnost; pristaviti imam le še dve reči, ki nam še posebno žarko kažeta plemenitost njene vzvišene ljubezni božje.

Slavnoznani pobožno-marljivi pisatelj slovenski č. g. J. Volčič mi je pisal, da je štiri dni pred Malo mašo l. 1854. z nekaterimi prijatelji prišel obiskat svojega dobro znanega in priljudnega znanca v Rakitini. Neznansko je lilo, da so vsi premočeni pribredli v prijateljsko hišo. Pridna Jerica je urno nanesla gospodove obleke v gorko hišo, da so se preoblekli in posušili vsak svojo obleko. Obilno je bilo smeha, ko so se videli gospodje v tuji obleki, katera je vsakemu drugače pristojala, le prav nobenemu ne. Tudi Jerici se je dobro zdélo, da je bilo častitim gostom tako ustrezno. »Kako nedolžno srce je imela, ne bom pozabil«, piše dalje. »Čez noč se je zvedrilo in prihodnji dan je bil lep. Na vse zgodaj je bila obleka naša vsa suha, osnažena in »okrtačena«. Vsi veseli gremo po sv. maši na vrt, kjer sem se še bolj čudil dušni lepoti blagega dekleta. V sredi leporastečih cvetlic so semtertja ležale tudi buče; pa te buče so kazale pobožnost njeno. Na jedni je bilo izraženo Jezusovo presv. Ime; na drugi Marijino presladko Ime; na tretji je bilo pisano: »Jezus, Marija«; na četrti: »O Marija, naša Mati«; na peti: »Jezus, jaz te ljubim«. In tako je vsaka buča nam pripovedovala, kako lepo je srce dekleta, ki jih oskrbljuje. Mene je

to ginilo.« In koga bi ne ginilo, ko vidi očitna znamenja tolike ljubezni božje?

Druga dogodba je pa taka-le: Loške nune, njene nepozabljive učiteljice, so hotele ob neki priložnosti s prav prisrčnim darčkom razveseliti svojo nepozabljeno učenko v samotni Rakitini. Poslale so ji lepo podobo božjega Deteta, krasno iz voska narejeno. O ko bi jo bili vi le videli, kako se je vendar razveselila te podobe, ko jo je prvokrat zagledala! Kar na kolena je padla pred njo, in moliti je začela, tako živo ji je pred oči stopilo tisto Dete, ki je bilo v betlehemskem hlevčku, čeravno s človeško natoro, vendar vsemogočni, vse ljubezni in časti vredni Bog!

Prav posebno je pa Jerica pokazala, kako zelo Boga ljubi, tudi s svojo izgledno ljubeznijo do bližnjega vsled besedij sv. apostola, ki pravi: »Ako kdo ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, kako bo ljubil Boga, katerega ne vidi?« Kako popolna je bila ta čednost pri nji, povedali bi najložje — ko bi še živeli — čast. gospod njen brat, ki jim je tako zvesto stregla; povedati bi vedeli njena ranjca mati, ki jim je toliko let vselej vse storila, karkoli si je mogla misliti, da jim bode všeč, in jim je tako dobrodejno slajšala grenkobo dolge bolehnosti in lajšala težavno breme starih let. Povedati bi nam utegnili berači in bolniki, domači in od drugod, kako usmiljeno je bilo njeno srce, in kako modra njena glava, ker je znala vse tako v prid obračati, da hiša ni preveč trpela, ubogi trpini so pa vendarle prejemale pomoč in tolažbo. Povedati bi znale njene vrstnice in tovarišice, kako se je varovala koga žaliti, in kako skrbno se ogibala vsakoršnega opravljanja. Povedati bi vedeli vsi, ki so jo poznali, kako je bila prizanašljiva, kako je vsako še tako hudo razžaljenje precej zadušila in odpustila, še predno je prišlo prav do srca! Pa kjer sem popraševal, dobil sem odgovor, da ni mogoče po vrednosti popisati njene ljubeznive dobrotljivosti, tolika je bila. Kmetiški prileten mož mi je rekel: »Take ni bilo še v Rakitini in je ne bo.« Neki gospod jo je skrivaj opazoval v trenutji, ko je miloščino delila beračem: tako jim je lepo in ljubeznivo stregla, da je gospod nehoté izdihnil: »O kako imaš, Jerica, vendar

žlahтно srce!« Spet tretji piše: »Ljubeznivo nam je stregla, kakor zna le res nedolžna duša«; in še četrti pristavlja: »To je bila res izvoljena duša!« Drugi jednako. — Po vsem tem tedaj tudi jaz ne morem drugzega zapisati, kakor to, da je bila dobrota njenega srca neizrekljiva, nepopisna. Kajti res so v človeškem življenju nekatere reči, ki se ne dajo z besedo dopovedati in ne s črkami popisati. V pričo nedolžnih, v resnici svetih ljudij se nam zdi tako nekako prijetno, olajšano, tolažljivo — in vendar sami ne moremo povedati, kako in zakaj. Imajo že taki neko nebeško predpravico: da so sami veseli, pa razveseljujejo tudi druge! V življenju svetnikov imamo za ta stavek toliko zgledov!

Jerica je bila zadovoljna s svojim stanom; to je sama rekla. V samostan bi bila rada prišla, pa je bila bolehnna in slabotna. Nekemu gospodu je razodela želje, da bi šla rada k usmiljenim sestram, ta pa ji odgovori: »Jerica, saj si doma lahko usmiljena sestra.« In res je bila, tako, da prav nji veljajo besede one pesmice, ki jo je nekdam tako rada prepevala:

Kakor vijol'ce cvet
Razveseljuje svet
Modro, ponižno
Slovenske dekle.

e) Njena bolezen, smrt in pogreb.

Mnogo jih je želelo, da bi bila še dalje živela; pa Bog je sklenil jo iz zemeljskih britkosti poklicati k sebi v rajsko veselje. O svoji zadnji boleznii sama tako piše: »Božja ljubezen me je postavila v šolo trpljenja. Nisem še tukaj imela tako hude zime, kakor letos. V penzijonu živim, kašelji in bolečina v prsih pri vsem mehkuženju in varnosti le narašča; ko iz hiše grem, moram usta zavezati, tako mi mrzel zrak sapo maši. Gospod pravijo, da bo zdaj, ko se ogreje, bolje; jaz pa mislim, da me bo položilo — po naravnih postavah ne morem drugače misliti: pravo sušico imam. Le ako mi usmiljeni Bog zavoljo matere in gospoda nekoliko življenje podaljša, bo drugače.«

Res je bilo tako: nemila sušica (jetika) jo je bila položila na posteljo; več mesecev jo je mučila, in slednjič

upognila to šibko pa krasno cvetlico. Pa predno ji je neprizanesljiva smrt prestrigla nit življenja — v zadnji bolezni — kazala je nekako še najlepše cvetje, tako rekoč v svitu zahajajočega solnca. Najbolj zanesljiva sodba človeškega življenja je ta-le: v ognju se čisti zlato, v nesreči in bolezni pa srce pokaže, kakšno je!

Nesreča namreč in zlasti bolezen pride kakor velik »vprašaj« k hiši človeškega telesa in tako hlasto in občutljivo potrka na srce, češ: »kakšno si?« da mora biti koj odgovor, kakor že: dobro ali slabo. Slabi in polovičarski kristijani, sploh ljudje slabega srca, postanejo koj otožni, sitni, pustí, čmerni, jezni, obupljivi; dobri, sveti kristijani pa ostanejo v najhujših križih, bodi da tudi že smrt skoz okno gleda po njih, ostanejo mirni, utolaženi, celo veseli in v voljo božjo vdani, ter ravno s tem jasno pripovedujejo vsem: kako blago srce jim bíje v prsih. Predragi! če se imamo še sploh kaki reči čuditi, čudimo se takim, ki so v nesreči veseli, ki se ob smrtni uri smehljajo ali celó pojejo!

Med take štejem Jerico. Kakor v prejšnjih večkratnih boleznih, tako je bila tudi v zadnji vsa v voljo božjo vdana in mirna. Nekoliko tednov pred svojo smrtjo je zaupljivo poprašala nekega duhovna, ki ji je bil že v zdravih letih dal mnogo lepih nauk in svetov: »Vedno ste bili odkritosrčni do mene, prosim, povejte mi, kaj mislite, bom še kdaj ozdravela ali ne? nekateri mi še dajejo upanje.« Ni si gospod upal prikrivati očitne nevarnosti, s težkim srcem ji reče: »Pri Bogu je vse mogoče. — ali bolezen je že tako daleč segla, da zdravja, škoda res, ne moremo več pričakovati.« In Jerica? — prav sladko se je nasmejala in rekla: »Saj jaz tudi ravno to mislim; naj bo, kakor je Bogu dopadljivo, naj se zgodi njegova sveta volja!«

Zgodila se je njegova sveta volja — 14. grudna 1857 zjutraj ji je zazvonilo, kakor je bilo že rečeno v začetku. Umrla je ravno v osmini brezmadežnega Spočetja Device Marije, katero je v življenju tako prisrčno častila; še zadnje leto, ko se je dogovarjala, da bi v majniku prišla zarad milejšega zraka v Ljubljano in stanovala pri Riharjevi Jerici, je čutila veliko radost, ne toliko za ljubljanski zrak, marveč za ljubljanske

»Šmarnice«: »O kako bi me veselilo, je pisala, v tem času doli biti!«

Pogreb je bil nenavadno lep in ginljiv, zato ker je bil mrlič nenavadno častitljiv! Veliko ljudij se je zbralo v praznični obleki, ker vsa duhovnija jo je spoštovala in rada imela. Bilo je tudi več duhovnov. Ko prinesejo Jerico v cerkev, po kateri se je v zdravih dneh s kora razlegal njen mili pobožni glas, stopi č. g. Frančišek Anžlovar, njen nekdanji katehet, na prižnico, in pri prvih besedah, ki jih izreče: »O kje si, Jerica! moja tako pridna učenka, kje si?« se je zaslišal glasen jok! V odgovoru je ob kratkem našteval in razkladal njene zasluge, čednosti in dobra dela ter sploh njeno bogoljubno življenje. Prav živo jo je priporočal za zgled vsem, posebno pa ženski mladini, dekletom, naj jo stanovitno posnemajo!

* * *

O slovenska mladina, posnemaj take zglede! Tvoj posebno hud greh je mlačnost, mrzlota za božje, nebeške reči! Vedi, da nebeško kraljestvo ni za lene, za mlačne: nebeško kraljestvo silo trpi: treba je srčnosti, vneme, ognja, truda in vojske! Ljuba mladina, za vse si tako živa, tako vneta in srčna, celo stanovitna: zakaj ravno za nebesa delaš tako omahljivo, tako polovičarsko, tako prisiljeno, tako mrzlo, tako počasno! Zbudi se, vzdigni se! Mlada kri ti po žilah teče: tedaj urno, hrabro, vneto, ognjevito proti nebesom — sursum corda — na kviško mlada srca!! — Tu ti ne gre za košček kruha, za mali dobiček, za kratko službico, za jedenkratno veselico: pridobiti — priboriti ti je nobeno oko ni videlo, uho ni slišalo, nobeno srce ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim — tistim, ki ga ljubijo — za vse večne čase!

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000290654

